

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ANTALYA YÖRESİ TÜRK HALK MÜZİĞİ EZGİLERİNİN
MÜZİKAL-EDEBİ ANALİZİ VE MÜZİK EĞİTİMİNDE
KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

Fatih EVSEN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI

Konya-2018

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
--	---	--

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fatih EVSEN
	Numarası	158309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal - Edebi Analizi Ve Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliğinin İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

09.07.2018
 Fatih EVSEN

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
--	---	---

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fatih EVSEN
	Numarası	158309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI
	Tezin Adı	Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal - Edebi Analizi Ve Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliğinin İncelenmesi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan **Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal - Edebi Analizi Ve Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliğinin İncelenmesi** başlıklı bu çalışma 19.06.2018 tarihinde yapılan savunma sırası sonucunda oybirliği/~~oybirliği~~ ile başarılı bulunarak, jüri tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Atilla ÖZDEK	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Oğuz KARAKAYA	

TEŞEKKÜR

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak hazırladığım bu çalışma; Antalya yöresi Türk Halk Müziği ezgilerinin müzikal ve edebi analizini yapmayı, yöre türkülerinin müzik eğitiminde kullanılabilirliğini incelemeyi hedeflemiştir.

Bu çalışmamı hazırlanmasında bana ışık tutan ve yol gösteren tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI 'ya, her konuda bilgi, birikim ve tecrübeleriyle düşüncelerime yön veren Doç. Dr. Attila ÖZDEK 'e, yaptığım bu çalışmayı her aşamada savunarak, güler yüzü ve anlayışıyla beni destekleyen Dr. Öğr. Üyesi Sevilay GÖK AKYILDIZ 'a, hayatıma girdiği andan bu zamana her anımda yanımda olan, çalışmamın en başından beri ilgi ve desteğini esirgemeyen kıymetli eşim Gizem EVSEN 'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Fatih EVSEN

Konya-2018

	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	
---	---	---

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fatih EVSEN
	Numarası	158309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal - Edebi Analizi Ve Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliğinin İncelenmesi

ÖZET

Bu araştırmada, Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal-edebi yönden analizi ve müzik eğitim programlarında kullanım özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma betimsel bir nitelik göstermektedir. Araştırma için tarama modelinden yararlanılmış ve belirlenen konunun temellendirilmesi ve yönlendirilmesi için literatür taraması yapılmıştır. Bu bağlamda, TRT repertuvarına kayıtlı 53 eser tespit edilmiş, repertuvara kayıtlı olmayan ancak yörede bilinip icra edilen 33 Antalya yöresi Türk halk müziği ezgisi kaynak-literatür taraması yapılarak çalışmaya dahil edilmiştir. Böylece 86 Antalya yöresi Türk halk müziği ezgisi detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu türkünün müzikal ve edebi analizi yapılarak müzik eğitiminin hangi kademesinde kullanılabilirliğinin uygun olabileceğine dair bilgilere yer verilmiştir. Araştırmada Antalya ilinin sosyo-kültürel yapısı, halk oyunlarının karakteristiği ve yörede kullanılan çalgıların yanı sıra, ezgilerdeki belirgin unsurlar; ses genişliği, usul,

makam, türkülerin edebi yapısı, konusu, uzun hava-kırık hava, sözlü-sözsüz dağılımları hakkında bilgiler verilmiştir. Antalya yöresine ait türkülerin 5-13'lü ses aralığına sahip olduğu, %63 oranında 9 zamanlı usullerden oluştuğu, %37 oranda Hüseyini makamının yaygın görüldüğü, nazım şekli olarak %71 oranında koşma türünün yaygın olduğu ve ezgilerin müzik eğitiminde kullanıma uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Antalya, Türk Halk Müziği, Müzik Eğitimi, Analiz.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Fatih EVSEN
	Numarası	158309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Analysis of the Use of Antalya Folk Music Folk Music in Musical - Literary Analysis and Music Education

SUMMARY

This research, it is aimed to investigate the use of the Antalya regional Turkish folk music melodies in musical-literary direction analysis and music education programs. Research is descriptive. A screening model was used for the research and a literature survey was conducted to determine and guide the determined subject. In this context, 53 works recorded in the TRT repertory have been identified and included in the study by searching the literature of the 33 folk songs of Antalya, which are not recorded in the repertoire but are known and performed in the region. Thus, 86 Turkish folk music melodies of Antalya region were examined in detail. There is information about how these songs can be used in musical and literary analysis and music education. In the study, the socio-cultural structure of the province of Antalya, the characteristics of folk dances and the instruments used in the region, as well as the

distinctive elements in the melodies; sound width, method, makam, literary structure of türküler, subject, long air-broken air, oral-nonverbal distributions. It has been reached that the musicians belonging to the region of Antalya have a voice range of 5-13, 63% consist of 9 timed procedures, 37% have a widespread presence of Hüseyini, 71% runner style is common, and melodies are suitable for music education.

Key words: Antalya, Turkish Folk Music, Music Education, Analysis.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	ii
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvi
KISALTMALAR.....	xxiii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu.....	2
1.2. Problem Cümlesi.....	2
1.3. Alt Problemler.....	3
1.4. Araştırmanın Amacı.....	3
1.5. Araştırmanın Önemi.....	3
1.6. Varsayımlar.....	3
1.7. Sınırlılıklar	4
1.8. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR.....	6
2.1. Antalya İli Tarihsel Gelişimi Sosyo-Ekonomik Yapısı	6

2.2. Antalya Halk Oyunlarının Karakteristik Yapısı	6
2.3. Antalya Yöresinde Kullanılan Türk Halk Müziği Çalgıları	7
2.4. İlgili Araştırmalar.....	10
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	15
YÖNTEM	15
3.1. Araştırma Modeli.....	15
3.2. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Çözümlemesi	15
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	16
BULGULAR VE YORUM.....	16
4.1. TRT Repertuarında Bulunan Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Analizi, Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumları.....	17
4.1.1. A Kızım Sana Potin Alayım Mı?	17
4.1.2. Adile'min Üç Boncuklu Hasırı	19
4.1.3. Akbelden De Aşağı Zeytin Tarlası	22
4.1.4. Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği)	24
4.1.5. Al Devesi Mor Köşekli	26
4.1.6. Altındandır Kapısının Eşiği	28
4.1.7. Antalya'nın Mor Üzüümü.....	32
4.1.8. Aşamadım Hacı Hasan Belini	34
4.1.9. Aşa'nın Evinde.....	36
4.1.10. Bahçemizin Gülleri (Kadın Oyun Havası).....	38
4.1.11. Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü)	40
4.1.12. Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye.....	42
4.1.13. Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası)	44
4.1.14. Birini Yavrum Birini.....	46
4.1.15. Budarım Bağlar Budarım	49
4.1.16. Cepkenimi Al İsterim.....	51
4.1.17. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri	53
4.1.18. Cıgaramı İnce Sar	57
4.1.19. Çay Başına Bostan Ektim	59

4.1.20. Çay Benim Çeşme Benim.....	62
4.1.21. Çaya Vardım Çaylarım	64
4.1.22. Çek Gemici Gemileri	67
4.1.23. Çekemedim Akça Kızın Göçünü	69
4.1.24. Çöğre Ağacında Biter Mi Korum	71
4.1.25. Derenin Başındayım.....	74
4.1.26. Dinar Yolu	76
4.1.27. Erende Yaylasında	78
4.1.28. Estirir Oğlan Estirir.....	80
4.1.29. Evlerinin Önü İğde Dalları.....	82
4.1.30. Fesliyenin Bir Budacı Mavidir	84
4.1.31. Gar Mı Da Yağmış.....	86
4.1.32. Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü.....	88
4.1.33. Gökte Yıldız Yüzetmiş	90
4.1.34. Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı.....	92
4.1.35. Kaleden İndim Düze	94
4.1.36. Kalkan İle Kapı Taşın Arası	96
4.1.37. Kara Kabak Kökeni.....	98
4.1.38. Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla (Koldan Kopan Samahı)	100
4.1.39. Kızılıklar Çiçek Açtı	103
4.1.40. Kızın Adı Dudu.....	105
4.1.41. Komşunun Adı	108
4.1.42. Meşelidir Engin Dağlar Meşeli.....	110
4.1.43. Osman Efem İnip Gelir İnişten.....	112
4.1.44. Osman'ımın Tesbihi.....	115
4.1.45. Ötmede Dugguk	117
4.1.46. Samah.....	119
4.1.47. Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen.....	122
4.1.48. Şu Karşıdan Yar Geliyor.....	125
4.1.49. Şu Maşat'ın Beleni.....	128
4.1.50. Şu Maşat'ın Kızları.....	131
4.1.51. Testi Doldurdum Çaydan.....	133

4.1.52. Yaylılarda Olur Geyik Teknesi (Sallama Havası)	135
4.1.53. Zandalya Getirin (İğdeleme Havası – Gelin Havası).....	137
4.2. TRT Repertuarında Bulunmayan Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Analizi, Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumları	140
4.2.1. Adelle'nin Köprüsü Taştan	140
4.2.2. Alanya Hacıbekri Zeybeği	142
4.2.3. Alanya Has Bahçe Zeybeği.....	143
4.2.4. Anamas'ın Gedikleri.....	144
4.2.5. Antalya Ağır Zeybek (Antalya Zeybeği)	146
4.2.6. Antalya Zeybeği- 1	147
4.2.7. Antalya Zeybeği- 2	148
4.2.8. Antalya'nın Gülleri Var	149
4.2.11. Ardıç Arasından Gelir.....	151
4.2.10. Aşa'nın Elinde Makas Kınalar.....	154
4.2.11. Atina Zeybeği.....	156
4.2.12. Badem Ağacı Zeybeği.....	157
4.2.13. Bahçalada Mor Meni.....	159
4.2.14. Bozova Zeybeği	160
4.2.15. Bugün Hava Pusarık (Bas Bas Zeybeği).....	162
4.2.16. Ev Yaptırdım Dabandan	164
4.2.17. Gidiyorum Yaylaya.....	166
4.2.18. Hapishane Zeybeği.....	168
4.2.19. Hasan'ım	169
4.2.20. Hoplelli Yalelli.....	170
4.2.21. Kadın Zeybeği – Oyun Havası.....	172
4.2.22. Kaya Dibi	173
4.2.23. Korkuteli'li Halit Efe Zeybeği	174
4.2.24. Kumluca Barut Dumanı	175
4.2.25. Kumluca Cepken Zeybeği.....	176
4.2.26. Kumluca Kadın Oyunu	177
4.2.27. Menevşeli.....	178

4.2.28. Oba Zeybeği.....	179
4.2.29. Serik Serenler.....	180
4.2.30. Taştan Taşa Gezerim.....	182
4.2.31. Tek Zeybek	183
4.2.32. Toronların Alt Yanı Dere.....	185
4.2.33. Yayla Düzü (Sektirme)	187
4.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	188
4.3.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Ses Genişliğine Göre Dağılımı	188
4.4 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	193
4.4.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Kullanılan Usuller	193
4.5. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	197
4.5.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Karşılaşılan Makamlar	197
4.6. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	202
4.6.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Hece Ölçülerine Göre Dağılımı	202
4.6.2 Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı	203
4.6.3 Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Konularına Göre ve Sözlü- Sözsüz Dağılımları.....	203
4.7. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	211
4.7.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Öğretim Kademesi, Seviye ve Yetenek Durumuna Göre Dağılımı	211
BEŞİNCİ BÖLÜM	217
SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	217
5.1. Sonuçlar	217
5.2.Öneriler	218
KAYNAKÇA.....	220
İNTERNET KAYNAKÇASI.....	223
ÖZ GEÇMİŞ	224

TABLolar LİSTESİ

Tablo- 1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Ses Genişliğine Göre Dağılımı	189
Tablo- 2. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Kullanılan Usuller	193
Tablo- 3. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Karşılaşılan Makamlar ..	197
Tablo 4. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Konularına Göre ve Sözlü-Sözsüz Dağılımı	204
Tablo 5- Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumu	211

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik- 1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Ses Genişliği Dağılımı ..	192
Grafik- 2. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Usul Dağılımı.....	196
Grafik- 3. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Karşılaşılan Makamlar Dağılımı	201
Grafik- 4. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Hece Ölçülerine Göre Dağılımı	202
Grafik- 5. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı	203
Grafik 6. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Konularına Göre Dağılımı	210
Grafik 7. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Sözlü ve Sözsüz Dağılımı	210
Grafik- 8- Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumuna İlişkin Dağılımı	216

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil- 1. A Kızım Sana Potin Alayım Mı? Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 18
- Şekil- 2. Adile’min Üç Boncuklu Hasırı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 21
- Şekil- 3. Akbelden De Aşağı Zeytin Tarlası Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 23
- Şekil- 4. Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 25
- Şekil- 5. Al Devesi Mor Köşekli Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 27
- Şekil- 6. Altındadır Kapısının Eşiği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği 31
- Şekil- 7. Antalya’nın Mor Üzümlü Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 33
- Şekil- 8. Aşamadım Hacı Hasan Belini Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği 35
- Şekil- 9. Aşa’nın Evinde Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği 37
- Şekil- 10. Bahçemizin Gülleri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 39
- Şekil- 11. Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği 41
- Şekil- 12. Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği..... 43

Şekil- 13. Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	45
Şekil- 14. Birini Yavrum Birini Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	48
Şekil- 15. Budarım Bağlar Budarım Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	50
Şekil- 16. Cepkenimi Al İsterim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	52
Şekil- 17. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	56
Şekil- 18. Cigaramı İnce Sar Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	58
Şekil- 19. Çay Başına Bostan Ektim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	61
Şekil- 20. Çay Benim Çeşme Benim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	63
Şekil- 21. Çaya Vardım Çaylarım Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	66
Şekil- 22. Çek Gemici Gemileri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	68
Şekil- 23. Çekemedim Akça Kızın Göçünü Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	70
Şekil- 24. Çöğre Ağacında Biter Mi Korum Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	73

Şekil- 25. Derenin Başındayım Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	75
Şekil- 26. Dinar Yolu Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.	77
Şekil- 27. Erende Yaylasında Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	79
Şekil- 28. Estirir Oğlan Estirir Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	81
Şekil- 29. Evlerinin Önü İğde Dallarında Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	83
Şekil- 30. Fesliğin Bir Budağı Mavidir Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	85
Şekil- 31. Gar Mı Da Yağmış Şu Yaylanın Düzüne Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	87
Şekil- 32. Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	89
Şekil- 33. Gökte Yıldız Yüzatmış Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	91
Şekil- 34. Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	93
Şekil- 35. Kaleden İndim Düze Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	95
Şekil- 36. Kalkan İle Kapı Taşın Arasında Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	97
Şekil- 37. Kara Kabak Kökeni Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	99

Şekil- 38. Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla (Koldan Kopan Samahı) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	102
Şekil- 39. Kızılıcıklar Çiçek Açtı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	104
Şekil- 40. Kızın Adı Dudu Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	107
Şekil- 41. Komşunun Adı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	109
Şekil- 42. Meşelidir Engin Dağlar Meşeli Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	111
Şekil- 43. Osman Efem İnip Gelir İnişten Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	114
Şekil- 44. Osman'ımın Tesbihi Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	116
Şekil- 45. Ötmede Dugguk Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	118
Şekil- 46. Samah Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	121
Şekil- 47. Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	124
Şekil- 48. Şu Karşıdan Yar Geliyor Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	127
Şekil- 49. Şu Maşatın Beleni Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	130
Şekil- 50. Şu Maşatın Kızları Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	132

Şekil- 51. Testi Doldurdum Çaydan Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	134
Şekil- 52. Yaylılarda Olur Geyik Teknesi (Sallama Havası) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	136
Şekil- 53. Zandalya Getirin (İğdileme Havası – Gelin Havası) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	139
Şekil- 54. Adelle'nin Köprüsü Taştan Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	141
Şekil- 55. Alanya Hacıbekri Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	142
Şekil- 56. Alanya Has Bahçe Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	143
Şekil- 57. Anamas'ın Gedikleri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	145
Şekil- 58. Antalya Ağır Zeybek (Antalya Zeybeği) Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği	146
Şekil- 59. Antalya Zeybeği- 1 Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği	147
Şekil- 60. Antalya Zeybeği- 2 Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği	148
Şekil- 61. Antalya'nın Gülleri Var Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	150
Şekil- 62. Ardıç Arasından Gelir Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	153

Şekil- 63. Aşa'nın Elinde Makas Kınalar Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	155
Şekil- 64. Atina Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	156
Şekil- 65. Badem Ağacı Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	158
Şekil- 66. Bahçalarda Mor Meni Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	160
Şekil- 67. Bozova Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	161
Şekil- 68. Bugün Hava Pusarik (Bas Bas Zeybeği) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	163
Şekil- 69. Ev Yaptırdım Dabandan Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	165
Şekil- 70. Gidiyorum Yaylaya Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	167
Şekil- 71. Hapishane Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	168
Şekil- 72. Hasanım Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği	169
Şekil- 73. Hoplelli Yalelli Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	171
Şekil- 74. Kadın Zeybeği – Oyun Havası Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	172
Şekil- 75. Kaya Dibi Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	173

Şekil- 76. Korkuteli’li Halit Efe Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	174
Şekil- 77. Kumluca Barut Dumanı Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	175
Şekil- 78. Kumluca Cepken Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	177
Şekil- 79. Kumluca Kadın Oyunu Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	178
Şekil- 80. Menevşeli Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	178
Şekil- 81. Oba Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği.....	179
Şekil- 82. Serik Serenler Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği	181
Şekil- 83. Taştan Taşa Gezerim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	182
Şekil- 84. Tek Zeybek Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	184
Şekil- 85. Toronların Alt Yanı Dere Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği	186
Şekil- 86. Yayla Düzü (Sektirme) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği.....	188

KISALTMALAR

THM	: Türk Halk Müziği
GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TM	: Türk Musikisi
RPT.NO	: Repertuar Numarası

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Halk müziği, bir toplumun kültürünü, yaşam tarzını, duygu, düşünce ve beğenilerinin işlendiği, o toplumu bütün yönleriyle yansıtan sözlü ve sözsüz ezgilerdir. İçerisinde özlem, sevgi, aşk, hüznün gibi duyguları barındıran yiğitlik, mertlik gibi ulusal duygular ile beslenen milli kültür hazinesidir.

Sabri Yener (2006), Türk halk müziğini ile şu şekilde açıklamıştır:

“Türk halk müziği, toplumun ortak duygu ve düşüncelerini yalın, samimi, coşkulu ve içli ezgilerle anlatan köklü bir müzik sanatıdır. Türk halkının zevkle dinlediği bu müzik, doğal ve sosyal olayları, acı, sevgi, özlem ve gurbet gibi ortak duyguları, insanımızın mertlik ve kahramanlık gibi ulusal özelliğini, tarihî olayları konu alan büyük bir kültür hazinesidir. Türk insanının tüm yaşantısını halk müziğimizde, özellikle onun sözlü biçimi olan türkülerimizde görmek mümkündür. Oluşumunda hiçbir sanat endişesi taşımayıp yalnızca duygu, düşünce ve yaşantı ürünü olarak ortaya çıkan Türk halk müziği, ritim yönünden çok zengin, ezgisel açıdan ise oldukça renklidir. Tarihi çok eskilere dayanır. Türk insanının çağlar boyunca kendi kendine ürettiği, geleneklerini sürdürdüğü anonim karakterli soylu bir müziktir. Yöresel özellikleri açısından oldukça zenginlik ve çeşitlilik gösterir. Her bakımdan Anadolu halkının ruhunu anlatan köklü bir halk sanatıdır. Ancak, Türk halk müziği denince onu sadece Anadolu coğrafyasıyla sınırlandırmak doğru olmaz. Yasadıkları ülke ve bölge neresi olursa olsun oluşturulan bu eserlerin tek sahibi Türk insanıdır” (Yener, 2006: 30).

Kültür aktarıcısı, taşıyıcısı olarak da nitelendirebileceğimiz bir halk türküsünde yaşadığı yöreye özgü kültürel ve tarihsel olayların, gelenek-görenek ve inançların, o toplumun temel yaşam özelliklerinin etkisini hissetmek mümkündür.

Bu çalışma ile, gerekli literatür ve kaynak taraması yapılarak, tespit edilen 86 adet Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal ve edebi analizi yapmak, bu

eserlerin müzik eğitiminde kullanılabilirlik durumları incelemek, bu yönde yapılacak olan çalışmalara bir katkı, örnek ve kaynak teşkil etmesi öngörülmektedir.

1.1.Problem Durumu

Anadolu'nun kültürel zenginliğinden doğan halk ezgilerinin araştırılıp incelenmesi ve müzik eğitim anlayışının farklı basamaklarında faydalanılması üzerine birçok akademik çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir. Antalya yöresi gerek tarihsel geçmişi gerekse de yöre halkının kültürel çeşitliliğinden doğan mirasın araştırılıp incelenmesi, gelecek nesillere aktarılması açısından oldukça önemli konu başlıkları olarak ortaya çıkmaktadır. “Ülkemiz müzik kültüründe çok önemli ve büyük bir yere sahip geleneksel halk müziğimizin, müzik eğitiminin bütün boyutlarında yeterince ve doğru bir şekilde kullanılması ve yer alması için Türk halk müziğinin ve çalgılarının kullanım olanaklarını geliştirerek, destekleyerek ve tanıtarak, kapsamlı ve düzeyli bir müzik politikasının ortaya konulmasının gerekliliği dile getirilmektedir” (Özdek, 2012:30).

Teke yöresinin bir bölümünü kapsayan Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin araştırılıp irdelenmesi, yöre türkülerinin müzik eğitiminin çeşitli basamaklarında, mesleki, genel ve özengen müzik eğitimine materyal olabileceği düşünülmektedir.

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzik eğitiminin her basamağında kullanıma müsait olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple Antalya yöresi halk ezgilerinin edebi ve müzikal analizi yapılması ve müzik eğitiminde hangi kademelerinde kullanılması, kültürün aktarılmasında nasıl bir yol-yöntem izlenmesi konusu önem arz etmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Bütün bu tespitler doğrultusunda çalışmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur:

“Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal-edebi sonuçları ve eğitim müziğinde kullanılabilirlik durumları nasıldır?”

1.3. Alt Problemler

- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin ses genişlikleri nasıldır?
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin kullanılan usuller hangileridir ve hangi usuller ağırlıklı kullanılmıştır?
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin kısmen ya da tamamen örtüştüğü makamlar hangileridir?
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin edebi yapısı nasıldır?
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzik eğitiminde kullanılabilirlik durumu nasıldır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile 86 adet Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal ve edebi incelemesi ve bu eserlerin müzik eğitiminde kullanılabilirlik durumları incelenerek, bu yönde yapılacak araştırmalara bir katkı, örnek ve kaynak teşkil etmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin yöre kültürünün yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması için uygun olan müzik eğitim kademelerinin müfredatına katkı yapması hedeflenmektedir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Yapılan literatür çalışması neticesinde Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal ve edebi analizi üzerine herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma ile yöre ezgilerinin gelecek nesillere aktarılması, ülkemiz müzik eğitiminin farklı tür ve basamaklarında kullanılabilmesi müzik kültürü ve eğitimi açısından oldukça önemlidir.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmada;

- Kaynakların geçerli ve güvenilir olduğu,
- Araştırmanın modelinin araştırmanın konusuna ve problemin çözümüne uygun olduğu,
- Araştırma sırasında ulaşılan yazılı kaynakların bilimsel gerçekliklerini yansıttığı,
- Görüşme yapılan kişi ve kurumların bilgi paylaşımında samimi, içten ve gerçekçi davrandıkları varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırmaya ilişkin sınırlılıklar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

- Bu araştırma TRT repertuarında kayıtlı olan 53 Antalya yöresi Türk halk müziği ezgileri ile literatür ve kaynak taraması yapılarak bulunan, yörede bilip icra edilen TRT repertuarında olmayan 33 Antalya yöresi Türk halk müziği ezgileri ile sınırlıdır.
- Antalya ili içinde bulunan Akseki, Elmalı, Finike, İbradı, Kaş, Kalkan, Korkuteli, Kumluca ve Serik ilçeleri ile Antalya merkez türküleri ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Kırık Hava: Türk halk müziğinde belirli bir dizisi olan ve bu dizi içerisinde belirli bir usulle seyreden ezgilerdir.

Makam: “Kendine özel aralıklarıyla belirli seslerin, karakteristik bir akış (Seyir) içinde kullanılmaları, makamı meydana getirir. Makamların en önemli özellikleri, kullandıkları sesler, yani dizileri (gamları); bu seslerin ardı ardına gelişle oluşturdukları melodinin genel alışkanlıkları (inici veya çıkıcı oluşları, bazı seslere önem verip etrafında dolaşmaları) yani seyirleridir” (Torun, 1996: 96).

Usul: “Vuruşlardan meydana gelen birer kalıptır. “Veya muayyen düzümlerden yapılarak kalıp halinde tespit edilmiş ölçülerdir.” (Akbulut, 1990: 15)

Usul Tipi: Usulü oluşturan ikili ve üçlülerin buldukları konuma göre oluşan yapılanmaya denir.

Tavır (Üslup): Geleneksel Türk halk müziğinde ezgilerin kendilerine özgü çalınış ve söyleniş biçimidir. Ağız olarak da adlandırılan sözlü ezgilerin seslendirilmesinde süsleme ve gırtlak kullanış, sözsüz ve çalgısal ezgilerde ise tezene kullanış biçimi tavrı belirler. Tavır yörelere göre değişik özellikler taşır. Örneğin; sözsüz çalgısal ezgilerde Konya tavrı ve tezenesi, Yozgat tavrı ve tezenesi, Zeybek tavrı ve tezenesi gibi özelliklerdir. Sözlü ezgilerde ise Sümmani tavrı (ağzı), Karadeniz tavrı (ağzı) gibi. Geleneksel Türk sanat müziğinde ise; icranın sanatçıya has özelliğidir (Pelikoğlu, 1998: 5).

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde Antalya ilinin tarihi gelişimi sosyo-ekonomik yapısı, yöre halk oyunlarının karakteristik yapısı, yörede kullanılan Türk halk müziği çalgıları ve ilgili araştırmalara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Antalya İli Tarihsel Gelişimi Sosyo-Ekonomik Yapısı

Antalya ili Türkiye'nin güneybatısında bulunan, güneyinde Akdeniz ve kuzeyinde denize paralel uzanan Toroslar ile çevrili olup, doğusunda İçel (Mersin), Karaman ve Konya, kuzeyinde Isparta ve Burdur, batısında Muğla illeri ile komşudur. İklimi, verimli toprak yapısı, zengin bitki örtüsü, Akdeniz'e olan uzun kıyı şeridiyle paleolitik dönemden günümüze kadar insanoğlunun önemli yerleşim alanlarından biri olmuştur. "Antalya'nın insanlık tarihi paleolitik döneme kadar dayanmakta olup, Türkiye'deki bu çağa ait en önemli kalıntılara sahip yerdir" (Umar, 1982; 2).

Antalya yöresi halkı geçimini tarım, hayvancılık, turizm ve dış ticaret ile sağlamaktadır. Birçok yönden komşu illerine göre gelişmiş olması, çevre il ve ilçelerden sürekli göç alan bir kent haline geldiği görülmektedir. Bu göçler, Antalya'nın bir kültür hazinesi olmasını sağlamıştır. Bu birikimin getirdiği iletişim-etkileşim ise müzik, giyim-kuşam, oyunlar vb. gibi kültürel zenginliği oluşturmuştur.

Bulunduğu bölgeye "Teke Bölgesi" adı verilen Antalya'nın komşu illeri ile benzer kültürel özellikler gösterir. Yörük yaşamının ve iskanının yoğun olduğu bu bölgede yazın yaylada kışın da sahilde, konar-göçer yaşamının etkisiyle, sosyal ve kültürel kimlikler iç içe geçmiş bir yapı sergilemektedir.

2.2. Antalya Halk Oyunlarının Karakteristik Yapısı

Antalya yöresi halk oyunları, komşu illeri olan Burdur, Isparta, Muğla ve İçel yörelerinde de oynanan "Teke Folkloru" adı altında toplanmaktadır. Yörenin halk müziğinde olduğu gibi halk oyunlarında da Teke ve Zeybek kültürünün ağır bastığı söylenebilir. Yörüklerin ilkbahar aylarında yaylaya göçü ve sonbahar aylarında tekrar

sahil ovalarında kışlamak üzere dönmeleri, yöre oyununa ritmik bir yapı getirmiş ve o yöre folklorunda söz sahibi olduğunu söylemek mümkündür. Günümüzde kırsal kesimlerinde yaşayan halkın büyük bir bölümünü yerleşik yörükler oluşturmaktadır. Bu nedenle yörüklerin doğal yaşama olan tutkuları türkülerine ve folkloruna yansımış; hayvan adları, bitki adları türkülerde sık sık görülmektedir. “Antalya yöresi türkülerinde 30 farklı bitki, 14 farklı hayvan, 13 farklı kadın, 12 farklı erkek ve 14 farklı yer (il, ilçe, köy) motifine rastlanmıştır” (Gök, 2013; 96).

Yörede Zeybek oyunlarının yanında, dinsel içerikli oynanan Sema ve Bengi oyunları, Antalya'nın Alanya, Gazipaşa ve Elmalı dolaylarında, dağ köylerindeki yörükler tarafından oynandığı bilinmektedir.

2.3. Antalya Yöresinde Kullanılan Türk Halk Müziği Çalgıları

Antalya yöresinde kullanılan halk çalgılarının incelemesine ilişkin saha araştırması bulguları aşağıda verilmiştir. Anadolu'nun her köşesinde yaygın olarak kullanılan yaylı çalgılar, üflemeli çalgılar ve telli çalgılar türleri yöremizde de görülmektedir. Buna göre yörede en çok kullanılan çalgılar, telli çalgılardan bağlama ve ailesi, üflemeli çalgılardan sipsi, kaval (dilli-dilsiz) ve zurna, vurmali çalgılardan davul, tef, zilli maşa ve kaşık, yaylı çalgılardan ise kemane kullanıldığı görülmüştür. Bölgede sipsi, kemane ve üç telli enstrümanlarına ilginin çok yüksek olduğu söylenilebilir.

Sipsi

Yörede en çok sevilen ve icra edilen sipsi, tiz karakterli bir çalgıdır. Burdur, Isparta, Muğla, Afyon, Denizli ve Antalya'da özellikle en fazla Burdur'da yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir. Teke zortlatmaları ve gurbet havalarında sıkça icra edildiği görülür. Kemik ve kamıştan yapılan bu çalgı 15-20 cm boylarında ve yaklaşık 1cm çapındadır. “Gövde ve cukcuk denilen değişik seslerin çıkarılmasını sağlayan üst yüzünde 5, alt yüzünde 1 olmak üzere toplam 6 ses deliği mevcuttur. 7 delikli olanları da mevcuttur” (Açın, 1994: 53).

Çığırtma (Çırtma)

“Kartal ve Turnanın kanat kemiğinden yapılan eski Türklere Ötkeçi-n olarak da bilinen nefesli halk sazımızdır. Dilsiz olup, 20-30 cm. boyunda 5 ile 7 deliği bulunur” (Açın, 1994: 47).

Kemane

Geçmişten günümüze otantik görünüşünü bozmayan, kökeni Orta Asya’ya dayanan, telli, yaylı ve deri kapaklı bir halk çalgısıdır. “Teltınlak çalgılardan kabak kemanenin gövdesi su kabağı ve ardıç ağacından oyularak yapılmaktadır. Dilimli teknelerde ise akçaağaç, ardıç, erik, gül ağacı, maun, okalıptüs, porsuk ve pelesenk gibi çeşitli ağaçlar kullanılmaktadır (Tetik Işık ve Uslu, 2012: 28). İki oktav ses genişliğine sahip olan kemanenin 4 adet teli vardır. Yörede icra edilen kemanelerin ortalama boyu 60 cm, sap uzunluğu 38 cm ve tekne çapı 24 cm olarak görülmektedir.

Bağlama

Anadolu’nun dört bir yanında sevilerek icra edilen bağlama ve ailesi, Türk halk müziğinin ve kültürünün temel taşıdır. Farklı düzenlerde icra ediliyor olması, yöresel tavırların (tezenelerin) tümüyle uyum sağlıyor olması, bağlama ve ailesini tercih edilen bir çalgı haline getirmiştir. “Bu çalgılar, çeşitli boylarda ve değişik adlarla bütün Türk dünyasında da yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu aileye giren çalgılara ülkemizin çeşitli yerlerinde bağlama, saz, divan sazı, meydan sazı, tambura, cura on iki telli, çöğür, bozuk, ırızva, kopuz vb. adlar verilmektedir” (Ozanoğlu, 2011: 64). Yörede en çok bağlama, cura, parmak curası ve üç telli yaygındır.

Cura

Yörede sıkça tercih edilen cura, bağlama ailesinin en küçük elemanıdır. “Boy 50 cm civarındadır. Akordu, bağlama kara düzen akordunun bir oktav tizidir. Ses genliği 2 oktavdır” (Emnalar, 1998: 61). “7-16 perdesi, 3-6 teli bulunmaktadır. Düzeni alttan üste doğru la-re –re olarak akortlanır. Burdur yöresinde bağlama düzenine akortlanmış curaların tezene yerine parmakla çalındığı görülmüştür” (Açın, 1994: 93).

Üç Telli

Antalya yöresinde sevilerek icra edilen üç telli bağlama adını tel sayısından almıştır. Yörede sipsi ve kemane ile birlikte icra edildiği de görülmektedir. “Boyu 36-46 cm arasındadır. Parmak ile çalınır. Burdur ve yöresinde boğaz havaları işaret parmağı ile vurularak çalınır. Bu çalış sekline döğme denir. Güney Ege bölgesinde yaygındır. Genellikle bağlama düzeni kullanılır. İki Telli: Cura bağlama büyüklüğündedir. İki tane teli vardır. Adının çiftetelli oyunu ile ilgisi olduğu sanılmaktadır” (Emnalar, 1998: 61).

Kaval (dilli, dilsiz)

Antalya yöresinde sevilerek icra edilen bir çalgıdır. Genellikle erik ağacı ve benzeri sert yapıda ağaçlardan üretilmektedir. “Kaval içi boş şey anlamına gelen ‘Kav’ dan türemiştir. Genellikle çoban sazı olarak bilinen kaval, Anadolu’nun birçok yerinde ve göçebe Yörükler arasında mukaddes bir alettir. Kaval çalmasını bilen her çoban kavalının nağmeleriyle sürüsünün sevk ve hareket islerini idare ettiği genel bir kanıdır (Bedel, 2005: 1235).

Zurna

Diğer yörelerde olduğu gibi Antalya yöresinde de icra edilen zurna açık hava sazıdır. Ancak Trakya yöresinde kullanılan kaba zurna ve Karadeniz, İç Anadolu bölgelerinde kullanılan cura zurna Antalya yöresinde kullanılmamaktadır. Genellikle Zeybek oyunlarında ve meydan düğünlerinde misafir karşılamak için davul eşlikli çalındığı görülür. Yapı malzemesi olarak genellikle erik ağacı kullanılır. Yaklaşık boyu 40-50 cm olup, ön yüzünde 7 arka yüzünde 1 perde deliği bulunmaktadır. 1,5 oktav ses aralığına sahiptir.

Davul

Yörede yoğun bir şekilde tercih edilen bir ritim sazıdır. “Yurdumuzun her kösesinde değişik cins ve boylarda davul mevcuttur. Davul çeşitleri üçe ayrılmaktadır.

Davulun bölümleri, kasnak, deri çemberi, davul kayısı, tokmak, çıkık, davul derisi diye ayrılmaktadır. Küçük boy: Çapı 60 cm Orta boy: Çapı 70 cm Büyük boy: Çapı 80-90 cm” (Ozanoğlu, 2011: 52).

Kaşık

Yörede hareketli ezgilere eşlik etmek için kullanılan bir çalgıdır. “Anadolu’da çok eskiden beri kaşık hem mutfakta hem de ritim aracı olarak kullanılmaktadır. Ritim saz olarak kullanılan en iyi kaşık şimşir ağacından yapılmaktadır. Diğer sazlara eşlikçilik yanında, bazı bölgelerde oyuncular hem çalar hem de oynarlar” (Ozanoğlu, 2011: 134). “Konya, Silifke halk oyunlarında oyuncular ellerine çift olarak almış oldukları kasıkları avuçlarının içinde kasıkların sırtlarını müziğin ritmine göre birbirine vurdurarak, oyuna hareketlilik ve canlılık kazandırırılar” (Açın, 1994: 32).

Zilli Maşa

Yörede hareketli ezgilere kaşık ile birlikte eşlik ettiği görülmüştür. “Maşa biçiminde iki demir kolun uçlarına yerleştirilen karşılıklı zillerden meydana gelmektedir. Demir kollar kapatılıp açılarak zillerin birbirine teması sağlanır. Genelde kadınların düğün ve eğlencelerinde kullanıldığı bir ritim aletidir” (Ozanoğlu, 2011: 150).

Tef

“Büyüklüğüne göre değişen bir kasnağın tek yüzüne geçirilen deriden ibarettir. El (parmak) ile çalınan vürmalı bir ritim çalgısıdır. Kasnağın orta kısmına metalden yapılan ziller (pirinçten) takılabildiği gibi, zilsiz olan tefler de bulunur. Yaklaşık 30-40 cm çapında bir kasnağa gerilen deri oğlak derisinden olursa daha verimli olur” (Ozanoğlu, 2011: 108).

2.4. İlgili Araştırmalar

Araştırmanın konusuna eşdeğer 15 adet lisansüstü çalışmanın içeriği aşağıda sunulmuştur.

*Zeynel Demir'in "T.R.T Repertuarında Bulunan Denizli Türkülerinin Makam-Ayak, Tür ve Usul Yönünden İncelenmesi" (1999) adlı yüksek lisans tezinde toplamda 81 adet türkü incelenmiş, bu türkülerin makam ve usul dağılımları tablolar halinde verilmiş, türkülerin dizisi, kararı, güçlüsü, yedeni ve arızaları hakkında analizleri yapılmıştır. Denizli türkülerinin %81,48'i makam tasnifine uygunluk gösterdiği için terminolojide "ayak" yerine makamların kullanılması sonucuna ulaşmıştır.

*Mahmut Karagöç'in "T.R.T Repertuarında Bulunan Kütahya Türkülerinin Makam-Ayak, Tür ve Usul Yönünden İncelenmesi" (1999) isimli yüksek lisans tezinde 64 adet türkü incelenmiştir. Bu türküler makam ve usul yönünden incelenmiş, türkülerin dizisi, kararı, güçlüsü, yedeni ve arızaları tabloya dökülmüştür. Kütahya türkülerinin %90'ı makam tasnifine uygunluk gösterdiğini, bu sonuçla birlikte "ayak" kavramının artık hükmünün kalmadığını, terminolojide "ayak" yerinde makamların kullanılması gerektiğini ifade etmiştir.

*Orhan Öztürk, "T.R.T Repertuarındaki Kerkük Türkülerinin Tür ve Biçim Yönünden İncelenmesi" (2004) adlı yüksek lisans tezi 5'i beste olmak üzere 81 türkü incelemiştir. Kerkük türkülerinin büyük çoğunluğunun 10/8 ritminde ve Uşşak makamında olduğu, en çok derlemelerin Mehmet Özbek tarafından yapıldığı, sözlerin mâni biçiminde olduğu ifade edilmiştir. Türkülerin usul, makam ve edebi yönlerden incelenmesi sonucunda Öztürk, "Kerkük türkülerinin tür ve biçim yönünden geleneksel Türk halk müziği ile geleneksel Türk sanat müziğinin birbirlerine çok benzer özellikler taşıdıkları görülmüştür." ifadesini kullanmıştır.

*Metin Şengül'ün, "T.R.T Repertuarında Bulunan Erzurum Türkülerinin Makam- Ayak, Tür-Biçim ve Usul Yönünden İncelenmesi" (2004) adlı yüksek lisans tezinde, T.R.T. repertuarında kayıtlı 243 adet Erzurum türküsünü "Makam-Ayak", "Tür-Biçim" ve "usul" yönleriyle incelemiştir. 11 ayrı makam ve çeşnilerinden oluşan türkülerde GTHM'de bulunan usullerin hepsinin kullanıldığı tespit edilmiştir.

*Doğaç Kürşat Eroğlu'nun, "T.R.T Repertuarındaki Kırıkkale Türkülerinin Ezgisel Yapı Makam-Ayak Nazım Türü ve Usul Yönünden İncelenmesine Yönelik

Bir Çalışma” (2005) adlı yüksek lisans tezinde, 43 adet Kırıkkale türküsü incelenmiş en yaygın 4/4 ve 2/4’ lük usullerin kullanıldığı, nazım türü olarak en çok mâni kullanıldığı, en çok 11’li hece ölçüsünün kullanıldığı, en yaygın “bozlak” ayağının kullanıldığı tespit edilmiştir. Doğaç Kürşat Eroğlu’nun bu çalışması Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı’nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

*Çetin Erdem Usanmaz, “Bursa’ da Müzik Geleneği ve T.R.T Repertuarındaki Bursa Türkülerinin Müzikal Analizi” (2006) adlı yüksek lisans tezinde, Bursa ve ilçelerine ait toplam 47 türküyü “Makam-Dizi”, “usul”, “ses genişliği” ve “edebi” yönleriyle incelemiştir. Derleme konusunda Bursa’ya bağlı ve ilçelerden toplamda 137 adet türkü derlendiğini, sadece 12 tanesinin TRT repertuarına kayda geçtiğini de belirtmiştir. Bugün bu kayıtların Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı arşivinde mum plaklarda kayıtlı olduğunu, bu kayıtların birebir örneklerinin makara bantlara kaydedildiği TRT arşivinin de araştırmacılara kapalı olduğunu söyleyerek, bu konunun önemini ve ivedilikle çözüm bulunmasını öneriden öte bir gereklilik olarak belirtmiştir.

*Mehmet Kınık’ın “Kayseri Türkülerinin Müziksel Tahlili” (2007) adlı yüksek lisans tezi, Kayseri’ ye ait 91 adet türkü sözlü dizi, seyir yapıları ve usul yapılarını incelemiş, “Bütün yörelerimize ait türkülerin bu yöntem ile incelenip elde edilen sonuçlar birleştirilirse geleneksel Türk halk müziğinin makamsal dokusunun daha bilimsel temellere dayandırılması sağlanmalıdır.” önerisinde bulunmuştur.

*Mehmet Ateş’ in “TRT Repertuarındaki Şarkışla Yöresine Ait Türkülerin İncelenmesi” (2008) adlı yüksek lisans tezinde 73 tane yöre türkülerini incelemiş, yapılan incelemeler sonucunda Şarkışla türkülerinde genel olarak hüseyni dizisinin ve 4/4’lük usulün yoğun olarak kullanıldığı, sözel içerik olarak aşk, sevgi, ayrılık, hasret konularının yoğun olarak islendiği sonuçlarına ulaşmıştır.

*Ümit Şenel’in “Nevşehir Yöresi Türkülerinin Melodik Yapı Bakımından Analizi” (2009) adlı çalışmasında 43 adet türkü analiz edilirken, seyir yapıları, ses sahaları, seyirlerin başlangıç ve bitiş sesleri, karar sesleri, hangi dizilerin ne sıklıkla

kullanıldığı, güçlü ve asma karar perdeleri ve eserler içerisinde yer alan çeşniler yönleriyle incelenmiştir.

*Ahmet Gündüz'ün "TRT Repertuarında Bulunan Hatay Türkülerinin Makamsal Özellikleri Açısından İncelenmesi" (2011) adlı tezinde, TRT Türk Halk Müziği repertuarında yer alan Hatay iline ait 26 adet eser saptanmış ve makamsal analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu türkülerin makam-dizi, usul, donanım ve ses genişliği özellikleri, karar sesi, güçlüsü, yedeni ve ses aralığı analizleri yapılmış, tablolar halinde verilmiştir.

*Hasan Delen'in "TRT Repertuarında Bulunan Evc Makamı ve Misket Ayağındaki (Dizisindeki) Türkülerin Makamsal – Teknik Yönden İncelenmesi" (2012) adlı yüksek lisans tezinde, 19 adet Evc Makamı ve 29 adet Misket Ayağında (Dizisinde) olmak üzere 48 adet Türkü incelenmeye almıştır. Bu türkülerin 19 tanesi Geleneksel Türk Sanat Müziği, 29 tanesi de Geleneksel Türk Halk Müziği'nden oluştuğu, Geleneksel Türk Sanat Müziği'nde tespit edilen 19 Türkünün tamamında Evc makam seyrinin kullanıldığı, Geleneksel Türk Halk Müziği'nde ise 29 Misket Ayağı (Dizisi) Türkünün 4 tanesinde "Evc makamı dizisi" seslerinin kullanıldığını tespit etmiştir.

*Yakup Açar'ın "TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin, Makam Dizileri, Usul ve Güfte Yönünden Analizi" (2014) adlı tezinde, TRT repertuarında kayıtlı 75 adet kına türküsü tespit edilmiş, bu türkülerde en yaygın Hüseyini Makamı Dizisi kullanıldığı, en yaygın 7'li ses aralığında icra edildiği, en çok 9/8'lik usulün kullanıldığı ve en fazla 8'li hece ölçüsü kullanıldığı tespit edilmiştir. Kına türkülerinin derlenmesinde en çok emeği geçen Muzaffer Sarısözen ve Nida Tüfekçi olduğu tespit edilmiştir.

*Levent Özer'in "Samsun Yöresi Türk Kalk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Yönden İncelenmesi" (2015) adlı tezinde, TRT repertuarında bulunan 47 adet Samsun türkülerini dizi, usul ve edebi yönleriyle incelemiş, elde ettiği verileri grafikler halinde sunmuştur.

*Necdet Erdağ'ın "TRT Repertuvarında Bulunan Diyarbakır İline Ait Kırık Hava Formundaki Türkülerin Makam Dizileri Açısından İncelenmesi" (2015) adlı tezinde, TRT Türk halk müziği repertuarında yer alan Diyarbakır iline ait 81 adet kırık hava formunda türkü saptanmış ve bu türkülere ait karar perdesi, güçlü perdesi, makam dizisi, donanım ve ses genişliği özellikleri frekans f ve yüzde % dağılımları istatistiki verilere dayandırılarak verilmiştir.

*Başak Tatlıbal'ın "TRT Repertuvarına Girmiş Azerbaycan Türkülerinin Müzikal Analizi" (2016) adlı tezinde, repertuarda bulunan 90 adet Azerbaycan türküsinin 87'sinin Azerbaycan'a geriye kalan 3 türkünün ise Kars bölgesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu türkülerinde en fazla 6/8'lik usulün kullanıldığı, konu olarak en çok sevgiliye duyulan Aşk'ı anlattığı, türkülerde en fazla 7'li ses aralığı kullanıldığı ve bu türkülerin biçimleri hakkında analizlere yer verilmiştir.

*Turgut Balbay'ın "Konya İli Karacadağ Yöresi Halk Müziği ve Ülkemiz Müzik Eğitimindeki Yeri" (2018) adlı tezinde, Karacadağ bölgesi halk müziğindeki belirgin unsurlar; yöre ezgilerinde kullanılan usuller, makam dizileri, ses genlikleri, ezgilerin konuları ve ezgilerin uzun hava-kırık hava, sözlü-sözsüz yapı bakımından dağılımları, yörede kullanılan çalgılar ve öne çıkan mahalli sanatçılar ve kaynak kişiler hakkında bilgiler verilmiştir. Araştırmada, Karacadağ bölgesi kültürü ve müziği ile ilgili yeterli kaynakların bulunmadığı, basta TRT'ye veya Kültür Bakanlığı'na bağlı birimler ve sanatçılar olmak üzere Ereğli, Karapınar, Emirgazi ilçelerini kapsayan Karacadağ bölgesinde uzun yıllardır derleme gezileri yapılmadığı, akademik saha araştırmalarının da bu bölgeyi hedef almadığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca klasik Türk müziği enstrümanları ile "bozlak" icra edilebildiği ve yöreye has bir çalma söyleme tavrı oluştuğunu ortaya koymuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ve araştırma verilerinin toplanmasına ilişkin yöntem ve teknikler yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, Antalya ilinin tarihsel gelişimi sosyo-kültürel yapısı, yöre halk oyunlarının karakteristiği ve yörede kullanılan THM çalgıları ele alınırken, bu konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar “kaynak tarama” yöntemiyle incelenmiştir. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır” (Karasar, 2017: 77).

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzikal analizi yapılırken yine “kaynak tarama” yapılmış, türkülerin makam özellikleri ve usul yönünden incelenmesinde kullanılan sesler, dörtlük, sekizlik ve onaltılık nota değerleri ölçü alınarak grafik üzerinde rakamsal ifadeler ile gösterilmiş, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki makamlardan hangisinin ya da hangilerinin içerisinde gerçekleştiği ifade edilmiştir.

Türkülerin sözleri incelenerek hece ölçüleri sayılmış ve hangi hece ölçüsüne, nazım birimine ve uyak düzenine nasıl uygun yazıldığı belirlenmiştir. Türkülerde kullanılan notaların ses genişliği ve en çok kullanılan sesler belirtilmiştir. Türkülerin hangi makam ile kısmen ya da tamamen örtüştürdüğü gösterilmiş. Türkülerin eğitim kademelerine göre uygunluğu hakkında öngörülerde bulunulmuştur.

3.2. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Çözümlemesi

Bu araştırmanın yürütülmesinde literatür taraması ve betimsel durum analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma için, Antalya ilindeki kütüphane ve kültür müdürlükleri gibi basılı kaynakların bulunduğu kurumlara gidilmiş, konuya yönelik

kaynaklar için dijital ortam taranmış, Denizli, Kütahya, Kerkük, Erzurum, Kırıkkale, Bursa, Kayseri, Sivas (Şarkışla), Nevşehir, Hatay, Samsun, Diyarbakır yöreleri için yapılan makale, bildiri ve lisansüstü çalışmalar incelenmiştir.

“Betimsel araştırmalar mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamaya çalışan, olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimleyen araştırmalardır” (Kaptan, 1995: 59).

“Betimleyici bir araştırmada herhangi bir ilişkinin varlığı veya yokluğu araştırılır. Örneklemeden hareketle evren hakkında geniş bilgi sahibi oluruz. Yeni hipotezlerin formüle edilmesi kolaylaşır. Betimleyici araştırmalar bize o olgunun niçin öyle olduğunu, o ilişkinin niçin öyle kurulduğunu açıklamazlar, onun yerine olgularda neyin olduğunu, nelerin neler ile birlikte olduğunu bildirirler. Betimleyici araştırmaların sonuçları, yüzde tabloları, grafikler ile gösterilir ve değişkenler arasında korelasyonun varlığı veya yokluğu saptanır. Betimsel araştırmalar (survey) olayların insan gruplarının bazı özelliklerinin tek tek ne olduğunu veya iki ve daha çok özelliğinin ilişkisel düzeyde nasıl olduğunu açıklamaya çalışır. Betimsel araştırmalarda, deneysel araştırmada olduğu gibi bir değişkeni diğerinin fonksiyonu gibi inceleme söz konusu değildir. Betimleyici araştırmalarla kavramsal modelimiz zenginleşir. Bu tip araştırmalarda da hipotez, gözlem ve yorumlama aşamalarından geçilir. Hipotez bir kurama dayanacağı gibi sağ duyuya dayanabilir veya kuram ile hipotez arasında çok yakın bir ilişki var olmamış olabilir” (Arslanoğlu, 2010: 4-5).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya ait bulgular ve bulgulara ilişkin i yorumlar yer almaktadır. TRT repertuarında bulunan 53 adet Antalya yöresi Türk halk müziği ezgileri ile kaynak ve literatür taraması sonucu ulaşılan, yörede alınıp icra edilen 33 adet Antalya yöresi Türk halk müziği ezgileri alfabetik olarak yer almaktadır. Türkülerin sırasıyla notası, kullanılan perdeler ve ses genişliği diyagramı, müzikal yapısı, edebi yapısı, eğitim kademelerinde kullanılabilirliği ve varsa türkü sözü

içerisinde geçen unutulmuş kelimelerin anlamları verilmiştir. Makamsal isimlendirilmeler, Türk Makam Müziği Kuramı içerisinde makam isimleriyle açıklanmaktadır.

4.1. TRT Repertuarında Bulunan Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Analizi, Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumları

4.1.1. A Kızım Sana Potin Alayım Mı?

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO:378
İNCELEME TARİHİ: 1.7.1952.

YÖRESİ
ANTALYA-ELMALI

NİMCEN ALINDIĞI
MEHMET GÖRGÜLÜ

A KIZIM SANA
POTİN ALAYIM MI

DERLEYEN
CEVAT UYANIK

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ERDEM ÇALIŞKANEL

SÜRESİ:

A KIZIM SANA POTİN A LA YI M MI
AL MA CI ĞI N AL POTİ Nİ Mİ A LA YIM
A YA ĞI NA ĞI YE YİM BENAB LA MA ĞI DE YİM
ŞURA ŞU RA LA RI MA BUR A BU RA LA RI MA
İL LEDE ŞU RA LA RA HOŞ YA RI ŞİR

A KIZIM SANA
POTİN ALAYIM MI
(SAYFA — 3)

ERKEKLER = A KIZIM SANA POTİN ALAYIM MI
KADINLAR = AL BABACIĞIM AL - POTİNİMİ ALAYIN - ANAĞIĞIMA GİVEYİM - BEN ABUĞAMA GİDEYİM
ŞURA ŞURALARIMA - BURU BURALARIMA - İLLEDE ŞURALARA HOŞ YAKIŞIR
ERKEKLER = A KIZIM SANA KÜPE ALAYIM MI
KADINLAR = AL BABACIĞIM AL - BEN KÜPEMİ ALAYIN - KULAĞIĞIMA TAKAYIM - BEN YERDEME GİDEYİM
ŞURA ŞURALARIMA - BURU BURALARIMA - İLLEDE ŞURALARA HOŞ YAKIŞIR
ERKEKLER = A KIZIM SANA YÜZÜK ALAYIM MI
KADINLAR = AL BABACIĞIM AL - BEN YÜZÜĞÜ ALAYIM - PARMAĞIĞIMA TAKAYIM - NİSARLIĞIMA GİDEYİM
ŞURA ŞURALARIMA - BURU BURALARIMA - İLLEDE ŞURALARA HOŞ YAKIŞIR

Şekil- 1. A Kızım Sana Potin Alayım Mı? Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki karcığar makamı özellikleri taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgidir. Türkünün karar notası “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a / b, c, c, c, d, d, e” olup nazım biçimi türkü ve kavuştaklıdır.

4/4'lük basit ritim kalıbına sahip türküde; ilköğretim kademesinde öğretilen Van, Ankara, İzmir, Gelibolu gibi basit tartım kalıpları kullanılmıştır. Bu özelliğinden dolayı; öğretiminin ilköğretim kademesinden başlayarak yapılmasının, bilhassa tartım kalıplarının pekiştirilmesinde de yararlı olabileceği öngörülmektedir. Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese geçürülmesi düşünülebilir.

Türküde “potin” kelimesi “ayak bileğini örtecek kadar uzun olan, bağcıklı veya yan tarafı lastikli ayakkabı” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.2. Adile'min Üç Boncuklu Hasırı

T. R. T. MÜZİK DAİRESİ KAYITLARI
T. H. M. REPERTUAR SIRA No: 1512
İNCELEME TARİHİ: 26.5.1977

DERLEYEN
ATES KOYOĞLU

YÖNER
ANILYA, Elmalı
KÜMÜR ALINDIĞI
NİMET YERLİOĞLU,
ERDAL YIĞIZ
SÜRESİ:

ADILEMİN ÜÇ BONCUKLU HASIRI

İNCELEME TARİHİ
26.5.1977

NOTAYA ALAN
ATES KOYOĞLU

A Dİ LE Mİ N
A Dİ LE Mİ N

ÜÇ SA ÇI BON MA TAYI ÇU R LU Tİ Pİ HA Sİ TA R MA Sİ RE LI

HA Sİ TA R MA Sİ RE LI A Dİ LE MÖL MU S TA Kİ P TA Kİ P

DÜS MA N LA LI RİN NE YE BA H MA LI

A Dİ LE MÖL MU S TA Kİ P TA Kİ P DÜS MA N LA LI RİN NE

YE BA K Sİ MA RI LI HİÇ İÇK MU DUR A Dİ LEM LE

ADİLEMİN ÜÇ BONCUKLU HASIRI
(Sahife - 2)

A BEY Sİ Nİ N HA TI RI
Bİ RO DA DA YAT MA LI

HA TI RI LI GÜ LÜ SAN DI N
YAT MA LI

GÜ LA Dİ LEN SO LA ÇAK

SE Yİ LİR SE N GA RA GA RA YE R LER

DO LA ÇAK DO LA ÇAK

-1-

ADİLEMİN ÜÇ BONCUKLU HASIRI
ADİLEM OLMUŞ DÜŞMANLARIN YESİRİ
HİÇ YOKMUDUR ABEYSİNİN HATIRI
Bağlantı GÜLMÜ SANDIN GÜL ADİLEM SOLACAK
SEN ÖLÜRSEN GARA GARA YERLER DOLACAK

-2-

ADİLEMİN SAÇNADA ALTIN TAKMALI
TAKIP TAKIP DEMALINE BAKMALI
ADİLEMLE BİR OODA YATMALI
Bağlantı...

Şekil- 2. Adile' min Üç Boncuklu Hasırı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkünün sadece söze giriş ölçüsünde 1/4'lük fazladan vuruş alarak 5/4'lük icra edildiği görülmektedir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgidir. Türkünün karar notası “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / a, a, a / b, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün melodik yapısı, bir oktavı aşkın ses aralığına sahip olduğu ve otuzikilik notaların kullanıldığı görülmektedir. Özellikle ilköğretim ve lise kademesindeki öğrencilerin hançere ve gırtlak yapılarının yeterli olgunluğa erişmediği, doğru diyafram kullanma ve ses tekniği kullanımını bilmedikleri düşünülecek olursa, genel müzik eğitimi veren kurumlarda kullanılmayacağı açıkça ortaya çıkmaktadır. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında repertuar ve meslek çalgısı derslerinde öğretimünün uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “hasır” kelimesi “saz, kabuk, yaprak vb. bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.3. Akbelden De Aşağı Zeytin Tarlası

T.R.T. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR No: 4171
İNCELEME TARİHİ: 18. 02. 1998

DERLEYEN
HAMDI ÖZBAY

YÖRE
ANTALYA/Kap-Kalkan
KAYNAK KİŞİ
HASAN KALKAN

AKBELDEN DE AŞAĞI ZEYTİN TARLASI

DERLEME TARİHİ
13. 09. 1997
NOTALAYAN
HAMDI ÖZBAY

SÖRE $\frac{1}{4}$ 70

AK BEL DEN DE A SA ĞI SAL LAN DİM YA YA SAL LAN Ç İ YA YA
AK BEL DEN DE A SA ĞI ZEY TİN TAR LA Sİ ZEY TİN TAR LA Sİ

HÖ RÜ KİZ ZEY TİN SİL Kİ YOR AR BİL MİŞ DA LA AR BİL MİŞ DA LA
HÖ RÜ Kİ ZİN GÖZ LE Rİ ZEY TİN TA NE Sİ ZEY TİN TA NE Sİ

A MAN DA HÖ RÜ KİZ GE LİN MO ĞUL DUM EL LE Ç İN Kİ NA
A MAN DA HÖ RÜ KİZ GE LİN MO ĞUL DUM EL LE Ç İN Kİ NA

E LE RİN Kİ NA BA KIŞ LA RİN DE ĞİŞ MİŞ
EL LE RİN Kİ NA BA KIŞ LA RİN DE ĞİŞ MİŞ

DAR ĞİN MİN NO LA DAR ĞİN VİN NO LA
DAR ĞİN MİN NO LA DAR ĞİN VİN NO LA

<p>AKBELDEN DE AŞAĞI SALLANDIM YAYA HÖRÜ KIZ ZEYTİN SIKINDI ARBILMIŞ DALA</p>	<p>AKBELDEN DE AŞAĞI ZEYTİN TARLASI HÖRÜ KIZIN GÖZLERİ ZEYTİN TANESİ</p>
<p>BAĞLANTI: AMAN DA HÖRÜ KIZ GELİN Mİ OLDUN ELLERİN KİNA BAKIŞLARIN DEĞİŞİŞİ DARGIN MİNOLA DARGIN MİNOLA</p>	<p>BAĞLANTI</p>

Şekil- 3. Akelden De Aşağı Zeytin Tarlası Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “la” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 12'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a / b, b / c, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuşaklıdır.

Türkünün bir oktavı aşkın ses aralığına sahip olması ve otuzikilik notaların fazlalığı hem okuma hem de çalma güclüğü doğuracağı düşünüldüğünde, eserin teknik özellikleri bakımından ilköğretim ve lise genel müzik eğitiminde kullanılmasının bu seviyedeki öğrenciler için uygun olmayacağı düşünülmektedir. Bu sebepten türkünün mesleki düzeyde müzik eğitimi veren; güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki eğitim kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “silmek” kelimesi “üstündeki şeyleri düşürmek veya temizlemek için bir şeyi kuvvetle sallamak, sarsmak” anlamına, “arılmak” kelimesi “abanmak, yaslanmak, dayanmak, yüklenmek” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.4. Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 925
İNCELEME TARİHİ : 10.2.1975

DERLEYEN
ALİ CAN

YÖRESİ
ELMALI

AK ÇEŞMEDEN SULAR İÇTİM KANMADIM

DERLEME TARİHİ
1949

KİMDEN ALINDI?
HACİR ÖZGÜVEN

(SİRANOĞLU ZEYBEĞİ)

NOTAYA ALAN
ALİ CAN

SÜRESİ:

SERBEST KISIM :

AK ÇEŞ ME DEN SU LAR İÇ TİM
SI NA HOÇ LU LU I NIP GE LİR
SI NA HOÇ LU LU KA LE YA PAR

KAN HA DİM HEY SE KİZ DE
İ NİŞ DEN HEY R
TA SI NAM DF J.GÖ..... Z

DO KUZ YE RİM DEH KUR SUN DA YE DİM E
YAN LA Rİ RI KUR DA YE DİM E
LE RİM DOL DU KAN LI DA KAN LI E

FEM ÖL HE DİM HEY [Ser.....]
FEM GÖ YA SI NAM DF

Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği)

Akçeşme'den Sular İçtim Kanmadım (Hey)
 Sekiz De Dokuz Yerimden Kurşun (Da) Yedim (Efem)
 Ölmedim (Hey)

Sinanoğlu İnip Gelir İnişden (Hey)
 Her Yanları Görünmüyor (Efem) Gümüşden (Hey)

Sinanoğlu Kale Yapar Taşınan (Of)
 Gözlerim Doldu Kanlı (Da) (Kanlı Efem) Yaşınan (Of)

Şekil- 4. Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü birleşik usullerden 9/4' lüktür. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz uzzal makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye Şeması "a, a / a, a / b, b" olup nazım türü koçaklama, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün bir oktavı aşkın ses aralığına sahip olması ve şan bölümüne serbest icra ile başlaması teknik özellikleri bakımından ilköğretim ve lise genel müzik eğitiminde kullanılmasının bu seviyedeki öğrenciler için uygun olmayacağı düşünülmektedir. Bu sebepten türkünün mesleki düzeyde müzik eğitimi veren; güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki eğitim kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.5. Al Devesi Mor Köseklî

Şeyhi 2378
Antalya - Finike - Turunçun
Nuri Çiğdem Kasım Çiğdem
1968'de Talihî 15.11.1983 AL DEVESİ MOR KÖSEKLİ

Düğün müziği
Antalya yöresi ile
alakası.

Dor: Durmuş Yılmaz
Cemal Uygur
Bil. No: 1768

AL DE VE Sİ MOR
YÖ RÜK Gİ DER YAY

KÖ SEK Lİ MOR KÖ SEK Lİ
LA Sİ NA YAY LA Sİ NA

EM Mİ MÖG LÜ SAL KEE SAR LI
Kİ LİM SAR MIŞ NA YA Sİ NA

SÜ RÜP Gİ DER YAY
AZ VER DİM DE ÇOK LA
VAL

Sİ NA YAY ÇOK LA Sİ NA
VAR DİM ÇOK VAL VAR DİM

NAS Lİ Gİ LİM BEL DÖ SOK Lİ
SEV Dİ ÖT MİN 'A NA Sİ NA
(" " " " " ")

Al Devesi mor köseklî
Emnim olup sal kusaklı
Sürüp gider yayağın
Kıvrık giden boy köseklî

(2)
Zanık giden yayağın
Kıvrık somun mayasına
Pis verdim ve çöt yayağın
Pindirimin anasına

Al Devesi Mor Köşekli

Al devesi mor köşekli
Emmim oğlu şal kuşaklı
Sürüp gider yaylasına
Nazlı gelin bol döşekli

Yörük gider yaylasına
Kilim sarmış mayasına
Az verdim de çok yalvardım
Sevdiğimin anasına

Şekil- 5. Al Devesi Mor Köşekli Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir ve (2+3+2+2) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi dördüklük olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkü her ne kadar bir oktavlık aralık içerisinde seyir gösterse de icrasında bazı hecelerin birden fazla onaltılık eslere denk gelmesi söyleme güçlüğü doğurmaktadır. Bu sebeple türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “köşek” kelimesi “bir yaşına kadar olan deve yavrusu” anlamına, “döşek” kelimesi “yatak” anlamına, “kilim” kelimesi “divan gibi yerlere serilen,

genellikle desenli, havsız, kalın, kıl veya yün dokuma” anlamına gelmektedir (http://www.tdk.gov.tr).

4.1.6. Altındandır Kapısının Eşiği

YÖRESİ
ANTALYA

EMENELİNDİĞİ
VEHMET ALİ DAVHOĞLU

ÖLÜME TARİHİ
22. 09. 1941

NOTAYA ALAN
İSMET AKYOL

ÖZLENER
ANKARA DEVL. KONS.

ALTINDANDIR KAPISININ EŞİĞİ

ÖLÜME: ♩ = 100

SAZ

AL TIN DAM DIR A MA NA
NAZ LI YA RIM A MA NA

MA N KA PE N PI CE SI RE NI DE N
MA N KA PE N PI CE SI RE NI DE N

E SA SI KI GI YOR A A MA NA NA
E SA SI KI GI YOR A A MA NA NA

MAN MAN AL NAZ TIN DAM DIR A MA NA NA
MAN MAN AL NAZ TIN DAM DIR A MA NA NA

MA N KA PE N PI CE SI RE NI DE N
MA N KA PE N PI CE SI RE NI DE N

E SA SI KI GI YOR A A MA NA NA
E SA SI KI GI YOR A A MA NA NA

MAN MAN YAN YA NA CİRE A
MAN MAN HAS TA C MÜS A

ALTINDANDIR KAPISININ EŞİĞİ

- 2 -

MAN A NA LI R ĞI DE N
 MAN DO SEK LE R ĞI DE N

DO YA SE TI ĞI (BAZ
 YA TI YOR

..... YAN YA NA L DIR A
 HAS TA O L MUŞ A

MAN A NA LI R ĞI DE N
 MAN DO SEK LE R ĞI DE N

DO YA SE TI ĞI (BAZ
 YA TI YOR

..... BE NİM YA RİM A MA NA
 CER RAH GEL MİŞ A MA NA

MA N AN TAL YA Nİ N
 MA N YA RA SI NA N

CI BA CE KI ĞI YOR A MA NA
 BA KI YOR A MA NA

MAN BE NİM YA RİM A MA NA
 MAN CER RAH GEL MİŞ A MA NA

MA N AN TAL YA Nİ N
 MA N YA RA SI NA N

CI BA CE KI ĞI YOR A MA NA
 BA KI YOR A MA NA

ALTINDANDIR KAPISININ EŞİĞİ

- 3 -

MAN MAN AL KA RA N FİL A
 AL KA RA N FİL A
 MOR Şİ ŞE DE
 MOR Şİ ŞE DE
 I S LA NIR (SAZ)
 I S LA NIR (SAZ)
 BİR GÜN DE O LUR A
 BİR GÜN DE O LUR A
 MAN DE Lİ DE GÖ NÜ
 MAN DE Lİ DE GÖ NÜ
 U S LA NIR
 U S LA NIR

Altındadır Kapısının Eşiği

Altındadır (aman aman) kapısının eşiği (aman aman)

Yan yanadır (aman) analığın döşeği

Benim yârim (aman aman) Antalya'nın çiçeği (aman aman)

Al karanfil (aman) mor şişede ıslanır

Bir gün (de) olur aman deli (de) gönül uslanır

Nazlı yârim (aman aman) pencereden bakıyor (aman aman)

Hasta olmuş (aman) döşeklerde yatıyor

Cerrah gelmiş (aman aman) yarasına bakıyor (aman aman)

Al karanfil (aman) mor şişede ıslanır
 Bir gün (de) olur aman deli (de) gönül uslanır

Şekil- 6. Altındadır Kapısının Eşiği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 9/4'lüktür. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicazkar makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “sol” notasıdır. Türkünün ses genişliği 12’li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c, c / b, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün ses genişliğinin 12’li aralık olması, makamsal düzeyi ve saz bölümündeki onaltılık notaların dizilimi hem okuma zorluğunu hem de icra düzeyini yükselttiği düşünüldüğünde, ilköğretim ve lise genel müzik eğitiminde kullanılmasının bu seviyedeki öğrenciler için zor ve karmaşık geleceği düşünülmektedir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.7. Antalya'nın Mor Üzüümü

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.N.M. REPERTUAR SIRA No: 1298
İNCELEME TARİHİ: 25.5.1977

YERİSİ:
ANTALYA, Akseki

KİMDEN ALINDI:
HÜSEYİN ve NİHAT BALKAR

SÜRESİ: 2:20

DERLEPEN
MERİHAM TÜPRACI

DERLEME TARİHİ
1953

NOTA ALAN
MERİHAM TÜPRACI

ANTALYANIN MOR ÜZÜMÜ

Antalya'nın Mor Üzüümü

(1)

Antalya'nın mor üzümü

Sevenler boyu uzun (a leylim)

İmamın küçük kızını

Sarsam ne zaman ne zaman ne zaman

Sevsem ne zaman ne zaman ne zaman

(2)

Antalya'nın kuyuları

Çayır çimen kıyıları (a leylim)

Avdan gelir dayıları

Sarsam ne zaman ne zaman ne zaman

Sevsem ne zaman ne zaman ne zaman

(Bağlantı)

Saran kollar yorulur mu bir zaman
Seven kollar yorulur mu bir zaman

(Bağlantı)

Saran kollar yorulur mu bir zaman
Seven kollar yorulur mu bir zaman

(3)

Antalya'nın altı bakır

Atlar gelir şakır şakır (a leylim)

Sevdiğimin gözü çakır

Sarsam ne zaman ne zaman ne zaman

Sevsem ne zaman ne zaman ne zaman

(Bağlantı)

Saran kollar yorulur mu bir zaman

Seven kollar yorulur mu bir zaman

Şekil- 7. Antalya'nın Mor Üzümü Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a, b, b / c, c / d, d, d, b, b / e, e, e, b, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Birleşik usullerden 9/8'lik usul yapısına sahip olan türkü, 7'li ses aralığında olduğu görülmektedir. Özellikle ilköğretim 8. sınıflarda "yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir" kazanımı adı altında öğretilen "geçse de gençlik çağım" şarkısının yerine "Antalya'nın mor üzümü" türküsünün müfredata eklenmesi, kazanım başlığına daha uygun olacağı düşünülmektedir. 9/8'lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8.

sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceği düşünülmektedir. Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.8. Aşamadım Hacı Hasan Belini

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
T.H.M. DEĞERLERİ VE İHTİSAP
İNCELEME BİRİMİ 12.06.1987

YÖRE
AYYILDIZLIYI HAYRAN
KAYNAK KÖYÜ
HİSAR KASIMISI

ŞİRE 4-26

DEĞERLER
HACI ÖZBAY
ŞİRE HAYRAN
KAYNAK KÖYÜ
HİSAR KASIMISI

AŞAMADIM HACI HASAN BELİNİ

A ŞA MA DİM HA CI HA SAN BE Lİ NE SAZ - - -)
 DE LDİ GE ÇTİ YA Ğ LI KUR ŞUN TENİMİ
 EL LERİNDEN TUTAMADIM A GELİN
 (Gıymatlı gelin)

Aşamadım Hacı Hasan Belini

Aşamadım Hacı Hasan belini
 Yaylanıza varamadım a gelin
 Deldi geçti yağlı kurşun tenimi
 Ellerinden tutamadım a gelin
 (Gıymatlı gelin)

Hacı Hasan'ın beli çifte tuzaklı
 Yaylanızın gölgeleri kavaklı
 Gelin ata binmiş başı duvaklı
 Alıp seni kaçamadım a gelin
 (Gıymatlı gelin)

Hacı Hasan'dan yaylanıza varıp da
 Ceviz dibi cami yanı gezip de
 Pencereden ışığını görüp de
 Koynuma alıp yatamadım a gelin
 (Gıymatlı gelin)

Şekil- 8. Aşamadım Hacı Hasan Belini Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi Dörtlük olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye Şeması "a, a, a, b / c, c, c, b / d, d, d, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün 11'li aralık içerisinde seyir özelliği olması ve özellikle türkü içerisinde otuzikilik notalar, onaltılık esler kullandığı için ilköğretim ve lise genel müzik eğitiminde kullanılmasının bu seviyedeki öğrenciler için zor ve karmaşık geleceği düşünülmektedir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve

lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “bel” kelimesi “dağ sırtlarında geçit veren çukur yer” anlamına, “duvak” kelimesi “gelinin başını, bazen de yüzünü örten dantel veya tül den örtü” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.9. Aşa'nın Evinde

T R T MÜZİK Dairesi YATIRLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO: 1914
İNCELEME TARİHİ: 8. 2. 1970
YÖRESİ
ANTALYA, Korkuteli
KİMDEN ALINDIĞI
ŞEYKİ YOKU - MEHMET UYSAL
SÜRESİ:
♩ = 92

DERLEYEN
D. KON SERVALIARI
İNCELEME TARİHİ
13. 7. 1942
NOTATA ALAN
AYES HOYOGU 14. 6. 1938

ÅŞANIN EVİNDE

Å SA NI NE YİM DE HA KİS Kİ NA LAR
SU NA LARSU NA LAR HA YI ZA DA VAR
HA NİM SU NA LAR

Å SA ÇK HİS YÖ KA RI VA YAZ MA RO YA LA R
Å SA ÇK HİS YU KA RI SA BU SU SU DA YA R
E LİN Kİ MA LA R

İM Dİ MA NA NÖP OF YA MA Sİ TA YAT

Ö NE HE DİM Ö YA RI DO YA Sİ TA YAT

BEN SA NA YA N Dİ M Ö LE Sİ YE WAY

MA LI MÜL KÜ SAT TI R YE RE Sİ YE WAY

Aşa'nın Evinde

Aşa'nın evinde makas kınalar

Aşa çıkmış elin kınalar

(Bağlantı)

Yandım aman of yanasıya vay

Göremedim o yâri doyasıya vay

Ben sana yandım ölesiye vay

Aşa'nın elinde havızıda var

Aşa'nın imama da buğuzu da var

(Bağlantı)

Sunalar sunalar hanım sunalar

Aşa çıkmış yukarıya elin kınalar

(Bağlantı)

Şekil- 9. Aşa'nın Evinde Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşak makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a / b, b, b, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Aynı müzik cümlesinin tekrarından oluşan türkünün, ilköğretim genel müzik derslerinde kulaktan öğretim yöntemiyle çalıştırılabileceği öngörülmektedir. Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.10. Bahçemizin Gülleri (Kadın Oyun Havası)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA NO: 969
İNCELEME TARİHİ: 30/4/1975

YÖRESİ
AKSEKİ-EMİRAŞIKLAR KOY.

KİMDEN ALINDIĞI
MUSTAFA SALMAN

BAHÇEMİZİN GÜLLERİ

(Kadın oyun havası)

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ
24/6/1949

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ :

BAH ÇE Mİ ZİN GÜL LE Rİ HOP DE GÜ ZE LIM
MEN DI LAL DIM KIRK BE SE
EV LE Rİ ÇU KUR MU KUR

BAH ÇE Mİ ZİN GÜL LE Rİ HOP DE GÜ ZE LIM
MEN DI LAL DIM KIRK BE SE
EV LE Rİ ÇU KUR MU KUR

AL ME NEV SE EL LE Rİ
YU DUM SER DIM GÜ NE SE
ÇU FAL LİK DO KUR MO KUR

AL ME NEV SE EL LE Rİ
YU DUM SER DIM GÜ NE SE
ÇU FAL LİK DO KUR MO KUR

YAK DI BE Nİ KÜ LET Dİ HOP DE GÜ ZE LIM
SE NİN YÄ RİN GÜ Lİ SE
SA DI CİM DÜ GÜN YA Pİ YOR

YAK DI BE Nİ KÜ LET Dİ HOP DE GÜ ZE LIM
SE NİN YÄ RİN GÜ Lİ SE
SA DI CİM DÜ GÜN YA Pİ YOR

YÄ RİN Kİ BA REL LE Rİ
BE NİM YÄ RİM ME NEV SE
Bİ Zİ DE O KUR MO KUR

YÄ RİN Kİ BA REL LE Rİ
BE NİM YÄ RİM ME NEV SE
Bİ Zİ DE O KUR MO KUR

Bahçemizin Gülleri

Bahçemizin gülleri (hop de güzelim)

Al menevşe elleri

Yaktı beni kül etti (hop de güzelim)

Yârin kibar elleri

Mendil aldım kırk beşe (hop de güzelim)

Yudum serdim güneşe

Senin yârin gül ise (hop de güzelim)

Benim yârim menevşe

Evleri çukur mukur (hop de güzelim)

Çuvallık dokur mukur

Sağdıçım düğün yapıyor (hop de güzelim)

Bizi de okur mukur

Şekil- 10. Bahçemizin Gülleri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki buselik makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla "si" sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi Dörtlük olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye Şeması "a, a, b, a / c, c, d, c / e, e, f, e" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün Van ve İzmir gibi basit kalıplarda oluştuğu düşünüldüğünde ilköğretim seviyesinde genel müzik derslerinde kullanılabileceği düşünülmektedir. Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.11. Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 233 - 25/5/1978

YÖRESİ
AKSEKİ

KİMDEN ALINDIĞI
HEBNA YAZICIOĞLU

SÜRE:
(♩. 178)

BEN BE Yİ Mİ U YAN DIR DIM GÜL YAS TI ĞA
DA YAN DIR DIM SÜT LÜ DE KAH VE BE YİN DIR DIM AS
(Saz.....)
LAN BE YE PEN Dİ BİN LER YA ĞA

DERLEYEN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

DERLEME TARİHİ
1954

NOTAYA ALAN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

BEN BEYİMİ UYANDIRDIM
(Ramazan Türküsü)

Ben Beyimi Uyandırdım

Ben beyimi uyandırdım
Gül yastığa dayandırdım
Sütlü de kahve beğendirdim
Aslan beyefendi binler yaşa

Davulumun ipi teker
Benim adım deli bekir
Baklavayı çokça getir
Yiyemezsem geri götür

Davulumun ipi tura
Şiştî kolum vura vura
Aslan beyin konağı da bura
Aslan beyefendi binler yaşa

Saat üçte çıktım yola
Selam verdim sağa sola
Bahşişimi çabuk yolla
Aslan beyefendi binler yaşa

Şekil- 11. Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a, b / c, c, c, c / d, d, d, d / d, d, d, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Bir oktavlık bir ses aralığında seyir gösteren; Van, İzmir, Ankara ve Karaman gibi basit tartım kalıplarından oluşan türkünün, özellikle ilköğretim 8. sınıftan başlayarak 9/8'lik ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilceği

öngörülmektedir. Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.12. Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T R M REPERTUAR SIRA NO: 3777
İNCELEME TARİHİ: 1.7.1992

YÖRESİ
ANTALYA

KİMDEN ALINDIĞI
MALİT SAYGAN

BİR KİLO KESTANEYİ ALDIM ELLİYE

DERLEYEN
ERDEM ÇALIŞKANEL

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ERDEM ÇALIŞKANEL

BİR KİLO KESTANEYİ
ALDIM ELLİYE
KABULUĞUNU SOYDURDUM
ES MER BEN Lİ YEĞAZ ES MER BANA KÜS MÜS
SO FA ÜS TÜN DE SENKAY BETİN ES ME RİM
DA RA BA LAR DA BENİM SEVDİ CE ĞİM YO K
ALDAT TİNDİ YE KESTA NE MAM MA N
BANA KÜSTÜN DE KESTA NE MAM MA N
A RA LA RIN DA M ÖZBULAK

Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye

Bir kilo kestaneyi aldım elliye	Kestaneyi kavurdum soba üstünde
Kabuğunu soydurdum esmer benliye	Kabuğunu soydurdum sofa üstünde
Esmer bana küsmüş aldattım diye	Sen kaybettin esmerim bana küstün de
Kestanem amman kestanem amman	Kestanem amman kestanem amman
Kestanem amman	Kestanem amman

Kestaneyi kavurdum arabalarda
 Kabuğunu kuruttum darabalarda
 Benim sevdiceğim yok aralarında
 Kestanem amman kestanem amman
 Kestanem amman

Şekil- 12. Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 12'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a, b / a, a, a, b / c, c, c, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuşaklıdır.

Türkü, 9'lu ses genişliğine ve otuzikilik notalardan oluşan tartım kalıplarına sahip olduğu düşünüldüğünde genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarına uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel

sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

“Sofa” kelimesi “evlerde kapıların açıldığı genişçe yer, hol” anlamına gelmektedir. Fakat türkümüzde “sofa” kelimesi “sofra” yani “masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu” anlamında kullanılmıştır (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.13. Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM 155-17/3/1975

YÖRESİ
ANTALYA / Akemi

KİMDEN ALINDIĞI:
MEHNA KIZIÇIOĞLU

DERLEYEN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

DERLEME TARİHİ
1992

NOTAYA ALAN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

BİR TAŞ ATTIM DARABAYA
(OYUN HAVASI)

SÜRE :
Söz:.....

BİR TAŞ ATTIM DARABAYA TIK DE Dİ
TIK DE Dİ BİR TAŞ ATTIM DARABAYA TIK DE Dİ TIK DE Dİ BİR GİZ ÇIK DI
AN NEM EVDE YOK DE Dİ BİR GİZ ÇIK DI AN NEM EVDE YOK DE Dİ İ NAN MAZ SAN
ÇIKTI KARI BAK DE Dİ BAK DE Dİ Ö LÜM VER AL LA NİM AY RI
LIK YER NE Çİ ŞE Nİ ŞE Vİ YOM DA EL LE RE DE ME

Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası)

Bir taş attım darabaya tık dedi
Bir giz çıktı annem evde yok dedi
İnanmazsan çık yukarı bak dedi

Ölüm ver Allahu'm ayrılık verme
Gız seni seviyom da ellere deme

Galkar galkar darabaya avrulur
Siyah saçlar al yanağa devrülür
Seni saran yanar yanar gavrulur

Ölüm ver Allahu'm ayrılık verme
Gız seni seviyom da ellere deme

Şekil- 13. Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 2/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki segâh makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "si" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a / b, b / c, c, c / b, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkü, makamsal özelliği, ses genişliği ve otuzikilik notalardan oluşan tartım kalıplarına sahip olduğu düşünüldüğünde, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyinde müzik eğitimi veren kurumlarda öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

BİRİNİ YAVRUM BİRİNİ
[Şahife- 2]

GEN DE DİR DES TE ME LI YAĞ LIK
EL DE DİR

N. Uygul

Birini Yavrum Birini

(1)

Birini yavrum birini birini
Öldüm de sürünü sürünü sürünü
Takıver de zilin birini birini

(Bağlantı)

Öt benim garip bülbülüm palazım
Yine benim gönlüm sendedir sendedir
Destemeli yağlık eldedir elde

(2)

Çiftini yavrum çiftini çiftini
Geliver de çiteli çifteli çifteli
Takıver de zilin çiftini çiftini

(Bağlantı)

(3)

Üçünü yavrum üçünü üçünü
Yaylada gördüm göçünü göçünü
Takıver de zilin üçünü üçünü

(Bağlantı)

(4)

Merdini de yavrum merdini merdini

Kim bilir kimin derdini derdini

Takıver de zilin dördünü dördünü

(Bağlantı)

Şekil- 14. Birini Yavrum Birini Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. (A+B+A+A) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 8’lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “re” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, c, c / a, a, a / b, c, c / a, a, a / b, c, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Birleşik usullerden 9/8’lik usul yapısına sahip olan türkü, 8’li ses aralığından oluştuğu görülmektedir. Özellikle ilköğretim 8. sınıflarda “yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir” kazanımı adı altında örnek türkü olarak müfredata kazandırılabilir. 9/8’lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceği düşünülmektedir. Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Türküde “palaz” kelimesi “kaz, ördek, güvercin vb. bazı kuş yavrularının civcivlikten sonraki durumu” anlamına, “yağlık” kelimesi “sırma işlemeli, büyük

mendil, çevre” anlamına, “merdin” kelimesi” acındırıcı söz” anlamına gelmektedir (http://www.tdk.gov.tr).

4.1.15. Budarım Bağlar Budarım

Y R Y MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO:3776
İNCELEME TARİHİ: 1.7.1992

YÖNESİ
ANTALYA-ELHALI
NİMDEN ALINDIĞI
NİMET TERZİOĞLU

BUDARIM BAĞLAR BUDARIM

DERLEFEN
ERDAL İVİCZ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ERDAL İVİCZ

SÜRESİ:

BU DA RI M BA Ğ LA R BU DA RIM A MAN DA GÜ ZE Lİ M DE
PES Lİ GE N EK TI M YA LI YA DA RIM HAL Y Öİ DE GÜ ZE Lİ M DE
DA LI N DA BÜ L BÜ L GÜ DE RI M RU RU DU DÖ N DÜ ÇA LI YA
DA LİM DA BÜ L BÜ L GÜ DE RI M RU RU DU DÖ N DÜ ÇA LI YA
NİZ SENİ DE N A LJ R DA Gİ DE RİM A MAN DA GÜ ZE Lİ M DE
BEN YAR MA M SE NİN Gİ Bİ DE Lİ YE NİZ SE Nİ DE N A LİR DA Gİ DE RİM HAL Y Öİ DE GÜ ZE Lİ M DE
BEN YAR MA M SE NİN Gİ Bİ DE Lİ VE EY Dİ R Mİ S NA R DAL LA RI Nİ
Sİ VA Mİ S YA R KÖL LA RI Nİ

BUDAYIN BAĞLAR BUDAYIM (AMANDA GÜZELİMDE) (HAYDİDE GÜZELİMDE)
 DALINDA BÜLBÜL GÜZERİM
 KIZ SENİ ALINDA GİDERİM (AMANDA GÜZELİMDE) (HAYDİDE GÜZELİMDE)

EĞDIRNİŞ NAR DALLARINI
 SIVANİŞ YAR KOLLARINI

FESLİĞEN EKTİM YATLIYA (AMANDA GÜZELİMDE) (HAYDİDE GÜZELİMDE)
 KURUDU DÖNDÜ ÇALIYA
 BEN VARMAM SENİN GİBİ DELİYE (AMANDA GÜZELİMDE) (HAYDİDE GÜZELİMDE)

EĞDIRNİŞ NAR DALLARINI
 SIVANİŞ YAR KOLLARINI

Şekil- 15. Budayım Bağlar Budayım Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 8’li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 8’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c / b, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Bir oktavlık bir ses aralığında seyir gösteren; Van, İzmir, Ankara ve Karaman gibi basit tartım kalıplarından oluşan türkünün, özellikle ilköğretim 8. sınıflarda “yurdumuzdaki müzik türlerinden eserler seslendirir” kazanımı adı altında örnek türkü olarak müfredata eklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. 9/8’lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.16. Cepkenimi Al İsterim

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M. REPERTUAR SIRA No: 1999
İNCELEME TARİHİ: 8.2.1978

YÖRESİ
KORKUTELİ
KİMDEN ALINDIĞI
NİHAZ UYSAL, HAMDİ ÇETİN
SÜRESİ: ♩ 144

CEPKENİMİ AL İSTERİM

DERLEYEN
D. KOVŞEHATUARI

DERLEME TARİHİ
11.7. 1942

NOTAYA ALAN
AYES RÖVÜZLÜ
13.6.1978

A LI S TE RI MA MAN CEP KE NI MI
SER DIM TA SA A MAH CEP KE NI MI
A U S TE RI MA MAN YEH LE RI N
SER BI TA SA A MAH YA ZI LA N
NI LA R DA RIS TE RI SA MA
MAN BEN İH DI MA MA MAN UYU

Cepkenimi Al İsterim

Cepkenimi al isterim (aman)

Yenlerini dar isterim (aman)

Ben yandım aman aman

Cepkenimi serdim taşa (aman)

Yazılanlar gelir taşa (aman)

Ben yandım aman (aman)

Şekil- 16. Cepkenimi Al İsterim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir ve eksik ölçüyle başlanmıştır. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 8’li aralık olarak söylenebilir ve en fazla karar “la” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 8’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b / b, b / c, c, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün eksik ölçüyle başlaması ve onaltılık sürelerden oluşan aralıklı seslerin bulunmasından dolayı genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarına uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.17. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 925
İNCELEME TARİHİ : 10/02/1975

CEZAYİR'İN YÜKSEKOLUR EVLERİ

Yöresi: Antalya-İbradı
Kaynak Kişi: Sami Çalışkanlı

Derleyen: Erdem Çalışkanlı
Notaya Alan: Erdem Çalışkanlı
Yeniden Nota Yazımı: Fatih Evsen-2018

The musical score is written in 4/4 time and consists of eight staves. The melody is in a minor key (one flat). The lyrics are written below the notes, with some words underlined. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

ce za yı rı n yül sek olar es le ri
es le ri
Söz
i çin de dir ni ga li ni

CEZAYİRİN YÜKSEKOLUR EVLERİ

2

20
 — bey le ri

25
 sul- tta ce za- yı- tük ce de bil mez a rap- ta

26
 de

29
 di le ri.

32
 Sar- so kak la ri rez rez- ta- h

37
 gü zel- leri- bi- lal- kış- h

40
 hep bu ku- lar- bi- ze- kar- u

47
 sul- tta ce- za- yı-

CEZAYİR'İN YÜKSEKOLUR EVLERİ

3

Cezayir'in Yüksek Olur Evleri

(1)

Cezayir'in yüksek olur evleri
 İçindedir ağaları beyleri (sultan Cezayir)
 Türkçe de bilmez Arapçadır dilleri

(Bağlantı)

Sokakları mermer taşlı
 Güzelleri hilal kaşlı
 Hep bakışlırlar bize karşı
 Sultan Cezayir vay aman aman
 Bir gemim var salıverdim engine

(2)

Şimdi de rağbet güzel ile zengine
 Verin kızını menendine dengine

(Bağlantı)

(3)

Gel koyunum sana çanlar takayım
 Sen sallan gel ben boyuna bakayım
 Ah anasız babasız nasıl yatayım

(Bağlantı)

Şekil- 17. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi, bentleri 11'li kavuştakları 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a / b, b, b, c" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün otuzikilik ve ikilik tartım kalıplarına sahip olması nedeniyle genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarına uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında "bona-solfej" derslerinde öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türkünün Hikayesi: Güney Afrika ülkelerinden biri olan Cezayir Kanuni Sultan Süleyman döneminde Osmanlı devletinin hakimiyetindedir. Fransızların işgal etmesi sonucu çıkan savaşta pek çok asker şehit edilir. Bu sebepten Anadolu'nun birçok kesiminde Cezayir adında türkü örnekleri bulunmaktadır. Yazılan bu türküler aynı olaydan esinlenip yazılmıştır. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri" türküsü de bu olaya örnektir. "Türkünün Anadolu'nun başka yörelerinden derlenmiş metinlerinin tespit edilebilen ortaya çıkış hikâyeleri de benzer içeriğe sahiptir" (Yund, 1961: 2365).

4.1.18. Cigaramı İnce Sar

T R T MÜZİK DİJİTAL YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1915
İNCELEME TARİHİ : 2 - 1979

YERİ
ANTALYA

KİMDEN ALINDI
İSRAİL MENTES

SÜRESİ:
♩ = 80

DERLEYEN
D. KONSERVATUARİ

DERLEME TARİHİ
T. Y. 1942

NOTAYA ALAN
ATES KOYUĞLU
12. 6. 1978

CİGARAMI İNCE SAR

Cİ GA RA MI İN CE SA R AL MI YOR BAR
CI GA RA MI İN CE SA R AL MI YOR BAR
KA ME DE MER DİR İZ LE R TI RE NEC İN

MAK LA ZİM ÇOK SA LUN HA BE V Dİ Sİ
LEM CE Sİ SİN SA RAN SAH GE L Bİ R Dİ Sİ
DİR ER LER VA SİN ÇIN DERT YA SİN DA H

KAN DOL DU YA MA LA RİM
İL CEP LE DE YE CÜ GO N MA GE CE Sİ
LER

Cigaramı İnce Sar

Cigaramı ince sar
Almıyor barmaklarım
Çok salınma sevdiğim
Kan doldu yanaklarım

Cigaramın incesi
Gönlümün eğlencesi
Bir akşam gel bir sabah
İlle de cuma gecesi

Kaleden indirdiler
Tirene bindirdiler
Yaşım on dört yaşında
Cepheye gönderdiler

Şekil- 18. Cigaramı İnce Sar Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki segâh makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "si" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla "re" sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, b, b, b / c, c, d, c / e, e, f, e" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün 7 sestem oluşan dar bir ses aralığına sahip olması ve kolay tartım kalıplarından oluştuğu göz önünde bulundurularak ilköğretim kademesinde kulaktan öğretim yöntemiyle çalıştırılmasının uygun olacağı öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden bir oktavlık ses aralığından oluşan türkümüzün ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.19. Çay Başına Bostan Ektim

YÖRE
ANTALYA

KAYNAK KİŞİ

ZEKİ YANTAĞ vs | İLNE ÇİVİ

SÖZÜ:

ÇAY BAŞINA BOSTAN EKTİM

DERLEYEN

MUZAFFER SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

MUZAFFER SARISÖZEN

(SAZ)

ÇAY BAŞINA A MA NA MAN BOĞ TAN EK Dİ
 İS CAN BU LA A MA NA MAN CU RA YAZ Dİ

M YA YIL EK (SAZ) E FE BA ŞI A
 M SAZ GEL Dİ TEL U FO TIN A

MAN BİR Bİ ÇAK TA KA RA GÖZ LÜM BA YIL Dİ
 MAN KAR TO PU GA KA RA GÖZ LÜM DAF GEL Dİ

VUR MA DA DE DİN A MA NA MAN YAR BOY NU MA
 SE VİR SE VİR A MA NA MAN AY RIL MA ŞI

SA RIL Dİ (SAZ) İN ME DUR NAM İN
 ZOR GEL Dİ İN ME DUR NAM İY

ME SUSUZ SEL SİZ KARAGÖZ LÜM ÇÖL LE RE
 ME SUSUZ SEL SİZ KARAGÖZ LÜM ÇÖL LE RE

ÇAY BAŞINA BOSTAN EKTİM

-2-

DE NÖ LÜR --- SEM YA RIM --- MEYL --- VERİ ME Bİ DA NEM DE
 DE NÖ LÜR --- SEM YA RIM --- MEYL --- VERİ ME Bİ DA NEM DE

EL --- LE --- RE (SAZ)
 EL --- LE --- RE (SON)

Çay Başına Bostan Ektim

Çay başına (aman aman) bostan ektim yayıldı
 Efe başı (aman) bir bıçakta (kara gözlüm) bayıldı
 Vurmada dedim (aman aman) yâr boynuma sarıldı

İnme durnam İnme susuz selsiz (kara gözlüm) çöllere
 Ben ölürsem (yârim) meyil verme (bidanemde) ellere

İstanbul'a (aman aman) cura yazdım saz geldi
 Telli fotin (aman) kar topuğa (kara gözlüm) dar geldi
 Sevip sevip (aman aman) ayrılması zor geldi

İnme durnam İnme susuz selsiz (kara gözlüm) çöllere
 Ben ölürsem (yârim) meyil verme (bidanemde) ellere

Şekil- 19. Çay Başına Bostan Ektim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “la” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c, c / b, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün eksik ölçüyle başlaması ve otuzikilik sürelerden oluşan tartımların bulunmasından dolayı, genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarına uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “fotin” kelimesi “potin yani “ayak bileğini örtecek kadar uzun olan, bağcıklı veya yan tarafı lastikli ayakkabı” anlamına, “cura” kelimesi “mızrap ile çalınan iki veya üç telli olan halk sazı” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.20. Çay Benim Çeşme Benim

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1397
İNCELEME TARİHİ : 24-9-1977

DERLEYEN
İSTANBUL RADYOSU

KÖKESİ
KÖRKÜTELİ

ÇAY BENİM ÇEŞME BENİM

DERLEME TARİHİ
22-1-1969

KİMDEN ALINDIĞI
FAHRETTİN ÇELİK

süresi:

NOTAYA ALAN
NİDA TÜPENCİ
YÜCEL PAŞMAKÇI

ÇAY DE NİM ÇEŞME BENİM
AL YA... Z NİM ÇEŞME BENİM
NİM ÇEŞME BENİM
ME DA BE NİM ÇEŞME BENİM
Lİ YA ME... Y Rİ HA SEN NE
A MA Nİ NİM ÇEŞME BENİM
A MAN SER HO SÜ N SER ME DE BE NİM ÇEŞME BENİM

Çay Benim Çeşme Benim

Çay benim çeşme benim,
Aman derdimi deşme benim.
Hakikatli yar isen,
Aman önümden geçme benim.

Al yazmam dalda kaldı,
Aman gözlerim yolda kaldı.
Yıkılası meyhane,
Aman sarhoşum nerde kaldı.

Şekil- 20. Çay Benim Çeşme Benim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/2'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/2'lidir. Söz bölümünde 6/2'lik usule geçen türkü ağırlaşarak icra edilir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki muhayyer makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “la” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün saz bölümü ile saz bölümünün usul özelliklerinin farklı olması, ses genişliğinin de bir oktavdan fazla olduğunu düşünürsek, genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarında öğretiminin uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün

mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.21. Çaya Vardım Çaylarım

T R T MÜZİK DİREKSİYONU
T H M REPERTUAR SIRA No: 1913
İNCELEME TARİHİ: 8 - 2 - 1979

YÖRESİ
ANTALYA

KİMDEN AUNDIĞI
HİLMİ ÇEVİCİ, ZEKİ YANTAS
SÜRESİ: M. ALİ DANKOĞLU

DERLEYEN
D. KONURKUTAN

İNCELEME TARİHİ
21 - 8 - 1956

NOYUN ALAN
ATAS KORUĞLU 15.6.1978

ÇAYA VARDIM ÇAYLARIM

♩ = 98

CA YA VUR DİM ÇAY LA SU Y RM ÇAY DA
DES Tİ DÖL DÜR DÜ M CA Y DAN E VE
BA LİK A V LA RM ÇAY VARDIM
YAR CIM V LA SİZ ÇAY VARDIM
KÖ PAR E Dİ M SİZ DAN DES Tİ DÖL DÜR
ÇAY LA RM ÇAY DA DA LİK A V
DÜ M ÇAY DAN GÜ LÜ HO PAR Dİ M
LA RM BEH YA İE Nİ KA Y BET TİM
İS SİZ EL LE İNİ Rİ Yİ GEL MİŞ
BİR Ö DİN STR GÖN CA YA VU YU REE DİM
DÜR MİZ HE R GÜ L A S LA R Rİ M
HA Nİ BE R Nİ M HA Fİ S Z
O GÖN CA BİL ME Z HA L DA N
GA DE Rİ M BE NİM GA Zİ NDÜ ÇÜ
DÖL DÜR CE NİM A RA BE Cİ YOL YER
GE CE YİM

Çaya Vardım Çaylarım

Çaya vardım çaylarım
 Çayda balık avlarım
 Ben yârimi kaybettim
 Durmaz her gün ağlarım

(Bağlantı)

Kaderim benim
 Gazinocu doldur içeyim
 Arabacı yol ver geçeyim

Çaya vardım çay susuz
 Eve vardım ev ıssız
 Ellerin yâri gelmiş
 Hani benim hayırsız

(Bağlantı)

Desti doldurdum çaydan
 Gülü kopardım bağdan
 Bir goncaya vuruldum
 O gonca bilmez haldan
 (Bağlantı)

Şekil- 21. Çaya Vardım Çaylarım Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 9/4'lüktür. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki segâh makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “si” notasıdır. Türkünün ses genişliği 9’lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “fa#” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 7’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, c / d, d, e, d / c, c, c,” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkü, makamsal özelliği ve bir oktavdan fazla ses aralığına sahip olduğu düşünüldüğünde, genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarında öğretiminin uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “desti” kelimesi, “testi” yani “geniş gövdeli, dar boğazlı, emzikli veya emziksiz olabilen, toprak, cam, metal vb. maddelerden yapılan su kabı” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.22. Çek Gemici Gemileri

ERT MÜZİK DİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 552
İNCELEME TARİHİ : 22.11.1973
YÖRESİ
ANTALYA
KİMDEN ALINDIĞI
ZEKİ YARTAŞ
SÜRESİ

DERLEYEN
M. SARISOZEH

DERLEME TARİHİ

NOTAMA ALAN
M. SARISOZEH

ÇEK GEMİCİ GEMİLERİ

The musical score is written in a single staff with a treble clef and a 2/4 time signature. The melody is simple and repetitive, with lyrics written below the notes. The lyrics are in Turkish and describe a love story between a sailor and a girl. The score includes several measures of rest, indicated by 'Ses' and a dashed line.

ÇEK GE Mİ Cİ GE Mİ LE Rİ DE NİZ DAL GA LI
GE Mİ MİN BA SIN DA YIM DA DA ON SE KIZ YA
GE Mİ GE LİR YA NA SİR DA DO LU

Ses-----

DAL GA LI BE NİM BİR SEV
SİN DA YIM OH GE KIZ YAS
ÇA MA SİR VAR KA KIZ PI DAN

DI BİM VAR DIR O DA BEN DEN SEV DA LI
TAN BE Rİ CE DE SU KI ZİM PE SİN DA LI
Ğİ RİN CE DE BA KAM SÖZ LER KA DE YİM
MA SİR

Ses-----

HOP NİN NA Yİ NİN NA Yİ

Ses-----

GEL OY NA Yİ OY NA Yİ

Çek Gemici Gemileri

(1)

Çek gemici gemileri

Deniz dalgalı dalgalı

Benim bir sevdiğim vardır

O da benden sevdalı

(Bağlantı)

Hop ninnayı ninnayı

Gel oynayı oynayı

(2)	(3)
Geminin başındayım (da)	Gemi gelir yanaşır (Da)
On sekiz yaşındayım	İçi dolu çamaşır
On sekiz yaştan beri (de)	Yar kapıdan girince (De)
Şu kızın peşindeyim	Bakan gözler kamaşır
(Bağlantı)	(Bağlantı)

Şekil- 22. Çek Gemici Gemileri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki kürdi makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 6'lı aralık olarak söylenebilir ve en fazla karar “la” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, b, c, b / b, b / d, d, e, d / b, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün 6 sestem oluşan dar bir ses aralığına sahip olması ve 9/8'lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Türküde “kamaşmak” fiili “güçlü bir ışık nedeniyle rahatça bakamaz olmak” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.23. Çekemedim Akça Kızın Göçünü

TRT MÜZİK DAİRESİ YATIRILARI
TMM REPERTUAR SIRA NO: 961
İNCELEME TARİHİ: 30/4/1978

GERÇEYEN
CEVAT UZUN

YÖRESİ
SRAK-KARINCAI KÖYÜ
KİMDEN ALINDIĞI
YANKIÖZLÜ SEYRİST

ÇEKEMEDİM AKÇA KIZIN GÖÇÜNÜ

ÇERLEME TARİHİ

NOTTAĞI BEAN
NİSA TÜFERCİ

SÜRESİ :

(SAZ.....)

REY HE _ Y

CE RE ME DİN AK ÇA KI EIN ÖÖÜ NÜ
NY LA LA RİN YE LI SO ÖUH ESMEZMİ

O ÖO ÖOP ÖÖ ÖÜ NÜ
- - - ES MEZ Mİ

SİR MA SAC LA RI BI RAK DÖS SÜN DÖ ŞÜ MÜ DÖ ŞÜ NÜ
ŞEV DI ÖM DE RÜ YA LA RA ŞİR MEZ Mİ ŞİR MEZ Mİ

(SAZ.....)

A KIZ DÖ ŞÜ NÜ

ÖÜ LÜ VER DE ÖÖ REM MER CAN Dİ Şİ Nİ
ŞİR ME SEN ÖŞ ÖÖ NÜL SA NA KİS NEE Mİ

O ÖO ÖOP Dİ Şİ Nİ
- - - NÜS MEZ Mİ

ÇEKEMEDİM AKÇA KIZIN GÖÇÜNÜ
(2)

Çekemedim Akça Kızın Göçünü

Çekemedim akça kızın göçünü, (of göçünü)
Sırma saçlar bırak dövsün döşünü, (döşünü a kız döşünü)
Gülüverde görem mercan dişini, (of dişini)
Yol ver bana Çubukbeli geçeyim, (geçeyim a kız geçeyim)

Yaylaların yeli soğuk esmez mi, (of esmez mi)
Sevdiğim de rüyalara girmez mi, (girmez mi a kız girmez mi)
Girmezse de gönül sana küsmez mi, (of küsmez mi)
Yol ver bana Çubukbeli geçeyim, (geçeyim a kız geçeyim)

Şekil- 23. Çekemedim Akça Kızın Göçünü Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki mahur makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “sol” notasıdır. Türkünün ses genişliği 9’lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla karar “sol” sesi kullanılmıştır.

- 2 -

ÇOĞRE AĞACINDA BİTER Mİ KORUM

S

SAZ

Concristo

E ŞE RİM E SE RİM A NAM TE MEL BU LUN MAZ WAY WY
 AH E GE KA YA LAH DA O LUR A NAM GE YİK TE KE Sİ WY WY
 AH KA YA

ES ME YE YİM İF RİM
 ES NE DİK ÇE GÜL KİD

SEV DA DU RUL MAZ AL HI DA KIRK MA LI MİN A NAM
 KU YOR NE FE Sİ AH BE NÖ LÜR SİM KİM LER O LA ÇAK

BOY NU VU RUL MAZ WAY WY GEL GÜ LE GÜ LE AY Bİ
 BURALARI İ FE Sİ WY WY YAR YAN DİM GÖÖ DÜ NÜN

LA LİM AĞ LA MA BEN YOL CU YİM DE VER İN
 DÜĞ ME LE Hİ NE A NAN SE Nİ VER NEZ

YOL DAN EY LE ME
 DÜĞ ME ME LE NE

S

© SAKINÇI

Çöğre Ağacında Biter Mi Korum

Çöğre de ağacında anam biter mi korum (vay)	Gel güle güle ayrılalım ağlama Ben yolcuym ben yoldan eyleme
Mapusta yatana gelir mi ölüm	(ah) Kayalarda olur anam geyik tekesi
Vay bize Hak'tan geldi (anam) ayrılık zulüm (vay vay)	(vay) Esnedikçe gül kokuyor nefesi
Dolan dolan daş dibinde yatalım	(Ah) ben ölürsem kimler olacak
Böyle de böyle olmayacak kolayına bakalım	buraların efesi (vay vay)
(Ah) Eşerim eşerim anam temel bulunmaz (vay)	Yar yandım göğsünün düğmelerine Anan seni vermez değmelerine
Eşmeyeyim derim sevda durulmaz	
Alını da kırkmalının (anam) boynu vurulmaz (vay vay)	

Şekil- 24. Çöğre Ağacında Biter Mi Korum Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki kürdi makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a / b, b / c, c, c / d, d" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün, bir oktavlık ses aralığına sahip olması ve söz bölümünde makamsal değişiklikler gösterdiği düşünüldüğünde, genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarında öğretiminin uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün mesleki eğitim

veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.25. Derenin Başındayım

T R T MÜZİK DİJİTAL YAYINLARI
T R T M. REPERTUAR SIRA No: 2772
(İNCELEME TARİHİ): 22.01.1985

FÖRESİ
ANTALYA-VARSAN Kayı
SİMDEM ALINDIĞI
İZRET SOYUTURK
SÖZESİ :

DERLEYEN
ATES KÖYOĞLU

DERLEME TARİHİ
22.3.1975

NOTARA ALAN
ATES KÖYOĞLU

DERENİN BAŞINDAYIM

The musical score is written on ten staves. The first staff is the piano introduction, marked with a forte (f) dynamic and a tempo of 80. The second staff begins the vocal line. The lyrics are written below the notes. The score concludes with a final cadence marked with a forte (f) dynamic.

DE HE - NİN DA - SI - M DA YIM SİZ LA - RIN PE -
Sİ - N DE Yİ - M VAY GE - LİN - - - VA RA - ÇAK SA - N
VA - R DA NA - ON SE - NİZ YA - Sİ - N DA W - M
U YAH MAN - - - HA Dİ GÜ LÜM YAH DA - N YAH DA - N YAH DA - N
NİZ TE - TER BA - K TI Şİ - N ÇAM DA - N YA RAM MAN - - -

Derenin Başındayım

(1)

Derenin başındayım
Gızların peşindeyim
Varacaksan var bana
On sekiz yaşındayım

(2)

Dere geliyor dere
Kumunu sere sere
Al götür beni dere
Yârin olduğu yere

(Bağlantı)

(Bağlantı)

Hadi gülüm (canım) yandan yandan
Kız yeter baktığın camdan

(3)

İlana bak ilana
Gıvrım gıvrım dolana
Tatlı canım vereyim
Bana yâri bulana

(Bağlantı)

Şekil- 25. Derenin Başındayım Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/16'lık olup, usulü birleşik usullerden 9/16'lıktır. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki kürdi makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, b, a / c, c / d, d, d / c, c" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Bir oktavdan az bir aralıkta seyreden türkü, birbiri içinde tekrar eden ezgileri olduğu düşünüldüğünde, 9/16'lık tartımını ağırlaştırmak suretiyle ilköğretim 8. Sınıftan başlayarak aksak ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilir.

düşünülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.26. Dinar Yolu

T R T MÜZİK DİRESİ YAVINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 811
İNCELEME TARİHİ: 15.3.1974

YÜREKİ
ANTALYA

KİMDEN ALINDIĞI
ZEKİ VANTAS-DAYIOĞLU

SÜRE:

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

DİNAR YOLU

LA RA MA NAN NAN YA ZAN LAR LAR

Dinar Yolu

Dinar yolu gide gele aşındı (efeler aşındı)
 Hediyeler çevre de çevre taşındı (aman aman taşındı)
 Benim yarım gurbet elde düşündü (efeler düşündü)

(Bağlantı)

Olmaz olsun kara yazı yazanlar (aman aman yazanlar)
 Yar bulamasın aramızı bozanlar (aman aman bozanlar)

Hücremin anahtarı gümüştü (efeler gümüştü)
 Vallah billah haberim yok bu işten (aman bu işten)
 Benim yârim şimdi gelir cümbüşten (efeler cümbüşten)

(Bağlantı)

Şu Dinar'a vara gele yol ettim (efeler yol ettim)
 Ben kendimi el kızına kul ettim (aman aman kul ettim)
 Annesine söylemeye ar ettim (efeler ar ettim)

Şekil- 26. Dinar Yolu Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisinde mahur makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “sol” notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “re” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c / d, d, d / b, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün, bir oktavı geçkin ses aralığına sahip olması ve söz bölümünde makamsal değişiklikler gösterdiği düşünüldüğünde, genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarında öğretiminin uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün

mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.27. Erende Yaylasında

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No. 1554
İNCELEME TARİHİ - 14 - 2 - 1978

YÖRESİ
ANTALYA - Elmali
KİMDEN ALINDIĞI
NEHMET GÖRÇÜLÜ
SÜRESİ
3:00

ERENDE YAYLASINDA

DERLEYEN
AHMET YAMACI
DERLEME TARİHİ
- 1955 -
NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

E REN DE YA Y LA DA
E REN DE YA Y LA DA
E REN DE YA Y LA DA

YAY LA YA MI MA
DAY VA MI SE
KU ZU LA R HE LE

DİM SİN BEN SİM Sİ Z GÖM LÜ
SİR SU CA Dİ P GÖM LÜ
YAP SE Nİ N M ME N

MU GÜ ZE LI MA H MAN EY Lİ VE HE Z Dİ
HUN GU ZE LI MA H MAN SEY RA Nİ GE N Sİ
DA GU ZE LI MA H MAN GÖ MÜL LE REY LE N Sİ

MA MA MA MA MA MA
MA MA MA MA MA MA

Erende Yaylasında

Eren'de yaylasında yaylayamazdım
Ben sensiz gönlümü (güzelim amman) eyliyemezdim (aman)

Eren'de yaylasının bayramı sensin
Şu garip gönlümün (amman) seyranı sensin (aman aman)

Eren'de yaylasında kuzular meleşir
Yâr senin yanında (güzelim amman) gönül eyleşir (aman)

Şekil- 27. Erende Yaylasında Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki karcığar makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “re” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a / b, b / c, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türküde onaltılık nota dizilimlerinin fazla olması ve makamsal zorluğu düşünüldüğünde, genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kurumlarında öğretiminin uygun olmadığı söylenebilir. Türkünün mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.28. Estirir Oğlan Estirir

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2499
İNCELEME TARİHİ : 29...3...1984

YÖRESİ
AKSEKİ

KİMDEN ALINDI
ALİ ÇAYLI
MEHMET PANTER

SÜRESİ:

DERLEYEN
DURMUŞ VAZİCİOĞLU

DERLEME TARİHİ
-1984-

NÖTAYA ALAN

ESTİRİR OĞLAN ESTİRİR

ES Tİ Rİ R OĞ LAN ES Tİ RİR
A MAN DA YAV RUM DA ES Tİ RİR
O Ğ LAN ES Tİ RİR
ÜÇ TOP TA N ŞAL VAR KES Tİ RİR RİR
GÜÇ CÜK Gİ Z BÖ YÜ ĞÜ NÜ BAS TI RİR A MAN DA
YAV RUM DA GÜÇ CÜK Gİ Z BÖ YÜ ĞÜ NÜ BAS TI
RİR HA CI LE Y LA M GÖH LÜN SE NOL
D L SU N DA - EK NOT.
SU N SU N BA DE LER DOL

Estirir Oğlan Estirir

(1)

Estirir oğlan estirir

(Aman da yavrum da estirir)

Üç toptan şalvar kestirir

Güççük gız büyüğünü bastırır

(2)

Bahçede erik dalları

(Aman da yavrum da dalları)

Fırladı atın nalları

Senden ummazdım böyle dilleri

(Bağlantı)

(Bağlantı)	(3)
Hadi Leyla'm gönlün şen olsun	Garanfil ekdim yalıya
Olsun da badeler dolsun	(Aman da yavrum da yaylıya)
	Bitmedi döndü çalıya
	Ben varmam senin gibi deliye
	(Bağlantı)

Şekil- 28. Estirir Oğlan Estirir Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla “la” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c, c / b, b / d, d, d / c, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün 6 sestem oluşan dar bir ses aralığına sahip olması ve 9/8'lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.29. Evlerinin Önü İğde Dalları

T. R. T. MÜHÜR Dairesi Yayınları
T. R. T. REPERTUAR SIRA No: 1469
İNCELEME TARİHİ: 7. 11. 1978

BERBEYEN
D. KONSERVATUVARI

YÖRESİ:
ANTALYA - KORKUTELİ
KİMLİK ALINDIĞI:
ŞEYHİ YÖLCÜ - MEHMET İYİSAL

EVLERİNİN ÖNÜ İĞDE DALLARI

İNCELEME TARİHİ:
13. 7. 1942

NO: 1018 - ALAN
ŞEYHİ YÖLCÜ - K.B. 1918

Evlerinin Önü İğde Dalları

Evlerinin önü iğde dalları (aman
dalları)
Dal boynunu eğmiş hakka yalvarı
Ayağına geymiş mavi şelvarı (aman
şelvarı)

Evlerinin önü iğde çiçeği (aman çiçeği)
Boyac'oglu nerde buldun böyle köçeği
Başına yakınmış elvan çiçeği (aman
çiçeği)

A gız derdin derdin derdin	A gız derdin derdin derdin
Demeyon bana	Demeyon bana
Muskalar mı yazdırayım	Muskalar mı yazdırayım
Tombulum sana	Tombulum sana

Şekil- 29. Evlerinin Önü İğde Dalları Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c, c / b, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuşaklıdır.

Türkünün otuzikilik ve onaltılık tartımlardan oluşan dizilimlerin bulunması ve söz bölümündeki icra kıvraklığı düşünüldüğünde, bu haliyle mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir. Fakat, otuzikilik ve onaltılık ifadeler sadeleştirip 9/8'lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi içinde kullanılabileceğinin uygun olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.30. Fesliyenin Bir Budağı Mavidir

T.R.T. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR No : 1809
İNCELEME TARİHİ : 22.2.1978

DERLEYEN
ANKARA DEVLET KONSERVATUVARI

YERİ
ANTALYA Karakulaklı

KAYNAK KİŞİ
MEHMET ŞİPİN

SÜRE : ♩

FESLİYENİN BİR BUDAĞI MAVIDİR

İNCELEME TARİHİ
1946

NOTALAYAN
MUZAFFER SARIBÖZEN

(SAZ)

FES Lİ YE NİN
FES Lİ YE N

BİR BU DA ĞI MA Vİ DIR
ÇİN DE RİL Gİ DİM FE Sİ ME

(SAZ - - - - -) AM MAN VA Vİ DRİ AM MA NAM
AM MAN FE Sİ Mİ AM MA NAM

MAN SEN Gİ DER SEN A MAN BE Nİ KİM LER
MAN KA FES LER DE A MAN İ Şİ TİR LER

A VU DUR PA LA ZİM (SAZ - - -)
Mİ Nİ Mİ PA LA ZİM

Fesliyenin Bir Budağı Mavidir

Fesliyenin bir budağı mavidir (aman)
Sen gidersen (aman) beni kimler avudur (palazım)

Fesliyenin içinde buldum fesimi
Kafeslerde (aman) işitirler sesini (palazım)

Şekil- 30. Fesliğin Bir Budağı Mavidir Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir ve eksik ölçüyle başlanmıştır. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla “re” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, b, c, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün; Van, İzmir, Ankara ve Üçleme gibi basit tartımlardan oluştuğu görülmektedir. Ancak, türkünün eksik ölçüyle başlaması ve geniş ses atlamaları olduğu düşünüldüğünde, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “palaz” kelimesi “kaz, ördek, güvercin vb. bazı kuş yavrularının civcikliktan sonraki durumu” anlamına gelmektedir. “Fesleğin” kelimesi “ballıbabagillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, yaprakları güzel kokulu, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık ve otsu bir süs bitkisi, reyhan (Ocimum basilicum)” anlamına gelmektedir, ancak türkümüzde yöre ağzıyla “fesliğin” olarak kullanılmıştır (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.31. Gar Mı Da Yağmış

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI

T H M REPERTUAR SIRA No: 1311

İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ

KÖRÜTELİ

KİMDEN ALINDIĞI

HÜSEYİN NİŞANCI

SÜRESİ:

♩ = 51

GARMIDA YAĞMIŞ

DERLEYEN

D. Kanserelvan

DERLEME TARİHİ

13.7.1943

NOTAYA ALAN

M. S. 1978

GA - R MI DA YAĞ MIŞ ŞU YAY LA NIN DÜ ZÜ
A - H ÇI KA BİL SEM ŞU YAY LA NIN BA SI

NE A MA NAL LAH DÜ ZÜ NE NA
ME A MA NAL LAH BA SI NE NA

GUR ŞUN DA YE MİS SÜ LÜ DE ZEY BE - K GÖ ZÜ NE A MA NAL LAH
GUR ŞUN DA YE MİS SÜ LÜ DE ZEY BE - K GA SI NA A MA NAL LAH

GÖ ZÜ NE NA UY MA DA DE DİM UY DUDA EL LER SÖ BA
ŞU GENC - LİK DE NE LER - GEL Dİ BA

ZÜ NE A MA NAL LAH SÖ ZÜ NE MA
NA A MA NAL LAH BA SI NE MA

GİY NA DA DE DİM GİY DİN DA DAT LI CA NE

NA A NA NAL LAH CA NE MA

Gar Mı Da Yağmış

Garmıda yağmış şu yaylanın düzüne (aman Allah düzüne)
 Gurşunda yemiş sülüde zeybek gözüne (aman Allah gözüme)
 Uymada dedim uyduda eller sözüne (aman Allah sözüne)
 Gıymada dedim gıydında datlı canına (aman Allah canına)

Ah çıkabilsem şu yaylanın başına (aman Allah başına)
 Gurşunda yemiş sülüde zeybek gaşına (aman Allah gaşına)
 şu gençlikte neler geldi başına (aman Allah başıma)
 Gıymada dedim gıydında datlı canına (aman Allah canına)

şekil- 31. Gar Mı Da Yağmış şu Yaylanın Düzüne Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 2/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a, b / b, b, b, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkü, 9'lu ses genliğine ve söz bölümünde otuzikilik notalardan oluşan tartım kalıplarına sahip olduğu görölmektedir. Bu nedenle türkünün teknik özellikleri dikkate alınacak olursak, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı düşünölmektedir.

4.1.32. Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü

TRT MÜZİK BAİRESİ YAYINLARI
TMM 139 ~ 18/5/1975

YÖRESİ
ANTALYA

KİMDEN ALINDI?
HESNA YAZICIOĞLU

DERLEYEN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

DERLEME TARİHİ
1955

HOTAYA ALAN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

GİNE AK YOKUŞU DUMAN BÜRÜDÜ

SÜRE:

Gİ NE AK YO KU ŞU DU MAN BÜ RÜ DÜ TE KE Lİ NİN
ZEY BEK LE Rİ YÖ RÜ DÜ YÜ RE ŞİM DE YA Ğ BAL MA DI
E Rİ Dİ COŞ KUN E FEM KALE LE RİN Yİ KİL ŞİN
AR PA BUŞ DAY E KİL ŞİN
AT TIM

Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü

Gine ak yokuşu duman bürüdü
Tekeli'nin zeybekleri yörüdü
Yüreğimde yağ kalmadı eridi

Coşkun efem kalelerin yıkılsın
(Yıkılsın da) Arpa buğday ekilsin

Yüksek minareden attım ben bir taş
Ne anam var ne babam ne kardaş
Keskin bıçak oldu bana arkadaş
Dalgın uykulardan uyanamadım
Sitemli sözlere dayanamadım

Belen'in dağında koyun güderim
 Koç'izzet çağırılmış ora giderim
 Benim böyle imiş yazım kaderim

Dalgın uykulardan uyanamadım
 Sitemli sözlere dayanamadım

Şekil- 32. Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c / d, d / e, e, e / f, f” olup nazım türü koçaklama, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün 7 sestem oluşan dar bir ses aralığına sahip olması, Van, İzmir, Ankara gibi basit tartımlar barındırması, 9/8'lik aksak ölçüsünün ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.33. Gökte Yıldız Yüzetmiş

DERLEYEN
M. BARİSÖZEN

GÖKTE YILDIZ YÜZATMIŞ

DERLEME TARİHİ
—

NOTAYA ALAN
M. BARİSÖZEN

YÖRESİ
ANTALYA-TAYLA DAĞI

KİMDEN ALINDI?İ
AHMET TEKELİOĞLU
VE
DAYI OĞLU

SÜRESİ :

(SAZ.....)

GÖKTE YIL DİZ
.....

YÜ ZAT MIŞ
EL Lİ DIR
SA YIL MAZ

GÖKTE YIL DİZ A MA NA
.....

MAN YÜ ZAT MIŞ
EL Lİ DIR MEV LAM NE LER
SA YIL MAZ ÇIT YU Sİ DE
MURTA

NE LE RA MAN YA RAT MIŞ
A MA NA MAN BEL Lİ DIR
SO YUL MAZ

A NA Sİ Nİ GÜ ZEL SOY DAN
KÜ ÇÜK TEN YAR SE VE NİN
YÄ Rİ GÜ ZEL O LA NİN

A NA Sİ Nİ A MA NA MAN GÜ ZEL SOY DAN
KÜ ÇÜK TEN YAR - - - SE VE NİN
YÄ Rİ GÜ ZEL - - - O LA NİN

GÖKTE YILDIZ YÜZATMIŞ
(2)

(1)
GÖKDE YILDIZ YÜZATMIŞ, (Gökde yıldız aman aman yüzatmış)
MEVLÂM NELER NELER (Aman) YARATMIŞ
ANASINI GÜZEL SOYDAN, (Anasını aman aman güzel soydan)
KIZINI DA HURİ NELER YARATMIŞ.

(2)
GÖKDE YILDIZ ELLİDİR (Gökde yıldız aman aman ellidir)
ELLİSİDE (Aman aman) BELLİDİR
KÜÇÜKDEN YÂR SEVENİN (Küçükden yâr aman aman sevenin)
GÖZLERİNDE (Aman aman) BELLİDİR.

(3)
GÖKDE YILDIZ SAYILMAZ (Gökde yıldız aman aman sayılmaz)
GİY YUMURTA (Aman aman) SOYULMAZ.
YÂRİ GÜZEL OLANIN (Yârî güzel aman aman olanın)
YÜREĞİNDE (Aman aman) YAŞ OLMAZ.

Şekil- 33. Gökte Yıldız Yüzatmış Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 9/4'lüktür. İçerisinde 7/4'lük ölçü yapısı da görülmektedir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “re” notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla “re” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi dördlük olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / b, b, c, b / d, d, e, d” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün bir oktavdan fazla ses aralığına sahip olması ve icra ederken ses değişkenlerini sıkça kullanması nedeniyle, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri

ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı düşünülmektedir.

4.1.34. Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM 131 ~ 17/3 / 1975

YÖRESİ
AKSEKİ

KİMDEN ALINDIĞI
HEŞNA YAZICIOĞLU

DERLEYEN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

DERLEME TARİHİ
1952

NOTAYA ALAN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

HAYRİYEYE MENDİL VERDİM ALMADI

SÜRE:
♩ =

HAYRİ YE YE MEN DİL VER DİM AL MA DI HAYRİ YE Yİ HA LA LA Rİ
SAL MA DI

Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı

Hayriye'ye mendil verdim almadı

Hayriye'yi halaları salmadı

Hemen varıp anasına yalvardım

Anası da dediğime kanmadı

Yörük kızı gitti de gelmedi

Gocaya da vardığı besbelli

Yörük kızı bulgur döver

Gözlerimi açamadım yaşınan

Hayriye'yi halaları vermezse

Onmam artık bu sevdalı başınan

Yörük kızı gitti de gelmedi
Gocaya da vardığı besbelli

Şekil- 34. Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 2/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşak makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 5'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla “sib²” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c / d, e, f, e / c, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün 5 sestem oluşan dar bir ses aralığına sahip olması, Van, İzmir, Gelibolu gibi basit tartımlar barındırması ve birbirlerini tekrar eden melodiler barındırdığı düşünüldüğünde, genel müzik eğitimi veren ilköğretim müzik derslerinde kullanılabilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımlarında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Türküde “besbelli” kelimesi “açık bir biçimde, anlaşıldığına göre, anlaşılıyor ki” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.35. Kaleden İndim Düze

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1055
İNCELEME TARİHİ: 8.2.1978

YÖRESİ
ANTALYA
KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN BALKAN
SÜRESİ:

KALEDEN İNDİM DÜZE

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

DERLEME TARİHİ
20.2.1960

HOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

KA LE- DE NİN DİM DÜ ZE- M YAV RUM KA LE DE- NİN
YE Dİ- YİL HİZ ME TET Dİ- M YAV RUM YE Dİ Yİ- L HİZ
KA LE- NİN AR DI ÇAR SI- YAV RUM KA LE NİN AR
DI- M DÜ ZE SU DAĞ LA DİM NER Gİ ZE HA NİM GÜ LÜM
ME- TET DİM E- LÂ GÖZ LÜ BİR Gİ ZA-
DI ÇAR SI DÜK KÂH LAR KAR SI KAR SI
SA SIR DİN BE Nİ AŞ KA- DÜ SÜR DÜN BE Nİ AŞ KA DA MI ÖL DÜ RÜR
SEV DA LA- RA- SA- L Dİ- Rİ- R İSAZ

Kaleden İndim Düze

Kaleden indim düze (yavrum)

Su bağladım nergize (yavrum)

(Bağlantı)

Hanım gülüm şaşırdın beni

Aşka düşürdün beni

Aşk adamı öldürür

Sevdalara saldırır

Yedi yıl kıymet ettim (yavrum)

Ela gözlü bir gıza

(Bağlantı)

Kalenin ardı çarşı (yavrum)

Dükkanlar karşı karşı

(Bağlantı)

Gel beraber gezelim (yavrum)

Dosta düşmana karşı

(Bağlantı)

Şekil- 35. Kaleden İndim Düze Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki muhayyer makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a / b, b, c, c / d, d / e, e / f, e" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün bir oktavyı aşan ses aralığına sahip olması, özellikle söz bölümünün girişinde tiz bölgelerde otuzikilik tartım kalıpları barındırdığı düşünüldüğünde, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı düşünülmektedir.

4.1.36. Kalkan İle Kapı Taşın Arası

T.R.T. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR No : 4111
İNCELEME TARİHİ : 12.05.1997

DERLEYEN
HAMİD ÖZBAY

YÖRE
ANTALYA/Kaş-Kalkan
KAYNAK KİŞİ
HASAN KALKAN

KALKAN İLE KAPI TAŞIN ARASI

DERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
HAMİD ÖZBAY

SÜRE : 70

(SAZ)

KAL KAN İ LE KA PI TA ŞIN A RA SI (SAZ)

YOL MU BU LA MA DI DAĞ LAR A RA SI (SAZ)

HA LI LIM DÜŞ MÜŞ DE EL DE ÇA PA SI (SAZ)

HA LI LIM HA LI LIM GA RİP HA LI LIM (SAZ)

YAR BA ŞINI DAN DÜŞ MÜŞ ÖL MÜŞ HA LI LIM (SAZ)

Kalkan İle Kapı Taşın Arası

(1)

Kalkan ile kapı taşın arası
Yol mu bulamadı dağlar arası
Halil'im düşmüş de elde çapası

(2)

Halil'ime kement bağlayamadım
Halil'im düşmüş de toplayamadım
Her yanları ganlı paklayamadım

(Bağlantı)

(Bağlantı)	(3)
Halil'im Halil'im garip Halil'im	Adı taş üstüne yazılı galdı
Yar başından düşmüş ölmüş Halil'im	Curası duvarda asılı galdı
	Hörüsü ardında yasılı galdı
	(Bağlantı)

Şekil- 36. Kalkan İle Kapı Taşın Arası Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki kürdi makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c, c / b, b / d, d, d / b, b” olup nazım türü ağıt, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkü, saz ve söz bölümünde otuzikilik notalardan oluşan tartım kalıplarına sahip olduğundan genel müzik eğitimi veren kurumlardaki öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri yeterli olmayacağı düşünülebilir. Bu sebeple mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.37. Kara Kabak Kökeni

T.H.M. REPERTUAR No : 3759
BACELEME TARİHİ :

ERDEM ÇALIŞKANEL

YÖRE
ANTALYA/İzmir
KAYNAK KİŞİ
SAMİ DEMİRCİOĞLU

KARA KABAK KÖKENİ

DEĞERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
ERDEM ÇALIŞKANEL

SÖRE : ♩ = 40

(SAZ)

KA RA KA BAK KÖ KE Nİ A MAN KA RA KA BAK KÖ KE Nİ
SU GE LİR KÜ TÜ GÜN DEN A MAN SU GE LİR KÜ TÜ GÜN DEN

EL LE RE BAT MAZ Dİ KE Nİ EL LE RE BAT MAZ Dİ KE Nİ
Çİ MEZ KÖ PÜ GÜN DEN Çİ MEZ KÖ PÜ GÜN DEN

MEV LAN SA BİR LAR YER SİN MEV LAN SA BİR LAR YER SİN
YI LAN OL SAM SA RIL SAM YI LAN OL SAM SA RIL SAM

HA Şİ RET LİK CE KE Nİ VAR VA RA HA Mİ DEM VAR VA RA
KÖZ LA RIN TO PU GÜN DAN ÖY LE DİR AY ŞEM ÖY LE DİR

VAR VA RA HA Mİ DEM VAR VA RA GÜL KON DUR DUM ŞAL VA RA
ÖY LE DİR AY ŞEM ÖY LE DİR ASK A DA Mİ SÖY LE DİR

GÜL KON DUR DUM ŞAL VA RA ÖL DÜM YAL VA RA YAL VA RA
ASK A DA Mİ SÖY LE DİR SEV DA LA RA SAL Dİ RİR

Kara Kabak Kökeni

(1)	(3)
Kara kabak kökeni	Öyledir Ayşe'm öyledir
Ellere batmaz diken	Aşk adamı söylerdir
Mevla'm sabırlar versin	Sevdalara saldırır
Hasiretlik çekeni	(4)
	Su gelir millendirir
Varvara Hamide'm varvara	Bahçeyi göllendirir
Gül kondurdum şalvara	Zamanenin kızları
Öldüm yalvara yalvara	Dilsizi dillendirir
(2)	
Su gelir kütüğünden	Varvara Hamide'm varvara
İçilmez köpüğünden	Gül kondurdum şalvara
Yılan olsam sarılsam	Öldüm yalvara yalvara
Kızların topuğundan	

Şekil- 37. Kara Kabak Kökeni Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki muhayyer makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye Şeması "a, a, a / b, b / c, c, c / b, b / d, d, d / b, b" olup nazım türü ağıt, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün bir oktavyı aşan ses sahasının olması, onaltılık ve otuzikilik notalardan oluşan tartım kalıplarına sahip olduğundan, mesleki eğitim veren güzel

sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

4.1.38. Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla (Koldan Kopan Samahı)

YERİ
ANTALYA - NARINCA - Fethiye Köyü

KAYNAK İSİM
MUSTAFA BÖRÜL

KARŞIKI YAYLA NE GÜZEL YAYLA
(KOLDAN KOPAN SAMAHİ)

ÖZELLİKLERİ
SEYRİM KAVIACA
EĞİTİMİ SARAYI
İZMİR
NOTYERİ ALAN
YUCEL TAŞMANCI

3/8

SAZ

KAR Şİ Kİ YAY LA DA --- WY LA DA DO DO
GİRİŞ DE GİRİŞ DE GİRİŞ DE GİRİŞ DE

ST NE GÜ ZEL YAY LA KARŞİ Kİ YAY LA
ST NÖS TA İBO LUN İSAM F ÜSÜ DE DO DO

WY LA DA DO ST NE GÜ ZEL YA Y
N DÖV DE DO ST NÖS TA N ÖS LUN R

LA --- İLE DÖV DÖ NE ME DEN DE (SAZ ---
SAM --- İŞ HAL KIN DI Ü NE DE

KA İ RİN DÖ --- Y İC (SAZ ---
DES KIN Ö LUP N SAM

A LE DE GÖZ LÜ --- Pİ RİN GEL (SAZ ---
KA İA DA İÇİN İN SEN DEN DE

SEN İHM ME Tİ --- Y LE A LE DE GÖZ LÜ
İS TÜN Ö LÜ R SA İN KA İA DA İÇİN İN K

Pİ RİN GEL (SAZ --- SEN İHM İHM TE --- Y
SEN DEN DE İS TÜ NÖ LUP R

İS --- İHM DE BU YA --- Y LA DANI DA (SAZ ---
SA --- İHM DEN DE BU YA --- Y LA DANI DA

KARŞIKI YAYLA NE GÜZEL YAYLA
(KOLDAN KOPAN SAMAHİ)

2-

DÖS TA GE DE FİM (SAZ)
DÖS TA GE DE FİM (SAZ)

() BİR BÖ LÜK TÜR NA YA
TÜR NA YA (SAZ) SÖ KÜN DE Dİ

LER BİR BÖ LÜK TÜR NA YA TÜR NA YA (SAZ)
() SÖ KÜN DE Dİ LE R İ ÇİN DE Rİ

DER Dİ DE (SAZ) DÖ KÜN DE Dİ
LER (SAZ)

() BU YAY LA DA N
Ö TE Sİ (SAZ) YA KIN DE Dİ

LE R BU YAY LA DA N Ö TE Sİ (SAZ)
() YA KIN DE Dİ LER BEN DE BU YA Y

Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla (Koldan Kopan Samahı)

Karşıdan yaylada (yaylada dost) ne güzel yayla	Eğer (de) göğeri ben dost bostan olursam
Bir dem süremeden (de) kalırım böyle Ale (de) gözlü pirim gel sen himmet eyle Bende bu yayladan dosta giderim	Şu halkın diline (de) destan olursam Kara toprak senden (de) üstün olursam Bende bu yayladan (da) dosta giderim
Bir bölük turnaya turnaya sökün dediler İçindeki derdide dökün dediler Bu yayladan ötesi yakın dediler Bende bu yayladan (da) dosta giderim	Bir bölük turnaya turnaya sökün dediler İçindeki derdide dökün dediler Bu yayladan ötesi yakın dediler Bende bu yayladan (da) dosta giderim

Şekil- 38. Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla (Koldan Kopan Samahı) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. (A+B+A+A) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyni makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla "la" sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, b, a / c, c, c, b / d, d, d" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün bir oktavı aşan ses sahasının olması, onaltılık ve otuzikilik notalardan oluşan tartım kalıplarına sahip olduğundan, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “göğeri” kelimesi “sebze, çayır, çimen, yeşillik” açık bir biçimde, anlaşıldığına göre, anlaşılıyor ki” anlamına, “pir” kelimesi “herhangi bir konuda, bir meslekte deneyim kazanmış, eskimiş kimse, guru” anlamına, “himmet” kelimesi “yardım, kayırma, lütuf, iyilik, iyi davranma” anlamına, “bostan” kelimesi ise “sebze bahçesi” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.39. Kızılıklar Çiçek Açtı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 577
İNCELEME TARİHİ : 15. 2. 1974

YÖRESİ
ELMALI

KİMDEN ALINDI?
MEHMET TETİK

SÜRESİ
♩ = 308

KIZILIKLAR ÇİÇEK AÇTI

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

KI ZIL IK LA RI Çİ ÇEK AÇ DI A MAH
CA HI LE RE MU LAR GEL DE A MAH

KOÇ YI BİT LE RI İMY RAK AÇ DI BE NİM YA RİM BU RU
ÇEŞME LE RE SU LAR GEL Dİ BEN YA Rİ Mİ

SA İR KA ÇI DI A MAH VİR BA ŞI MA NE LER AÇ DI
GÖ RÜN CE A MAH AK LI MA DA NE LER GEL Dİ

Kızılıklar Çiçek Açtı

Kızılıklar çiçek açtı (aman)
 Koç yiğitler bayrak açtı
 Benim yarım Bursa'ya kaçtı (aman)
 Yar başıma neler açtı

Camilere hular geldi (aman)
 Çeşmelere sular geldi
 Ben yarimi görünce (aman)
 Aklıma da neler geldi

Şekil- 39. Kızılıklar Çiçek Açtı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. (A+A+B+A) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki muhayyer makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a, a / b, b, c, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün bir oktavi aşan ses sahasının olması, içerisinde makamsal değişkenlere sahip olduğu göz önünde bulundurulduğunda, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde "kızılıcak" kelimesi "kızılıcık-gillerden, yaprak açmadan çiçeklenen iri gövdeli bir ağaç (Cornus mas)" anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.40. Kızın Adı Dudu

T R T MÜZİK ÖZRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:162B
İNDELEME TARİHİ 15.3.1978

YÖRESİ
ANTALYA, Elmalı
KİMLİK ALINCIĞI

SÜRESİ

KIZIN ADI DUDU

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ

HOŞYA ALAN
AHMET YAMACI

KIZI NA DI DU
 KIZI NA DI AY
 KIZI NA DI DÜR
 DU SE DU
 A CA NI MA MAN
 O DA GÜ ZEL LE RİN A DI SÜR ME Lİ MA MAN
 BEN LE Rİ VAR KO SE KO SE
 O DA GÜ ZEL LE RİN KUR DU
 GEL GEL BA RI ŞA LIM TEN HA DA BU LU
 ŞA LIM Bİ RAZ KO NU ŞA LIM
 Sİ Mİ DAN Sİ Mİ DAN Sİ Mİ DAN DAN GE LA R KAM DA NAR KAM DAN

KIZIN ADI DUDU
(Sahite- 2)

KIZ ALACAKSIN BENI ANNEN BABAN DUYMADAN
GEL GEL GEL AYŞE ŞEKER DEĞİL BAL AYŞE
NOLUR BİZE GİDELİM AH ARAMIZI BUL AYŞEM

Kızın Adı Dudu

Kızın adı dududu (a canım aman)
O da güzellerin adı (sürmelim aman)

Gel gel barışalım
Tenhada buluşalım
Biraz konuşalım
Şimidan şimidan şimidan dan
Gel arkamdan arkamdan
Kız alacaksın al beni
Annen baban duymadan
Gel gel gel Ayşe
Şeker değil bal Ayşe
Nolur bize gidelim
Ah aramızı bul Ayşem

Kızın adı Ayşe (a canım aman)
Benleri var köşe köşe (sürmelim aman)
(Bağlantı)

Kızın adı dudu (a canım aman)
 O da güzellerin kurdu (sürmelim aman)
 (Bağlantı)

Şekil- 40. Kızın Adı Dudu Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. 3. ve 4. Ölçüler serbest ölçü olarak yazılmıştır. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki rast makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "sol" notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla "re" sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a / b, b, b, c, c, d, c, e, e, b, f / e, e / a, a" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün bir oktavlık ses sahasının olması, türkü içerisinde puandorg kullanılması, onaltılık ve otuzikilik notalardan oluşan tartım kalıplarına sahip olduğundan, mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde "tenha" kelimesi "ıssız, kalabalık olmayan" anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.41. Komşunun Adı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA NO: 492
İNCELEME TARİHİ: 22/11/1975

YÖREİ
ELMALI

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET TETİK

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

KOMŞUNUN ADI

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRESİ :

(SAZ.....)

KOM ŞU NUN A DI A LI MÜ LÂ
ZİM A LI MÜ LÂ ZİM BE NAS KE RE Dİ Dİ YOM NE LE
MÜ LÂ ZİM AL LAH DE DE DÖRÜ NÜN AL LAH DE Mİ Nİ
Mİ Nİ Mİ TE LİK TOP LA YI VER A ĞA LA RIN CE Bİ Nİ YOK LA YI VER

Komşunun Adı

Komşunun adı Ali Mülâzım
Ben askere gidiyom neler ilâzım

Allah de de dorunum Allah de
Mini mini metelik toplayıver
Ağaların cebini yoklayıver

Komşunun adı Hasan Hüseyin
Sen askere gidersen kime küseyim

Allah de de dorunum Allah de
 Mini mini metelik toplayıver
 Ağaların Cebini Yoklayıver

Şekil- 41. Komşunun Adı Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla "la" sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a / b, b, c / d, d / b, c, c" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuşaklıdır.

Aynı müzik cümlesinin tekrarından oluşan türkünün, genel müzik eğitimi verilen ilköğretim kademesinde kulaktan öğretim yöntemiyle çalıştırılabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Türküde "ilazım" kelimesi "lazım" anlamına, "metelik" kelimesi ise "çeyrek kuruş, on para değerinde demir para, çok az para" anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.42. Meşelidir Engin Dağlar Meşeli

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T R T M REPERTUAR SIRA No: 1111
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
ANTALYA -REHALİ

KİMDEN ALINDI?
HÜSEYİN AVNI
SÜRESİ :

DERLEYEN
EMİN ALDINAR

DERLEME TARİHİ

NOTASA ALAN

MEŞELİDİR ENGİN DAĞLAR MEŞELİ

ME SE Lİ Dİ R E H ŞİN DE
DA Ğ LA R ME ŞE Lİ ME ŞE Lİ
ÜÇ YIL OL DU
SE N BU DER DE ÖĞ SE Lİ
DÜ SE Lİ TÜR KÜ R TA Nİ N
KUL BU YOK GÖZ LE RİM DE UY KU YOK SÜR GE Mİ Cİ
GE Mİ Yİ HİÇ KİM SE DEN KİM KİM YOK

Meşelidir Engin Dağlar Meşeli

Meşelidir engin de dağlar meşeli

Üç yıl oldu ben bu derde düşeli

(Bağlantı)

Yumurtanın kulbu yok

Gözlerimde uyku yok

Sür gemici gemiyi

Hiç kimseden korkum yok

Yumurthanın sarısı
 Yere düştü yarısı
 Sarısından fayda yok
 Kaç gel gece yarısı

Üç giderime beş ardıma bakarım
 Gözlerimden kanlı yaşlar dökerim
 (Bağlantı)

Sen gideli ben ayrılık çekerim
 O sebepten kapanmıyor gözlerim
 (Bağlantı)

4.1.43. Osman Efem İnip Gelir İnişten

T H M REPERTUAR NO : 3758
İNCELEME TARİHİ : 14. 04. 1992

ERDEM ÇALIŞKANEL

YÖRESİ
ANTALYA / İnceci

DEĞERLEME TARİHİ

KİMLİK ALINISI
SAMİ DEMİRCİ OĞLU

OSMAN EFEM İNİP GELİR İNİŞTEN

NOTAYA ALAZI
ERDEM ÇALIŞKANEL

SÜRESİ

SAZ

OS MAN E FEM İ NİP İ NİP GE LİR
İ NİŞ TEN
HER YAN LA RI
VAL LAH BE LAH
GÖ RÜN MÜ YOR OÜ MÜŞ TEN
Mİ BE RİM YOK BU İŞ TEN

-2-

OSMAN EFEM İNİP GELİR İNİŞTEN

NE RE Lİ SİN NE RE Lİ SOR DUM AS LİN NE RE Lİ

CAN DAN SE VE Lİ

OS MAN ÜÇ KIZ SİZ EV BİR OS

LER DE MA İNİN DU YE Rİ MAN Tİ TU TER Mİ ME

Osman Efem İnip Gelir İnişten

Osman Efem İnip Gelir İnişten
Her Yanları Görünmüyor Gümüştən
Vallah Billah Haberim Yok Bu İştən

Nerelisin Nereli Sordum Aslın Nereli Candan Seveli

Osman'sız Evlerde Duman Tüter Mi
Üç Kız Bir Osman'ın Yerini Tutar Mı

Şekil- 43. Osman Efem İnip Gelir İnişten Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak söylenebilir ve en fazla "la" sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi, bentleri 11'li kavuşakları 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a / b, b, b / c, c / a, a, a, d / e, e / f, f, f, g, d / d, d / h, h, d" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuşaklıdır.

Türkünün; Van, İzmir, Ankara gibi basit tartımlar barındırması, 9/8'lik aksak ölçüsünün ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabilmesinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.44. Osman'ımın Tesbihi

T R T MÜZİK DİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO:3790
İNCELEME TARİHİ: 1 . 7 . 1992

YÖRESİ
ANTALYA-BADEMAĞACI

KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ZERİ ARÇA
TAHİR SARGIN

AKTARAN
EFE SAVAŞ SARGIN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
EFE SAVAŞ SARGIN

OSMANIMIN TESBİHİ

SÜRESİ :

OS MA NI MI ___ N TESBİ Hİ VAR DA ME ___ R CA N DA ___ H
I RA KI _ LAR İ _ Çİ L SİN KIZLAR MEZE VERSİN A GANDA
GE R GA N DA ___ H BO YUN BA ĞI İ PE K TEN
BİR YAR SEVDİM YUREK TEN DE BAY GIN _ OS MA NI ___ M
YAN GIN _ M ÖZBULAK
GE Ç MEM Dİ YOR A GAM DA GÖ ___ RÜH MÜ YOR A GAM DA

Osman'ımın Tesbihi

(1)

Osman'ımın tesbihi var (da) mercandan
Irakılar içilsin kızlar meze versin
Agam (da) gerdandan

(Bağlantı)

Boyunbağı dar m'olur sevmesi zor
m'olur (da)
Baygın Osmanım

(Bağlantı)	(3)
Boyunbağı ipekten bir yar sevdim yürekten (de) Baygın Osman'ım	Osman'ım (da) iner gelir de inişten Her yanları görünmüyor Agam (da) gümüştten
(2)	(Bağlantı)
Osman'ım (da) iner gelir de karşıdan Ellerim bağlı geçmem diyor Agam (da) çarşıdan	Boyunbağı ipekten bir yar sevdim yürekten (de) Baygın Osman'ım

Şekil- 44. Osman'ımın Tesbihi Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi beyit olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a / b, b / a, a / b, b / a, a / b, b" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Yörede en fazla icra edilip oynanan bu türkünün Van, İzmir, Ankara, Gelibolu gibi basit tartımlar barındırması, 9/8'lik aksak ölçüsünün ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.45. Ötmede Dugguk

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No. 2330
İNCELEME TARİHİ :
YÖRESİ
RANKE, Tarınçova Köyü
KİMDEN ALINDIĞI

DERLEYEN
CEVAT UYANIK

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

ÖTMEDE DUGGUK

SÜRESİ :

♩ 5/4

ÖT ME DE DUG GU K ÖT ME DE
BA Ğ RIM E ZİK Tİ R
A HA NAM E ZİK Tİ R
SO Ğ UK VUR MUŞ BA Ğ LA RI MIZ BO ZUK TU R
A MA NAM HE Y A SÜR ME LİM
PA PA LA ZİM ÖF uysa

Ötmede Dugguk

Ötme de dugguk ötme de bağrım eziktir (ah abam eziktir)

Soğuk vurmuş bağlarımız bozuktur (aman aman hey a sürmelim palazım of)

Endam aynasını koymuş dizine (ah çocuk dizine)
Ayrılık sürmesin çekmiş gözüne (aman aman hey a sürmelim palazım of)

Koyu da olur gabardıcın gölgesi (ah çocuk gölgesi)
Günden güne artar yarin sevdası (aman aman hey a sürmelim palazım of)

Şekil- 45. Ötmede Dugguk Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 2/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 8’li aralık olarak söylenebilir ve en fazla “mi” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi beyit olup 11’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a / b, b / c, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Yörede sıklıkla icra edilip oynanan bu türkünün, aynı notada uzun nota bağları kullanması türkünün icrasındaki oluşturduğu zorluğu göz önüne alındığında genel müzik eğitimi veren ilköğretim ve lise kademelerindeki öğrencilere eserin teknik özellikleri zor ve karmaşık geleceği düşünülmektedir. Türkü ülkemizdeki mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı öngörülmektedir.

Türküde “gabardıç” kelimesi “yaşlı ardıç ağacı” anlamına, “dugguk” kelimesi ise “guguk kuşu” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.46. Samah

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T R T M REPERTUAR SIRA No: 2143
İNCELEME TARİHİ

YÖRESİ
ANTALYA, Elmalı, Akcaovi & köyü

RİMDEN ALINDIĞI
NURİ VE AHMET TURAN
ALİ YILMAZ, VELİ GÜRSOY

SAMAH

DERLEYEN
CEYLAN UYANIK

DERLEME TARİHİ
9.3.1968

NOTAYA ALAN
ERDEM ÇALIŞKANEL

DE RE - LER DE O LUR CAN LI
SÖ - GÜ DÜ A NAM BA SAM YOK TU
R VE - R SIN O GÜ , DÜ
KİT MA
NA GA BE - Y LE - R BÖY LE
Yİ Gİ Dİ A ÇI LIN GA PI LA
R DOS TA Gİ DE LI - M -

SAMAH
(Sazlık - 2)

SÜ LÜN BO LU — K OL MUŞ
 DOS TUN EL LE Rİ A ŞİP
 A ŞİP Gİ DE — R ÇAM LI BEL LE Rİ
 DOST DOST
 Bİ ZE DE GAR Şİ Çİ HAR
 DOST MİL MİL LE Rİ A Çİ
 LİN GA Pİ LA — R DOS TA Gİ DE Lİ

Samah

Derelerde olur çamlı söğüdü

Anam babam yoktur versin öğüdü

Kıyman ağabeyler böyle yiğidi

Açılın gapılar dosta gidelim

Bölük bölük olmuş dostun elleri

Aşıp aşıp gider çamlı belleri (dost dost)

Bize (de) garşı çıkar dost bülbülleri

Açılın gapılar dosta gidelim

Şekil- 46. Samah Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Esere eksik ölçü ile başlanmıştır. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 11’li aralık olarak söylenebilir ve en fazla “la” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 11’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a, b / c, c, c, b / d, d, d, b / e, e, e, b / f, f, f, b” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Türkünün bir oktavyı aşan ses aralığına sahip olması, eksik ölçü ile başlaması ve içerisinde kullandığı ses değişkenleri göz önüne alındığında, ülkemizde mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı düşünülebilir.

Türküde “öğüt” kelimesi “bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, nasihat” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.47. Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen

T R T MÜZİK BAİRESİ YAYINLARI
T N M REPERTUAR SIRA No : 2098
İNCELEME TARİHİ : 25.5.1982

YÖRESİ
ANTALYA - KOVANLIK KÖYÜ

KİMDEN ALINDIĞI
ZEYNEP KÖKEN

SÜRE :

♩ = 332

DERLEYEN
T R T Antalya Rad.

DEĞERLEME TARİHİ
-1977-

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI
6.2.1981

SİNANOĞLU GULE YAPAR DAŞİLEN

SI NA NOĞ LU GU LE YA PA R

DA Şİ LE NA MA N DA Şİ LE N

GÜZ LE RİM DO L DU KAN LI DA DU NA NA MA N

VA Şİ LE N

NE RE LE RE Gİ DE YİM DE

KO CA DA Şİ NAN DÖY LE DE DA L GA LI

BA Şİ LE NA MA N BA Şİ LE

SI NA NOĞ LU

GU LE LE Rİ N Yİ Kİ L Sİ M A MA N

Yİ Kİ L Sİ N Yİ Kİ L Sİ N DA

SİNANOĞLU GULE YAPAR DAŞİLEN
(Sahife - 2)

YE Rİ ME DE AR PA BUĞ DA V E Kİ L
Sİ N. Yİ ĞİT LE Rİ N
BE Lİ BA NA BÜ NU L SÜ N
Gİ T ME DE Sİ NAN GİT ME DE YA RİM BU ĞÜ N
BU R DA KAL A NA N BU R DA KA
L. UYRIL

Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen

Sinanoğlu gule yapar taş ilen
Gözlerim doldu kanlı da yaş ilen
Nerelere gideyim de Koca Sinan
Böyle de dalgalı baş ilen

Sinanoğlu gülelerin yıkılsın
Yıkılsın da yerine arpa buğday ekilsin
Yiğitlerin beli bana bükülsün
Gitme de Sinan gitme de yarım burda kal

Şekil- 47. Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz uzzal makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla “mi” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, c, d” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaksızdır.

Birbirini tekrar eden melodik cümlelerin bol olduğu bu türkümüzün, genel müzik eğitimi veren ilköğretim kademesinde kulaktan öğretim yöntemiyle çalıştırılabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımlarında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Sinanoğlu türküsü Antalya yöresi dışında Nazilli, Kütahya, Sincanlı, İzmir ve Isparta yörelerinde de yazılmıştır. Türkülerin Sinanoğlu adında ünlü bir zeybeğe yazıldığı bilinmektedir. Genellikle derebeylerine karşı isyan ettiği, derin haksızlıklara uğradığı bilinen bu zeybek, halkın sevgisini kazanmış ve ardından türküler yaktırmıştır. Sinanoğlu adındaki türkülerin, bu hikâye üzerinden havalandırıldığı bilinmektedir.

4.1.48. Şu Karşıdan Yar Geliyor

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1483
İNCELEME TARİHİ: 13.2.1978

YÖRESİ
ANTALYA - Elmalı

KİMDEN ALINDIĞI
ŞAHİN ERASLAN

SÜRESİ:
1:12

DERLEYEN
NURETTİN ÇAMUDAĞ

İNCELEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NURETTİN ÇAMUDAĞ

ŞU KARŞIDAN YAR GELİYOR

SU KAR SI DAN YA R GE LI YOR SIR MA DA CA MA
DA NI DA R GE LI YOR SE MP SE VİP AT Y İL
MA SI A MAN KÜ ÇÜK HA NI NİM DA ZO R GE LI YOR
A MAN KÜ ÇÜK HA NI MI M İ C ME ME LİY MİŞ RA KI YI DA
ŞA RA BA KA T MA MA LİY MİŞ SER HOŞ LAR LA
Gİ Y ME ME LİY MİŞ
SU KAR SI DAN GE LEN YAR DIR YAR KUS TÜR
EL MA LI NİN RE S TA ME Sİ OK KA DA ÇE KLİ
ME K BA NA AR DIR BE NİM BAŞ KA
YO R BE S TA NE Sİ AN NE Sİ NİN

ŞU KARŞIDAN YAR GELİYOR
(Sayfa - 2)

KI BİR TA VAR NE DİR Sİ A MAN KÜ ÇÜK HA NI Mİ M İ Ç
ME ME LİY MİŞ RA KI YI DA ŞA RA BA KA T MA MA LI Y MİŞ
SER HOŞ LAR LA Gİ T ME ME LİY MİŞ

Şu Karşıdan Yar Geliyor

(1)

Şu karşıdan yar geliyor
Sırmada camadanı dar geliyor
Sevip sevip ayrılması
Aman küçük hanımında zor geliyor

(Bağlantı)

Aman küçük hanımım içmemeliymiş
Rakıyı da şaraba katmamalıymiş
Serhoşlara gitmemeliymiş

(2)

Şu karşıdan gelen yardır
Yar küstürmek bana ardır
Benim başka kimim vardır

(Bağlantı)

(3)

Elmalı'nın kestanesi
Okkada çekiyor beş tanesi
Annesinin bir tanesi
(Bağlantı)

Şekil- 48. Şu Karşıdan Yar Geliyor Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki nikriz makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “do” notasıdır. Türkünün ses genişliği 9’lu aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi bent olup 8’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, c / d, d, d / c, c, c / e, e, e / c, c, c” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün Van, İzmir, Ankara, Üçleme gibi basit tartımlar barındırması, 9/8’lik aksak ölçüsünün ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Türküde “camadan” kelimesi “çapraz düğmeli, ipek veya sırma işlemeli bir tür kısa yelek” anlamına, “ar” kelimesi “utanma, utanç duyma” anlamına, “okka” kelimesi “1,282 kilogram veya 400 dirhemlik ağırlık ölçüsü birimi, kıyye” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.1.49. Şu Maşat'ın Beleni

T H T MÜZİK DERSİ NOTLARI
T H M REPERTUAR NO : 3762
İNCELEME TARİHİ : 14.04.1992

DERLEYEN
ERDEM ÇALIŞKAN

YÖRESİ
ANTALYA / İncecik

DERLEME TARİHİ

NİMCEN ALINDIĞI
SAMI DEMİRCİOĞLU

ŞU MAŞAT'IN BELENİ

NOTA ALAN
ERDEM ÇALIŞKAN

SÜRÜŞÜ: ♩ = 96

RAZ -----

ŞU MA ŞA DİN BE LE Nİ
A YA ŞIN DA PUL LU YE ME Mİ A MAN
A YA ŞIN DA PUL LU YE ME Nİ
AK ŞAM Sİ ZE VA RA CAM
Sİ Dİ KAM A NA NA DE MİN Mİ A MAN
Sİ Dİ KAM A NA NA DE MİN Mİ

- 2 -

ŞU MAŞAT'IN BELENİ

AH NE RE Lİ DİK BAY RAM OĞ LU NE RE Lİ A MAN

VE RE NOL DUM SA NA OĞ NÖL VE RE Lİ

Şu Maşatın Beleni

(1)

Şu Maşat'ın beleni
 Ayağında pullu yemeni
 Akşam size varacam
 Sıddıka'm anana demen mi

(Bağlantı)

Nerelisin bayramoğlu nereli aman
 Verem oldum sana gönül vereli

(2)

Karşıda katıranlar
 Dibinde oturanlar
 Bana bir öğüt verin
 Sevdadan kurtulanlar

(Bağlantı)

(3)

Şu Maşat'ın kızları
 Baygın bakar gözleri

Gözlerine bakarken
Yitirdim öküzleri
(Bağlantı)

(4)

Karşıda Öküz Gördüm
Ağzında Sakız Gördüm
Sıddıka'yla Hasan'ı
Yatakta Mapus Gördüm

Şekil- 49. Şu Maşatın Beleni Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 6'lı aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi, dörtlükleri 7'li kavuştağı 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, b, a / c, d / e, e, f, e / a, a, g, a / h, h, ı, h" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştağıdır.

Birbirini tekrar eden melodik cümlelerin bol olduğu bu türkümüzün 6'lı ses genişliğine sahip olduğu görülmektedir. İzmir, Ankara gibi basit tarımlardan oluştuğunu da göz önüne alırsak, genel müzik eğitimi veren ilköğretim kademesinde kulaktan öğretim yöntemiyle çalıştırılabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.50. Şu Maşat'ın Kızları

TAT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
1111. REPERTUAR SIRA NO: 799
İNCELEME TARİHİ 4. 10. 1974

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
AKSEKİ EMİR
ZŞIKLAR HÖYÜ

DERLEME TARİHİ
26. 10. 1949

KİMDEN ALINDI?
MUSTAFA SALMAN

NOTAYSI ALAN
M. SARISOZEN

ŞU MAŞADIN KIZLARI

ŞU MA ŞA DIN NİZ LA RI BAY GIN BA KAR
EN TA RI Sİ BE YAZ LI SE LI YOR NAZ
D CAN DA ŞI DÜZ BA ŞI BEN İS TE MEM

GÖZ LE RI BAY GIN BA KAR GÖZ LE RI
LI NAZ LI SE LI YOR NAZ LI NAZ LI
YÜZ BA ŞI BE NİS TE MEM YÜZ BA ŞI

GÖZ LE RI NE BA KAR KEN KAY BET TİM Ö
BAK MA YIN ÇA LI HI NA E VI NİN ÜS
D LUR SA PA ŞA DL SUN DOS TA DÜŞ MA

KÜZ LE RI KAY BET TİM Ö KÜZ LE RI
TÜ SAZ LI E VI NİN ÜS TÜ SAZ LI
NA KAR ŞI DOS TA DÜŞ MA NA KAR ŞI

BÜY LE MÖ LUR AS MA LA RIN Dİ RE Gİ Bİ RÖ LÜ MÜ E DE ME DİN
NE RE Lİ SİN RÖ HÜR GÖZ LÜ M NE RE Lİ VE REM DL DUM SA NA BÖ NÜ L
BÜY LE MÖ LUR AS MA LA RIN Dİ RE Bİ Bİ RÖ LU MU E DE ME DİN

SÖ VE Yİ
VE RE Lİ
GÜ VE Yİ

Şu Maşatın Kızları

(1)

Şu Maşadın kızları
Balgın bakar gözleri
Gözlerine bakarken
Kaybettim öküzlere

Nerelisin kömür gözlüm nereli
Verem oldum sana gönül vereli

Beyle m'olur asmaların direği	(3)
Bir oğlumu edemedim güveyi	Ocak başı düz başı
	Ben istemem yüzbaşı
(2)	Olursa paşa olsun
Entarisi beyazlı	Dosta düşmana karşı
Geliyor nazlı nazlı	
Bakmayın çalımına	Beyle m'olur asmaların direği
Evinin üstü sazlı	Bir oğlumu edemedim güveyi

Şekil- 50. Şu Maşatın Kızları Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir.

Türkünün nazım birimi, dörtlükleri 7'li kavuştakları 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye Şeması "a, a, b, a / c, c / d, d, e, d / e, e / f, f, g, f / c, c" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Birbirini tekrar eden melodik cümlelerin bol olduğu bu türkümüzün 7'li ses genişliğine sahip olduğu görülmektedir. İzmir, Ankara, Gelibolu gibi basit tartımlardan oluştuğunu da göz önüne alırsak, genel müzik eğitimi veren ilköğretim kademesinde kulaktan öğretim yöntemiyle çalıştırılabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.1.51. Testi Doldurdum Çaydan

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:1177
İNCELENE TARİHİ: 4_12_1975

YÖRESİ
ANTALYA

KİMDEN ALINDI
ZEKİ YANTAŞ

SÜRESİ:

DERLEYEN
M. SARIÖZEN

DERLENE TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARIÖZEN

TESTİ DOLDURDUM ÇAYDAN

TES Tİ DOL DUR DUM ÇAY DAN GÜ LÜ DE KO PAR
EY SU VO LU SU VO LU CI DER SOS DE

DİM DAL DA NA MA NA MAN BİR GÖH ÇA YA YU
LİR DO LU A MA NA MAN TES Tİ KİL PÜN Kİ

RİL DİM O GÖH ÇA BİL HEZ HAL DEN
RİL SİN VO RİL DU VA RİN KO LU

KA DE RİM SE NİM A RA BA CI VOL VER GE ÇE
KA DE RİM SE NİM " " " " " " " "

LİM Çİ Zİ NO CU DOL DUR İ ÇE LİM A ÇA NİM DA DOL DUR
" " " " " " " " " " " " " "

TESTİ DOLDURDUM ÇAYDAN
(Sayfa - 1)

İ ÇE LİM A RA BA CI VOL VER GE ÇE LİM
" " " " " " " " " " " " " "

4.1.52. Yaylılarda Olur Geyik Teknesi (Sallama Havası)

TÜRK MÜZİK DAİRESİ YAYLI LAR
TMM REPERTUAR SIRA No 2102
İNCELEME TARİHİ: 21.5.1982
TÖRESİ
ARŞEKİ (Ormana Köyü)
İBRAHİM ALINDIĞI
MEHMET YILAN (Defle söylüyor)
SÜRESİ # 4 D8 (Çabukça)

DERLEYEN:
SAFFET UYSAL

DERLEME TARİHİ:
EYLÜL 1981

NOTTA ALAN:
YÜCEL PAŞMAÇI
15.7.1980

YAYLI LARDA OLUR GEYİK TEKESİ (Sallama Havası)

YAY LI LAR DA O LU R A NA M GE Yİ R TE KE
BİR BO YU NA BAK TI M A A A BİR DE YÜ ZÜ
İN Cİ RİN Dİ BİR N DE A A A Çİ Tİ M Cİ GA

S VAY WA Y ES NE ÖL R ÇE GÜ L KO NU
AY RI LİK SÜR ME Sİ N ÇEK
KO LUN DA N YA Pİ S TİM Çİ

Yİ R NE FE Sİ BE NÖ LÜ R SE M BİR LE
MÜ S DÖ ZÜ NE BAK MA DA DE DİM BAK TI
TİM DÜ VA RA GAY NA NA M SE Y MEZ SE

POLA CA R O YAV RU NUN E FE Sİ WY WA Y O LA Y
NA NA N E Lİ N DE SÖ ZÜ ME A A A GEL GÜ LE
A NA M Ö Ğ LU SE VE RA A A A

MO LA Y DİM DA OL MA ZO LAY DİM U YU R
GÜ LE A Y RE LA Lİ M AĞ LA MA E Lİ N DE

KEN YA HI NA DA GE L ME ZO LAY DİM
SER MO ŞU NA ME YİL BAĞ LA MA
YES MA Sİ A A A A A

Yaylılarda Olur Geyik Teknesi (Sallama Havası)

(1)

(Bağlantı)

Yaylılarda olur (anam) geyik teknesi (vay
vay)

Gel güle güle ayrılalım ağlama
Elin de serhoşuna meyil bağlama

Esnedikçe gül kokuyor nefesi

Ben ölürsem kimler olacak o yavrunun efesi

(vay vay)

(Bağlantı)	(3)
Olaydım olaydım da olmaz olaydım	İncirin dibinde (anam) içtim cigara
Uyurken yanına da gelmez olaydım	(vay vay)
(2)	Kolundan yapıştım çıktım duvara
Bir boyuna baktım (anam) bir de yüzüne	Gaynanam sevmezse anam oğlu
(vay vay)	sever a (vay vay)
Ayrılık sürmesin çekmiş gözüne	(Bağlantı)
Bakma da dedim baktın aman elin de	Gel güle güle ayrılalım ağlama
sözüne (vay vay)	Elin de yosmasına meyil bağlama

Şekil- 52. Yaylılarda Olur Geyik Teknesi (Sallama Havası) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz uzal makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla "la" sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a / b, b / c, c, c / d, d / e, e, e / d, d" olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Birbirini tekrar eden melodik cümlelerin bol olduğu bu türkümüzün 7'li ses genişliğine sahip olduğu görülmektedir. Türkünün 7 sestem oluşan dar bir ses aralığına sahip olması, Van, İzmir, Ankara gibi basit tartımlar barındırması ve İzmir, Ankara, Gelibolu gibi basit tartımlardan oluştuğunu da göz önüne alırsak, genel müzik eğitimi

veren ilköğretim kademesinde kulaktan öğretim yöntemiyle çalıştırılabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese geçirilmesi düşünülebilir.

4.1.53. Zandalya Getirin (İğdeleme Havası – Gelin Havası)

TMT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 1126
İNCELEME TARİHİ: 13.11.1975

YÖRESİ
AKÇERİ

KİMDEN ALINDI
ALİ ÇATLI - MEHMET FAHİR

SÜRESİ :

ZANDALYA GETİRİN
(İĞDELEME HAVASI)
(GELİN HAVASI)

DERLETTENİ
DURMUŞ YAZICIOĞLU

DERLEME TARİHİ
-1970-

NOTAYA ALAN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

ZANDALYA GETİRİN
(SaNife-2)

SİN DAK Sİ BİT ME VE MİŞ İZ Rİ
FE LİK Sİ TİR SİM ME LE
SİM ME LE SİM AL LI ME LE
SİM DÜŞ NA NI MIZ ÇOK
TÜR SE Nİ GÖ RE VİM ALURMİ

Zandalya Getirin (İğdileme Havası – Gelin Havası)

Zandalya getirin gelin otursun
Çığrın gızın anasını ekşiğini görsün
Bitmeyen işleri felek bitirsin

(Bağlantı)

Meleğim meleğim allı meleğim
Düşmanımız çoktur seni göreyim
Dolaştık da geldik bağdan bahçeden
Ellerin çıkmasın altın akçeden
Çeyizin toplansın gümüş bohçadan

(Bağlantı)

Ağbeyim kır atı çayıra bağlasın
Gır at kişnedikçe anam ağlasın
Şu benim gönlümü kimler eylesin

(Bağlantı)

Zabala gelecek atın eğerli
Alacamız olan senden değerli
Kızımızı sorarsan ondan hünerli

(Bağlantı)

Gettiğin yollar hep iniş yokuş
Seni göreyim gızım gaynana yakış
Eline yakışsın beklenen her iş

(Bağlantı)

Geldiğimiz yollar bağlar arası
Gızım gelin oldu deyi ağlar anası
Eline yakışmış gelin gınası
(Bağlantı)

Ak çeşmenin suyu gurnadan akar
Heç anasız bubasız gelin mı galkar
Gelinlik şerbeti gaynanan çalkar
(Bağlantı)

Şekil- 53. Zandalya Getirin (İğdileme Havası – Gelin Havası) Türküsünde
Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki karcığar makamının özelliklerini taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak söylenebilir ve en fazla “re” sesi kullanılmıştır.

Türkünün nazım birimi bent olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b / c, c, c / d, d, d / a, a, a / e, e, e / f, f, f / g, g, g” olup nazım türü güzelleme, nazım şekli koşma ve kavuştaklıdır.

Türkünün bir oktavi aşan ses aralığına sahip olduğu ve içerisinde makamsal değişkenler kullandığı görülmektedir. Türkümüzün teknik özellikleri göz önüne alındığında ülkemizde mesleki eğitim veren güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarında öğretiminin daha uygun olacağı düşünülebilir.

Türküde “zandalya” kelimesi “sandalye” anlamına, “çığrın” fiili, “çağırma” anlamına, “kişnemek” fiili “atın bağırır gibi yüksek çıkartması” anlamına, “gurna” kelimesi “çeşme önündeki oluk, suyun aktığı boru ya da musluk” anlamına, “zabala” kelimesi ise “sabah olunca” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2. TRT Repertuarında Bulunmayan Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Analizi, Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumları

4.2.1. Adelle'nin Köprüsü Taştan

**ADELLE'NİN KÖPRÜSÜ
TAŞTAN**

YÖRE:ANTALYA (AKSEKİ) NOTAYI YAZAN:VELİ YÖNTEM
KAYNAK KİŞİ:MUSTAFA SALMAN OĞUZ PAKSOY

A del le nin de köp rü sü taş tan sen çi kar dın da he ri... baş tan He nin an dan da
hem kar dın tan. Gel A lim... gel... gel gel gel Öp sün ne ze man ne ze... man...
Kık sım ne ze man ne ze... man... ye ter ey len ce si a man bo tu ör ze... man...

Adelle'nin Köprüsü Taştan

Adelle'nin köprüsü taştan

Sen çıkardın beni baştan

Hem anadan (da) hem kardaştan

Gel Alim gel gel gel gel

Öpsem ne zaman ne zaman

Koksam ne zaman ne zaman

Yeter eylencesi (aman) bana bir zaman

Şekil- 54. Adelle'nin Köprüsü Taştan Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/16'lık olup, usulü birleşik usullerden 9/16'lıktır. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki buselik makamı özellikleri taşımaktadır. Kırık hava türünde sözlü bir ezgidir. Türkünün karar notası "la" notasıdır. Türküde en fazla "mi" notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, a, b / c, c, c, c" olup nazım türü türkü ve kavuştaklıdır.

Bir oktavdan az bir aralıkta seyreden türkü, birbiri içinde tekrar eden ezgileri olduğu düşünüldüğünde, 9/16'lık tartımını ağırlaştırmak suretiyle genel müzik eğitimi verilen ilköğretim 8. Sınıftan başlayarak aksak ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.2. Alanya Hacibekri Zeybeği

ALANYA HACİBEKİRİ ZEYBEĞİ

Yöre: Antalya
Kaynak Kâğı: Mehmet GÖRGÜLER
Remzi ERTUNÇ

Derleyen: Hasan ÖZER
Tamer EZGÜ
Murat ZARİF
Tuncel EVCEN

♩ = 32 (Largo)

Notalayan: Tarkan ERKAN
27.11.2010

Şekil- 55. Alanya Hacibekri Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözsüz bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Eser, “mi” notası ile başlamış ve en çok karar “la” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 8’li aralıktır.

Zeybek tavrının (tezenesinin) ve trill (tarama) mızrabının renkleri görülen bu eserin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuvarlarında kullanılabilir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.3. Alanya Has Bahçe Zeybeği

YÖRE: Antalya/Alanya
KAYNAK KİŞİ: Fahri YİĞİT/Alanya
NOTAYA ALAN: Tuncel EVCEN
DERLEME TARİHİ: 2002

DERLEYEN: Mürat ZARIF
Tamer EZGÜ
Naci ÖZCAN
Hasan ÖZER

ALANYA HASBAHÇE ZEYBEĞİ

NOTAYI YAZAN/VELİ YÖNTEM
OGUZ PAKSOY

Şekil- 56. Alanya Has Bahçe Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (A+A+A+B) dizilimine sahiptir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki nikriz makamı özellikleri taşımaktadır. Kırık hava türünde sözsüz bir ezgi olup karar sesi “sol” notasıdır. Eser, “sol” notası ile başlamış ve en çok karar “sol” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 9'li aralıktır.

Eserin hem makamsal özelliği hem de Zeybek tavrının (tezenesinin) kullanılarak icra edildiği düşünüldüğünde, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet

konservatuarlarında kullanılabilir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.4. Anamas'ın Gedikleri

<p><u>Yöre</u> Antalya/Aksu <u>Kaynak Kişi</u> Fahre DİLEK</p>	<h3>ANAMAS'IN GEDİKLERİ</h3>	<p><u>Berleme Tarihi</u> 23.07.2007 <u>Berleyen</u> Ahmet KOCA <u>Notaya Alan</u> Ahmet KOCA</p>
--	------------------------------	--

♩ - 112

Anamas'ın Gedikleri

Anamas'ın gedikleri

Çatallıdır düdüğü

Hiç aklımdan çıkmıyor

Ayşe gızın dedikleri

Ak goyunum yüz olsa

Güddüğüm yerler düz olsa

Ben goyunumu güderim

Arkadaşım gız olsa

Havvam Havvam havalı

Havvam çalar gavalı

Havvamı da sorarsan

Güdmüş gidiyor davarı

Şekil- 57. Anamas'ın Gedikleri Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/16'lık olup, usulü birleşik usullerden 9/16'lıktır. (2+3+2+2) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü “la” notası ile başlamış ve en çok “re” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7’li aralıktır.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c / e, e, f, e” olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Türkünün 7 sestem oluşan dar bir ses aralığına sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca; Van, İzmir gibi basit kalıpları kullanan türkü, birbirinin tekrarı olan melodik yapıya sahiptir. 9/8’lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Türküde “güdmek” fiili “hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katıp otlatarak sürmek” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.5. Antalya Ağır Zeybek (Antalya Zeybeği)

**ANTALYA AĞIR ZEYBEK
(ANTALYA ZEYBEĞİ)**

Yöresi: Antalya-Yağcılar Köyü
Kaynak Kişi: Mustafa Boydak

Derleyen: Hasan Özer-Ibrahim Çingı
Notaya Alan: Yusuf Yıldız-2009
Yeniden Nota Yazımı: Fatih Evsen-2018

Adagio $\text{♩} = 40$

Şekil- 58. Antalya Ağır Zeybek (Antalya Zeybeği) Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lık olup, usulü birleşik usullerden 9/4'lidir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki mahur makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözsüz bir ezgi olup karar sesi “sol” notasıdır. Eser “re” notası ile başlamış ve en fazla karar “sol” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 8’li aralık olarak ifade edilebilir.

Bir oktavlık ses aralığına sahip olan türkünün, onaltılık ve otuzikilik kalıpları dikkate alındığında eserin icra zorluğu ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte bağlamayla icrasında Zeybek tavrının (tezenesinin) kullanım sıklığı düşünüldüğünde, türkünün lisans düzeyinde eğitim veren müzik okullarında özellikle repertuar ve çalgı derslerinde öğretilbileceği öngörülmektedir.

4.2.6. Antalya Zeybeği- 1

ANTALYA ZEYBEĞİ - I

YÖRE: ANTALYA
NOTAYA ALAN: SALİH ÜRHAN
NOTAYI YAZAN: VELİ YÖNTEM
ÖĞÜZ FAKSOY

DERLEYEN: YILMAZ İPEK
KAYNAK: YÖRE EKİBİ

Şekil- 59. Antalya Zeybeği- 1 Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 9/4'lidir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki nikriz makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözsüz bir ezgi olup karar sesi “do” notasıdır. Eser, “fa #” notası ile başlamış ve en fazla “do” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 9’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün hem makamsal düzeyi hem de saz bölümündeki Zeybek tavrının (tezenesinin) kullanım sıklığı icra düzeyini yükselttiği düşünüldüğünde eserin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılabilir.

Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.7. Antalya Zeybeği- 2

ANTALYA ZEYBEĞİ - 2

YÖRE:ANTALYA
NOTA:ERDAL İYİÖZ
NOTAYI YAZAN:VELİ YÜNTEM
ÖZEL PAKSİY

DEĞERLENDİRME:ERDAL İYİÖZ
KAYNAK:ERDAL İYİÖZ

Şekil- 60. Antalya Zeybeği- 2 Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 9/4'lidir. İçerisinde 4/4'lük usul kullandığı da görülmektedir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki ırak makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözsüz bir ezgi olup karar sesi “fa#” notasıdır. Eser, güçlü “re” notası ile başlamış ve en fazla karar “fa#” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 9'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün hem makamsal düzeyi hem de saz bölümündeki Zeybek tavrının (tezenesinin) kullanım sıklığı icra düzeyini yükselttiği düşünüldüğünde eserin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılabilir.

Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.8. Antalya'nın Gülleri Var

YÖRE
ANTALYA
BAZMEKİBİ
ERDAL İYÖZ
ŞİİR

NOTAYA ALAN
ERDAL İYÖZ
Tarih
1990

ANTALYA'NIN GÜLLERİ VAR

AN TAL YA NIN — GÜL LE — Rİ — VAR — AN TAL YA NIN —
BİR TEN HA DA — BU LU — ŞA — LIM — BİR TEN HA DA —
GÜL LE — Rİ — VAR — — VAR İN TAT LI — DİL — LE — Rİ — VAR —
BU LU — ŞA — LIM — — SA NA Dİ YE — ÇEK — LE RİM — VAR —
SAZ — VA RİN TAY — LI — DİL — LE Rİ — VAR — HE LAL OL SUN —
SA NA Dİ — YE — ÇEK — LE RİM — VAR — DÖN Yİ NE GÖR —
AN TAL — YA — LI — HE LAL OL — SUN — AN TAL — YA — LI —
DÖM YÜ — ZÜ — NÜ — DÖN Yİ NE — GÖR — DÖM YÜ — ZÜ — NÜ —
YA RİN BUR NU — PEK — HA VA — LI — SAZ — VA RİN BUR NU —
DU DAK LA — RI — BO VA — LI — VA NAK LA — RI —
PEK — HA VA — LI —
RI — BO VA — LI —

Antalya'nın Gülleri Var

(1)

Antalya'nın gülleri var
Yârin tatlı dilleri var
Bir tenhada buluşalım
Sana diyeceklerim var

(2)

Bahçede yolları tozludur
Benim yârim tozludur
Kınamayın arkadaşlar
O yârim de pek nazlıdır

(Bağlantı)

Helal Olsun Antalyalı

Yârin burnu pek havalı

Dün yine gördüm yüzünü

Yanakları (dudakları) boyalı

Şekil- 61. Antalya'nın Gülleri Var Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz uzzal makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkü, "sol" notası ile başlamış ve en çok "mi" notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, b, a / c, c, d, c / e, e, f, e" olup nazım şekli mâni ve kavuştaklıdır.

Türkünün 8'li ses genliğine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca; Van, İzmir gibi basit kalıpları kullanan türkü, birbirinin tekrarı olan melodik yapıya sahiptir. 9/8'lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabilmesinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese transpoze edilmesi düşünülebilir.

Türküde "tenha" kelimesi "ıssız, kalabalık olmayan" anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.11. Ardıç Arasından Gelir

YÖRE
ANTALYA
KAYNAK KİŞİ
ERDAL İYİÖZ
SÖRE :

ARDIÇ ARASINDAN GELİR

NOTAYA ALAN

ERDAL İYİÖZ

The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of a saz (saz) part and a vocal line. The saz part is written on a treble clef staff with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature. The vocal line is written on a treble clef staff with a key signature of one sharp and a 2/4 time signature. The lyrics are in Turkish and are written below the vocal line. The saz part is marked with '(SAZ)' and the vocal line is marked with '(SÖZ)'. The lyrics are: AR DIÇ A RA SIN DAN GE LİR GER GEF İŞ LER AK EL LE Rİ GE LİR SAL LA Nİ SAL LA Nİ TÜR KÜ SÖY LER O DİL LE Rİ GE LİR SAL LA Nİ SAL LA Nİ ŞEKER OL MUŞ TÜR KÜ SÖY LER BAL DİL LE Rİ BEKLE SEM Mİ O DİL LE Rİ D YOL LA Rİ (SAZ)

ARDIÇ ARASINDAN GELİR
- 2 -

SÖY LER BAL LA
GE LİR DO LA

NE BAL LA NE (SAZ
NE DO LA NE Nİ

Ardıç Arasından Gelir

(1)

Ardıç arasından gelir
Gelir salını salını
Şeker olmuş o dilleri
Söyle balını balını

(2)

Gergef işler elleri
Türkü söyle bal dilleri
Beklesem mi o yolları
Gelir dolanı dolanı

(3)

Karlı dağlar geçit vermez
Öksüz olan yüzü gülmez
Gözü toktur karnı doymaz
Gezer dolanı dolanı

(4)

Ak elleri gergef işler
 Ağzındadır ince dişler
 Beline dek siyah saçlar
 Tarar salını salını

Şekil- 62. Ardıç Arasından Gelir Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki ırak makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “fa#” notasıdır. Türkü, karar “fa#” notası ile başlamış ve en çok karar “la” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 8’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c” olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Türkünün makamsal özelliğinden kaynaklı icra zorluğu düşünüldüğünde, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılabilir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların ses eğitimi ve repertuar derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

Türküde “gergef” kelimesi “üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarayan, çoğu dikdörtgen biçiminde olan çerçeve” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.10. Aşa'nın Elinde Makas Kınalar

YÖRE:ANTALYA
NOTAYA ALAN:ATEŞ KÖYOĞLU
NOTAYI YAZAN:VELİ YÖNTEM
OĞUZ FAKSOY

DERLEYEN:ANKARA DEVLET KONSERVATUARI
KAYNAK:ŞEVKİ YOLCU-MEHMET UYSAL

AŞA'NIN ELİNDE MAKAS KINALAR

A SA NIN E VIN DE MA KAS KI NA LAR A SA ÇIK MIS YO KA RI YA
A SA NIN E VIN DE HA VI Zİ DA VAR A SA NIN NİN İ MA MA
SU NA LAR SU NA LAR HA NİM SU NA LAR A SA ÇIK MIS YO KA RI YA

YAZ MA BO YA LA R YAN DI MA NAM OF OF YA NA Sİ YA VAY
BU GU ZU DA VA R
E LIN KI NA LA R

GÖ RE ME DİM Ö YA RI DO YA Sİ YA VAY BEN SA NA YAN DİM

Ö LE Sİ YE VAY MA LI MÜL KÜ SAT TIM VE RE Sİ YE VAY

Aşa'nın Elinde Makas Kınalar

(1)

Aşa'nın elinde makas kınalar

Aşa çıkmış elin kınalar

(Bağlantı)

Yandım aman of anasına vay

Göremedim o yâri doyasıya vay

Ben sana yandım

(2)

Aşanın evinde havızıda var
Aşanın imamada buğuzu var

(Bağlantı)

(3)

Sunalar sunalar hanım sunalar
Aşa çıkmış yokarıya elin kınalar

(Bağlantı)

Şekil- 63. Aşa'nın Elinde Makas Kınalar Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki beyâti makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkü "sol" notası ile başlamış ve en çok "la" notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi beyit olup 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a / b, b / c, c" olup nazım şekli türkü ve kavuştaklıdır.

Türkünün 4/4'lük basit usul yapısına ve 7'li ses genliğine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca; Van, İzmir, Ankara gibi basit kalıpları kullanan türkü, birbirinin tekrarı olan melodik yapısı olan türkünün, genel müzik eğitimi veren kurumlardan; ilköğretim ve lise kademelerine uygun olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese transpoze edilmesi düşünülebilir.

Türküde “buğuz” kelimesi “kin besleme, nefret etme” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.11. Atina Zeybeği

ATINA ZEYBEĞİ

YÖRESİ: ANTALYA, SERİK
NOTAYA ALAN : AHMET KOÇA

DERLEYEN: AHMET KOÇA
DERLEME TARİHİ: 11.12.2008
KAYNAK KİŞİ: HÜSEYİN ÇAĞIN

♩ = 40

ATINADAN FAYTON GELMİŞ
GELSİN BAKALIM GİTSİN BAKALIM ÖF OLEN ÖF
BINMESİNİ BİLMİYOR DORUM GÖZLÜ ATINEM
DOLDUR ATALIM SOYUN YATALIM

Şekil- 64. Atina Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü basit usullerden 4/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisinde mahur makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “sol” notasıdır. Türkü, durak “sol” notası ile başlamış ve en çok “sol” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 9’lu aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, b, c, b” olup nazım şekli türkü ve kavuştaksızdır.

Türkünün hem makamsal düzeyi hem de saz bölümündeki Zeybek tavrının (tezenesinin) kullanım sıklığı, onaltılık ve otuzikilik tartım kalıplarının icra düzeyini yükselttiği düşünüldüğünde eserin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılabilir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların ses eğitimi ve repertuar derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.12. Badem Ağacı Zeybeği

BADEM AĞACI ZEYBEĞİ

Yözer
Antalya/Badem Ağacı
Kaynaklı Kişi
Efe Sıray SARGIN/Halil ÇELİK

Derleme Tarihi
14.08.2010
Derleyen
Ahmet KOCA
Notaya Alan
Ahmet KOCA

$\text{♩} = 40$

Badem Ağacı Zeybeği

Payam ağacının yolları

Gide de gele aşınmaz (efem)

Bu dünyanın gahrı (da)

Sevdiğimsiz çekilmez (aman)

Açıver de gülsümüm

O güzel yüzünü

Galibe de babam vermedi

Tutamadı sözünü (aman)

Şekil- 65. Badem Ağacı Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü başta (3+2+2+2) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki karcığar makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkü "sol" sesi ile başlamış ve en çok "la" sesi kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 10'lu aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 9'lu hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, b, a, b / c, c, d, c" olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Türkünün hem makamsal düzeyi hem de saz bölümündeki Zeybek tavrının (tezenesinin) kullanım sıklığı, onaltılık ve otuzikilik tartım kalıplarının icra düzeyini yükselttiği düşünüldüğünde eserin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılabilir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların ses eğitimi ve repertuar derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

Türküde "gahır" kelimesi "yok etme, ezme, perişan etme, mahvetme" anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.13. Bahçalada Mor Meni

BAHÇALARDA MOR MENİ

Yöre
Antalya/Akkoç Köyü
Kaynak Kişi
Fahri *BARTAL*

Derleme Tarihi
14.08.2010
Derleyen
Alişir *KOCA*
Notaya Alan
Alişir *KOCA*

Bahçalarda Mor Meni

Bahçalarda mor meni

Verem ettin sen beni

Nasıl verem olmayam

Eller alacak seni

Gökte yıldız ellidir

Ellisi de bellidir

Gücükten yar seven

Gözlerinden bellidir

Şekil- 66. Bahçalarda Mor Meni Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/16'lık olup, usulü birleşik usullerden 9/16'lıktır. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü, “sol” sesi ile başlamış ve en çok “la” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 8’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, b, a, b / c, c, d, c” olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Türkünün bir oktavyı geçmeyen ses aralığı ve aynı müzik cümlesinin tekrarından oluştuğu düşünüldüğünde, genel müzik eğitimi veren kurumlardan; ilköğretim kademesine uygun olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.14. Bozova Zeybeği

BOZOVA ZEYBEĞİ

Yöresi: Antalya-Bozova

Kaynak Kişi: Ahmet Çoban-Mustafa Kalay

Derleyen: Hasan Özer-Arzu Bektaş-Hayriye Karakoç

Notaya Alan: Tuğfun Aygün-2011

Yeniden Nota Yazımı: Fatih Eysen-2018

Bozova Zeybeği

Arabaya taş geldi aman

Bozova'ya (koçum hey) paşam geldi

Bir elim yar koynunda (aman)

Bir elimde boşa geldi

Şekil- 67. Bozova Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4' lük olup, usulü birleşik usullerden 9/4' lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkü, "fa#" notası ile başlamış ve en çok "la" notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 9'lu aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, b, a, b" olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Türkü her ne kadar bir oktavlık aralık içerisinde seyir gösterse de icrasında bazı hecelerin birden fazla onaltılık ve otuzikilik notalara denk gelmesi söyleme güçlüğü doğurmaktadır. Bu sebeple türkünün, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılabilir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların ses eğitimi, repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.15. Bugün Hava Pusarık (Bas Bas Zeybeği)

YÖRE
ANTALYA

BUGÜN HAVA PUSARIK
(BAS BAS ZEYBEĞİ)

DERLEYEN
ERDAL İYİÖZ

KAYNAK KİŞİ
CEVAT UYANIK

NOTAYA ALAN
ERDAL İYİÖZ

The image shows a musical score for the song 'Bugün Hava Pusarık (Bas Bas Zeybeği)'. It consists of eight staves of music. The first four staves are instrumental, featuring a melody in the treble clef and a bass line in the bass clef. The fifth staff begins with the lyrics: 'BU GÜN HA VA PU SA RIK HA DE'. The sixth staff continues with: 'A MAN DA NE DEN NE DEN PU SA RIK E GE BİR VOL'. The seventh staff has: 'O GE YER YER BİLİR Kİ DE YOL DA GÜ ŞE HER'. The eighth staff concludes with: 'MAY DI BAS BAS CI DE LER İYİ ÖZ'. The music is written in a 2/4 time signature and features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests and dynamic markings.

Bugün Hava Pusarık (Bas Bas Zeybeği)

Bugün hava pusarık
(Aman da) neden neden pusarık
Eğil bir yol öpeyim
Belki yolda susarık

(Bağlantı)

(Haydi) bas bas gidelim

Yar nasıl edelim

Gemideyim gemide

(Aman da) ayağım yemenide

Sür gemici gemiyi

Nişanlım var geride

(Bağlantı)

Şekil- 68. Bugün Hava Pusarık (Bas Bas Zeybeği) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki mahur makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "sol" notasıdır. Türkü, durak "sol" notası ile başlamış ve en çok "sol" notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, b, a / c, c, d, c" olup nazım şekli mâni ve kavuştaklıdır.

Türkünün hem makamsal düzeyi hem de saz bölümündeki Zeybek tavrının (tezenesinin) kullanım sıklığı icra düzeyini yükselttiği düşünüldüğünde eserin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılabilir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların ses eğitimi, repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

Türküde “pusarık” kelimesi “puslu, puslanış, sisli” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.16. Ev Yaptırdım Dabandan

YÖRE
ANTALYA - Elmalı

KAYNAK İSİM
RAMAZAN GÜÇLÜOĞLU

İSİM

EV YAPTIRDIM DABANDAN

HERLEME
EMDAL FİYÖZ

HERLEME TAYFİ
1977

HERLEME
MUSTAFA
EMDAL FİYÖZ

İSAZ

EV YAP TIRDİM DA BAN DAN AY GE LİN

GE LİN GE- LİR YA BAN DAN E Mİ NE GE ZER OL

NERİS AY GE LİN KO YUN GÜ DEN ÇO BAN LAN

Ev Yaptırdım Dabandan

(1)

Ev yaptırdım dabandan (ay gelin)
Gelir gelir yabandan
Emine gezer olmuş (ay gelin)
Koyun güden çobanlan

(2)

Koca pınar burmalı (ay gelin)
Burmasını kırmalı
Emine'min yoluna (ay gelin)
Demir kapan kurmalı

(3)

Koca pınar çeşmeli (ay gelin)

Çeşmesinden geçmeli

Emine'nin yoluna (ay gelin)

Soğuk sular içmeli

Şekil- 69. Ev Yaptırdım Dabandan Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü, “re” sesi ile başlamış ve en çok karar “la” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 8’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 8’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c / e, e, f, e” olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Bir oktavlık bir ses aralığında seyir gösteren; Van, İzmir, Ankara ve Karaman gibi basit tartım kalıplarından oluşan türkünün, özellikle ilköğretim 8. sınıftan başlayarak 9/8’lik ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.17. Gidiyorum Yaylaya

ŞİİR: ANTAKYA KÖRÜKÇİSİ
MAYDANCIĞI
SÖZÜMÜZÜN
SİRİ.

gidiyorum YAYLAYA

MESELESİ
KURU YAYLA
MURADİYE YARMI
2012
MUTLAKA ALAN
MUTLAKA ALAN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

ŞİİRİN
ŞİİRİN

Gidiyorum Yaylaya

(1)

Gidiyorum yaylaya
Gül bağlama bağlama
Ben yârimden ayrıldım
Kan ağlaya ağlaya

(2)

Yaylaları gış olur
Mor gınalı daş olur
Nazlı yârim gelmezse
Kara gözler yaş olur

(Bağlantı)	(3)
Dalgın uykulardan uyanamadım	Yayla bizim yolumuz
Ayrılık zormuş dayanamadım	Petek petek balımız
(Aman yârim) yayla yolu nerdolur	Ötme dudu bilbiller (a yârim)
Dalga zülûf al yanağına bent olur	Bozuldu mu bağımız

Şekil- 70. Gidiyorum Yaylaya Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkü, "re" notası ile başlamış ve en çok "la" notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 8'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a, b, a / c, c, d, c / e, e, f, e" olup nazım şekli mâni ve kavuştaklıdır.

Türkünün 7'li ses genişliğine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca; Van, İzmir, Ankara ve Karaman gibi basit kalıpları kullanan türkü, birbirinin tekrarı olan melodik yapıya sahiptir. 9/8'lik aksak ölçüsünün, ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabileceğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.18. Hapishane Zeybeği

HAPİSHANE ZEYBEĞİ

YÖRESİ: ANTALYA, SERİK
NOTAYA ALAN: AHMET KOCA,

DERLEYEN: AHMET KOCA
DERLEME TARİHİ: 11.12.2008
KAYNAK KİŞİ: HÜSEYİN ÇAĞIN

Hapishane Zeybeği

Eser eser de gaba meltem kesilmez oy

Bir yiğidin de gam sözüne küsülmez

(Efeler oy)

Gâvur gızı da ne bakıyon kaleden

At kendini de kurtar beni beladan

Böyle yaratmış yavrum bizi yaradan

(Efeler oy)

Şekil- 71. Hapishane Zeybeği Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lık olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü başta (3+2+2+2) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki

hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü “la” notası ile başlamış ve en çok güçlü “mi” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 9’li aralık olarak ifade edilebilir. Türkünün söz bölümü serbest icra edilmektedir.

Türkünün nazım birimi beyit olup 12’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a / b, b, b” olup nazım şekli türkü ve kavuştaksızdır.

Türkü, melodik yapısı, bir oktavyı aşkın ses aralığı ve otuzikilik notaların zeybek tezenesiyle icra edildiği düşünüldüğünde, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılması öngörülmektedir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların ses eğitimi, repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

Türküde “meltem” kelimesi “yazın karadan denize doğru esen mevsim rüzgârı” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.19. Hasan’ım

HASAN'IM

Yöreni: Antalya-Bozova
Kaynak Kişi: Ahmet Çoban-Mustafa Kalay

Composer-Arzu Bektaş-Hayriye Karakoç
Notaya Alan: Tuymun Aygün-2011
Yeniden Nota Yazımı: Fatih Evsen-2018

Hasan'ım gitme oduna
Karşığı dağın ardına
Ellemeyin Hasan'ımı gariptir
Ellemeyin Hasan'ımı öksüzdür

Şekil- 72. Hasanım Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki çargâh makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözsüz bir ezgi olup karar sesi “do” notasıdır. Esere “mi” notası ile başlamış ve en çok karar “do” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 5’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün 5’li ses genliğine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca; Van, İzmir ve Karaman gibi basit kalıpları kullanan türkü, birbirinin tekrarı olan melodik yapıya sahiptir. 9/8’lik aksak ölçüsünün, genel müzik eğitimi verilen ilköğretim 8. sınıf düzeyine uygun olduğu ve bu sınıf düzeyinde tartım kalıplarının pekiştirilmesi için kullanılabilirliğinin uygun olduğu öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.20. Hoplelli Yalelli

Yöre: Antalya
Kaynak Kişi: Pakize ALTINTAŞ
Aytan ALTINTAŞ

Derleyen: Mehmet AKSEL
İbrahim ÇINGİ
Serhat SÖNMEZ

$\text{♩} = 130$ (Allegro)

Notalayan: Tarkan ERKAN
27.11.2010

Hop ya le ya le lel li ke ya le ya le ken—
so la sal la gö be gi— dü şü ritir sâu be be gi
ya le— ya lo ya le ya le ya lel li ya le—

Hoplelli Yalelli

Hop ya lelelli
 Kes yale yalelom
 Sola salla göbeli
 Düşürürsün bebeği (yale)
 (Yale yale yale yalelli yale)

Şekil- 73. Hoplelli Yalelli Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü, “mi” notası ile başlamış ve en çok “do” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7'li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, b” olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Bir oktavdan az ses aralığında seyir gösteren; Van, İzmir, Ankara ve Karaman gibi basit tartım kalıplarından oluşan türkünün, özellikle genel müzik eğitimi verilen ilköğretim 8. sınıftan başlayarak 9/8'lik ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.21. Kadın Zeybeği – Oyun Havası

KADIN ZEYBEĞİ-OYUN HAVASI

YÖRE: ANTALYA
KAYNAK İÇİN: YÖRE KİŞİSİ
YÖRE:

DEĞERLENDİRİLEN:
DEĞERLENDİRİLEN TARİHİ:
NOTAYA ALAN:
RESAL YERİ:

Şekil- 74. Kadın Zeybeği – Oyun Havası Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü başta (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Esere “mi” notası ile başlamış ve en çok “la” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 8’li aralık olarak ifade edilebilir.

Aynı müzik cümlesinin tekrarından oluşan türkünün Zeybek tezenesi icrası düşünüldüğünde, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılması öngörülmektedir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.22. Kaya Dibi

KAYA DİBİ

Yöresi: Antalya-İhradı

Kaynak Kişi: Sami Demircioğlu Ve Yöresel Ekip

Derleyen: Hasan Özer-Mehmet Aksel- İbrahim Çıngı

Notaya Alan: Turkan Erkan-2010

Yeniden Nota Yazımı: Fatih Evsen-2018

ka ya di bi ka ri miş he le he le yar yar gün doğ ma dan e ri miş öl dür dün be ni _____

o tuz i ki mey va nın he le he le yar yar en gü ze li yar i miş öl dür dün be ni _____

Kaya Dibi

Kaya dibi kar imiş hele hele yar yar
Gün doğmadan erimiş öldürdün beni
Otuz iki meyvanın hele hele yar yar
En güzeli yar imiş öldürdün beni

Öküzüm arabacak hele hele yar yar
Devlet asker olacak öldürdün beni
Devlet asker olunca hele hele yar yar
Kızlar kime kalacak öldürdün beni

Şekil- 75. Kaya Dibi Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü, “do” notası ile

başlamış ve en çok “do” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 5’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c” olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Türkünün 4/4’lük basit usul yapısına ve 5’li ses genliğine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca; Van, İzmir, Ankara, Karaman ve Gelibolu gibi basit kalıplardan oluşan ve birbirinin tekrarı olan melodik yapısı olan türkünün, genel müzik eğitimi veren kurumlardan; ilköğretim ve lise kademelerine uygun olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği notasyon yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese geçirilmesi düşünülebilir.

4.2.23. Korkuteli’li Halit Efe Zeybeği

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü birleşik usullerden 9/4'lüktür. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz hümayun makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Esere “do” notası ile başlamış ve en çok “mi” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 10'lu aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün melodik yapısı, bir oktavı aşkın ses aralığına sahip olduğu ve otuzikilik notaların kullanıldığı düşünüldüğünde, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılması öngörülmektedir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.24. Kumluca Barut Dumani

KUMLUCA BARUT DUMANI

Yöre: Antalya
Kaynak Kişi: Pakize ALTINTAŞ
Ayten ALTINTAŞ

Derleyen: Mehmet AKSEL
İbrahim ÇINGİ
Serhat SÖNMEZ

$\text{♩} = 114$ (Moderato)

Notaya Alan: Tarkan ERKAN
27.11.2010

Şekil- 77. Kumluca Barut Dumani Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'liktir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşak makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Esere “mi” notası ile başlamış ve en çok “re” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 5’li aralık olarak ifade edilebilir.

Birbirini tekrar eden müzik cümlelerinden oluşan eserin, özgenen eğitim veren kurumlardan; halk eğitim merkezleri ve belediye konservatuvarı bağlama derslerinde etüt olarak öğretiminin uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca genel müzik eğitimi verilen ilköğretim ve lise kurumlarında açılan bağlama kurslarında kullanılması öngörülmektedir.

4.2.25. Kumluca Cepken Zeybeği

KUMLUCA CEPKEN ZEYBEĞİ

Yüre: Antalya
Kaynak Kişi: Asım DURUKAN

Derleyen: Mehmet AKSEL
İbrahim ÇINGİ
Serhat SÖNMEZ

♩ = 48 (Largo)

Notlayan: Tarkan ERKAN
27.11.2010

The image displays a musical score for the piece 'Kumluca Cepken Zeybeği'. The score is written in 9/8 time and consists of eight staves of music. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, and rests. The key signature is one flat (B-flat). The score is presented in a standard musical notation format with a treble clef and a key signature of one flat.

Şekil- 78. Kumluca Cepken Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü başta (3+2+2+2) dizilimine sahiptir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki karcıgar makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Esere “sol” notası ile başlamış ve en çok “re” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 9’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün melodik yapısı, bir oktavı aşkın ses aralığına sahip olduğu ve otuzikilik notaların kullanıldığı düşünüldüğünde eserin, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılması öngörülmektedir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.26. Kumluca Kadın Oyunu

KUMLUCA KADIN OYUNU (SEPETÇİOĞLU VARYANT)

Yöre: Antalya
Kaynak Kişi: Asım DÜRÜKAN

Derleyen: Mehmet AKSEL
İbrahim ÇINGİ
Serhat SÖNMEZ

♩ = 54 (Largo)

Notalayan: Tarkan ERKAN
27.11.2010

Birim zaman 1/4'lük olup, usulü basit usullerden 4/4'lüktür. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki uşşak makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü “la” notası ile başlamış ve en çok “re” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 13’lü hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a, b” olup nazım şekli türkü ve kavuştaksızdır.

Türkünün 4/4'lük basit usul yapısına ve 7’li ses genliğine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca; Van, İzmir, Ankara ve Karaman gibi basit kalıplardan oluşan ve birbirinin tekrarı olan melodik yapısı olan türkünün, genel müzik eğitimi veren kurumlardan; ilköğretim ve lise kademelerine uygun olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.28. Oba Zeybeği

OBA ZEYBEĞİ

Yöre: Antalya
Kaynak Kişi: Mehmet GÖRGÜLER
Remzi ERTUNÇ

Derleyen: Tamer EZGÜ
Murat ZARIF
Cemil KORKUT
Hasan ÖZER

$\text{♩} = 54$ (Largo)

Notasıyan: Tarkan ERKAN
2009

Şekil- 81. Oba Zeybeği Eserinde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hicaz hümayun makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Esere “fa” notası ile başlamış ve en çok karar “la” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 10’li aralık olarak ifade edilebilir.

Bağlamada Zeybek tezenesinin uygulandığı türkünün, ileri seviyede tavrı çalışması için ve bunun dışında makamsal özelliği düşünüldüğünde, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuvarlarında kullanılması öngörülmektedir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.29. Serik Serenler

SERİK SERENLER

Yer: Antalya
Kaynak Kişi: Hüseyin ÇAĞIN
♩ = 46 (Largo)

Derleyen: Mehmet AKSEL
Ahmet KOCA
Notaya Alın: Tarkan ERKAN
27.11.2010

Serik Serenler

Serenler serenler yüksek serenler aman

Ben gidiyorum mamür de kalsın efeler de virananlar hey

Şekil- 82. Serik Serenler Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Eserin Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimindedir. Eser, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Serbest bölüm Uzun Hava türünde seslendirilmiştir. Esere durak “la” notası ile başlamış ve en çok karar “la” notası kullanılmıştır. Eserin ses genişliği 11’li aralık olarak ifade edilebilir.

Bağlamada Zeybek tezenesinin uygulandığı, otuzikilik tarım kalıplarının bulunduğu ve serbest bölüm icrasının zorluğu düşünüldüğünde eserin, ileri seviyede tavrı çalışması için mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılması öngörülmektedir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

Türküde “mamur” kelimesi “gelişip güzelleşmesi, hayat şartlarının uygun duruma getirilmesi için üzerine çalışılmış olan, bakımlı, imar edilmiş, yer, abat” anlamına, “viran” kelimesi ise “yıkık, harap” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.2.30. Taştan Taşa Gezerim

Yöre
Antalya/Çakkaç Köyü
Kaynak Kişi
Fatma FAREAL

TAŞTAN TAŞA GEZERİM

Derleme Tarihi
14.08.2010
Derleyen
Ahmet KOCA
Nuray Alan
Ahmet KOCA

♩ = 96

*Taştan taşa gezerim
İnci boncuk dizerim
Alacaksın al beni a yarım
Ben sâfından güzeldim*

*Dere boyu kuruntuk
Bağın kuru yağmurluk
Gözün gönlü nur ama a yarım
Anusında gururluk*

Şekil- 83. Taştan Taşa Gezerim Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimindedir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü, “sol” notası ile başlamış ve en çok karar “la” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 8’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup 7’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c” olup nazım şekli mâni ve kavuştaksızdır.

Bir oktavlık bir ses aralığında seyir gösteren; Van, İzmir, Ankara ve Gelibolu gibi basit tartım kalıplarından oluşan türkünün, özellikle ilköğretim 8. sınıftan başlayarak 9/8'lik ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese transpoze edilmesi düşünülebilir.

4.2.31. Tek Zeybek

TEK ZEYBEK

YÖRESİ: ANTALYA SERİK
NOTAYA ALAN: AHMET KOCA

DERLEYEN: AHMET KOCA
DERLEME TARİHİ: 11.12.2008
KAYNAK KİŞİ: HÜSEYİN ÇAĞIN

♩ = 90

ca man zey bek a man

an man su dağ la ne yaa la ri

r yaa mar da yağ or bas ma da fi bin

e ferri de in la rit an man

Tek Zeybek

Osman zeybek aman amman

Şu dağlara yaslanır

Yağmur da yağar (basmada fistan efem)

Islanır amman

Şekil- 84. Tek Zeybek Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü başta (3+2+2+2) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü, “re” sesi ile başlamış ve en çok durak “la” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 9’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi dörtlük olup serbest hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, b, a / c, c, d, c / e, e, f, e / g, g, h, g” olup kavuştaksızdır.

Türkünün usul dizilimi ve söz bölümünde sekizlik eslerden doğan söyleme zorluğu düşünüldüğünde, mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuvarlarında kullanılması öngörülmektedir. Özellikle mesleki eğitim veren kurumların ses eğitimi, repertuar ve bireysel çalgı derslerine daha uygun olacağı düşünülebilir.

4.2.32. Toronların Alt Yanı Dere

TOFRE
ANTALYA - Konyalı
KAYNAK NO:
OSMAN GÜNTEKİN
S.C.F.C.

TORONLARIN ALT YANI DERE

DEHŞET
ERDAL İMİZ
DEĞERLEME TARİHİ
1994
İÇİŞİLER BAKANLIĞI
LİRALI 19/02

1847

TORONLARIN ALT YANI DERE İŞİRLER MİSLER
TORONLARIN ALT YANI DERE SEVİMLERİMİZ GİLMİŞ
TORONLARIN ALT YANI DERE GÜZEL GELİNLERİN

HER YANLARDA SEVİMLERİMİZ DİŞİMAN AYDIN YAR BEKİBAYDIN
NAZ UDA DOST TAN A MANİLA MAP YAK MUMSAMS DAN
GER DAKINDA DÜZİM

GE LİN Kİ CAN OL MİS GÖZ LE FİN AY DİN
Kİ ÇIK KI Zİ GÖK BEV DİN AN LA S W AL MAM

Toronların Alt Yanı Dere

(1)

Toronların alt yanı dere
Isırmışlar her yanları bere

(3)

Toronların alt yanı üzüm
Güzel gelinlerin gerdanında gözüm

(Bağlantı)

Eşim aman aydın yar beni baydın
Gelin kocan olmuş gözlerin aydın

(Bağlantı)

Amanın aman yak mumu şamdan
Küçük kızı çok sevdim ablasını almam

(2)

Torunların alt yanı bostan
Selamlar mı gelmiş nazlı da dosttan

(Bağlantı)

Amanın aman yak mumu şamdan
Küçük kızı çok sevdim ablasını almam

Şekil- 85. Torunların Alt Yanı Dere Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi "la" notasıdır. Türkü, "mi" notası ile başlamış ve en çok "re" notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi beyit olup 9'lu hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması "a, a / b, b / c, c / d, d" olup nazım şekli türkü ve kavuştaklıdır.

Aynı müzik cümlelerinden oluşan bir oktavlık bir ses aralığında seyir gösteren türkünün; Van, İzmir, Ankara ve Gelibolu gibi basit tartım kalıplarından oluştuğu düşünüldüğünde, özellikle ilköğretim 8. sınıftan başlayarak 9/8'lik ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilceği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında "la" sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü

ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

4.2.33. Yayla Düzü (Sektirme)

Yöre: Akseki/Çaltılıçukur Köyü
Kaynak Kişi: Yaşar SAĞLAM

Derleyen: Hasan ÖZER
Arzu BEKTAŞ
Hayriye KARAKOÇ
Notaya alan: Tuncel EVCEN

YAYLA DÜZÜ (SEKTİRME)

E vi rü vü de li mî jü lî
dî mî dî mî i mî i s mî
İy la pîz gîz rîo lîr köy lî gî mî dî

Yayla Düzü (Sektirme)

Evimiz varda bizim yayla düzünde (amman amman)

Böyle göz gaş mı olur köylü gızında

Al uçgur elinde şalvar belinde (amman amman)

Çöz yavrum göğsünün düğmelerini

Saranlar okşasın ince belini

Ayva dibide serin olur yatmaya (amman amman)

Gızlar gelir birem birem bakmaya

Altın ister de ak gerdana takmaya (amman amman)

Altınım yok nerelere gideyim

Gız senin için sarrafa mı gideyim

Şekil- 86. Yayla Düzü (Sektirme) Türküsünde Kullanılan Perdeler ve Türkünün Ses Genişliği

Birim zaman 1/8'lik olup, usulü birleşik usullerden 9/8'lidir. Üçlüsü sonda (2+2+2+3) dizilimine sahiptir. Türkü, Türk Makam Müziği kuramı içerisindeki hüseyini makamı özellikleri göstermektedir. Kırık hava türünde sözlü bir ezgi olup karar sesi “la” notasıdır. Türkü, “re” notası ile başlamış ve en çok “mi” notası kullanılmıştır. Türkünün ses genişliği 7’li aralık olarak ifade edilebilir.

Türkünün nazım birimi beyit olup 11’li hece ölçüsü ile yazılmıştır. Kafiye şeması “a, a, a / b, b” olup nazım şekli türkü ve kavuştaksızdır.

Aynı müzik cümlelerinden oluşan bir oktavdan az ses aralığında seyir gösteren türkünün; Van, İzmir, Üçleme gibi basit tartım kalıplarından oluştuğu düşünüldüğünde, özellikle ilköğretim 8. sınıftan başlayarak 9/8’lik ölçü öğretiminde örnek türkü olarak kullanılabilirdiği öngörülmektedir. Ayrıca, Türk halk müziği nota yazılımında “la” sesi karar sesi olarak kullanılmaktadır. Bu yüzden türkümüzü ilköğretim kademelerinde kullanılırken, yaş grubuna uygun sese göçürülmesi düşünülebilir.

Türküde “mamura” kelimesi “gelişip güzelleşmesi, hayat şartlarının uygun duruma getirilmesi için üzerine çalışılmış olan, bakımlı, imar edilmiş, yer, abat” anlamına, “viran” kelimesi ise “yıkık, harap” anlamına gelmektedir (<http://www.tdk.gov.tr>).

4.3. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.3.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Ses Genişliğine Göre Dağılımı

Yapılan araştırmalar sonucunda 86 adet Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin ses genişlikleri Tablo-1’de yer almaktadır.

Tablo- 1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Ses Genişliğine Göre Dağılımı

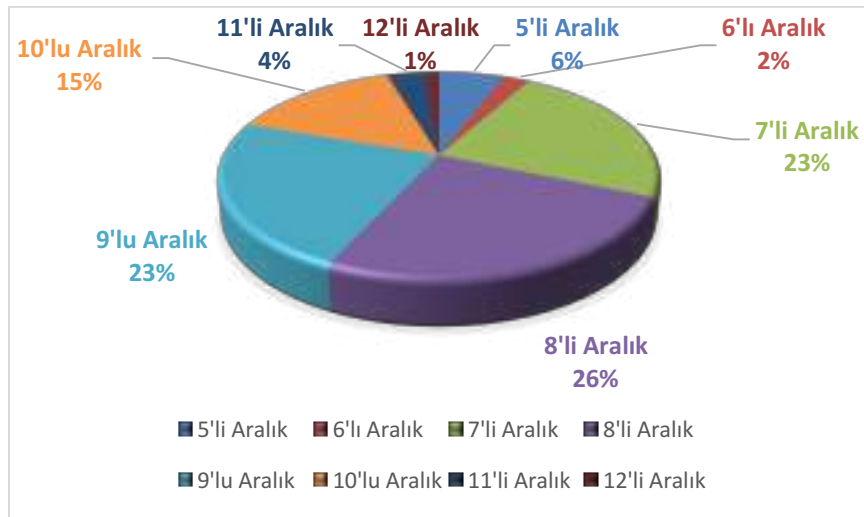
<p>5’li Ses Genişliğine Sahip Türküler</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hasanım 2. Hayriye’ye Mendil Verdim Almadı 3. Kaya Dibi 4. Kumluca Barut Dumanı 5. Kumluca Kadın Oyunu
<p>6’lı Ses Genişliğine Sahip Türküler</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çek Gemici Gemileri 2. Şu Maşatın Beleni
<p>7’li Ses Genişliğine Sahip Türküler</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Al Devesi Mor Köşekli 2. Anamasın Gedikleri 3. Antalya’nın Mor Üzüümü 4. Ardıç Arasından Gelir 5. Aşa’nın Elinde Makas Kınalar 6. Bahçalarda Mor Meni 7. Cıgaramı İnce Sar 8. Derenin Başındayım 9. Estirir Oğlan Estirir 10. Evlerinin Önü İğde Dalları 11. Fesliyenin Bir Budağı Mavidir 12. Gidiyorum Yaylaya 13. Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü 14. Hoplalli Yalelli 15. Menevşeli 16. Sinanoğlu Gule Yapar Daşınan 17. Şu Maşatın Kızları 18. Yayla Düzü (Sektirme) 19. Yaylılarda Olur Geyik Teknesi

	20. Zandalıya Getirin
8'li Ses Genişliğine Sahip Türküler	<ol style="list-style-type: none"> 1. A Kızım Sana Potin Alayım Mı? 2. Adelle'nin Köprüsü Taştan 3. Alanya Hacıbekri Zeybeği 4. Antalya Ağır Zeybek (Antalya Zeybeği) 5. Antalya'nın Gülleri Var 6. Aşanın Evinde 7. Bahçemizin Gülleri 8. Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü) 9. Birini Yavrum Birini 10. Budarım Bağlar Budarım 11. Bugün Hava Pularık (Bas Bas Zeybeği) 12. Cepkenimi Al İsterim 13. Çekemedim Akça Kızın Göçünü 14. Çöğre Ağacında Biter Mi Korum 15. Ev Yaptırdım Babandan 16. Kadın Zeybeği – Oyun Havası 17. Kalkan İle Kapı Taşın Arası 18. Kızın Adı Dudu 19. Osman'ımın Tesbihi 20. Ötmede Dugguk 21. Taştan Taşa Gezerim 22. Toronların Alt Yanı Dere
9'lu Ses Genişliğine Sahip Türküler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adille'min Üç Boncuklu Hasırı

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Ak Belenden De Aşağı Zeytin Tarlası 3. Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım 4. Alanya Has Bahçe Zeybeği 5. Antalya Zeybeği- 1 6. Antalya Zeybeği- 2 7. Atina Zeybeği 8. Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye 9. Bir Taş Attım Darabaya 10. Bozova Zeybeği 11. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri 12. Çaya Vardım Çaylarım 13. Gar Mı Da Yağmış Şu Yaylanın Düzüne 14. Hapishane Zeybeği 15. Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla 16. Komşunun Adı 17. Kumluca Cepken Zeybeği 18. Şu Karşıdan Yar Geliyor 19. Testi Doldurdum Çaydan 20. Tek Zeybek
<p>10'lu Ses Genişliğine Sahip Türküler</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşamadım Hacı Hasan Belini 2. Badem Ağacı Zeybeği 3. Çay Başına Bostan Ektim 4. Çay Benim Çeşme Benim 5. Dinar Yolu 6. Erenler Yaylasında 7. Gökte Yıldız Yüzatmış 8. Kaleden İndim Düze

	9. Kara Kabak Kökeni 10. Kızılıklar Çiçek Açtı 11. Korkuteli'li Halit Efe Zeybeği 12. Oba Zeybeği 13. Osman Efem İnip Gelir İnişten
11'li Ses Genişliğine Sahip Türküler	1. Meşelidir Enginde Dağlar Meşeli 2. Samah 3. Serik Serenler
12'li Ses Genişliğine Sahip Türküler	1. Altındadır Kapısının Eşiği

Grafik- 1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Ses Genişliği Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin ses genişliği dağılım grafiği Grafik-1 incelendiğinde; en çok %26'lık oranla 8'li ses genişliğinin kullanıldığını söylemek mümkündür. Bunu %23'lük oranla 9'lu ve 7'li aralık, %15'lik oranla 10'lu aralık, %6'lık oranla 5'li aralık, %4'lik oranla ise 11'li aralık, %1'lik oranla 12'li aralık takip etmektedir. Ayrıca bir oktav üzeri ses genliğine sahip türkülerin toplamda %43 orana sahip olduğu görülmektedir. Bu durum Antalya yöresi Türk halk müziği

ezgilerinin %43'lük kısmının ilköğretim kademesindeki öğrenciler için uygun olmayacağı, daha çok mesleki eğitim verilen güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültesi müzik ve çalgı ana sanat dallarında, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi ana bilim dallarında ve devlet konservatuarlarında kullanılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

4.4 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.4.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Kullanılan Usuller

Yapılan araştırmalar sonucunda 86 adet Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin ses usul dağılımı Tablo-2'de yer almaktadır.

Tablo- 2. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Kullanılan Usuller

Usul	Türkü Adı
2/4'lük	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası) 2. Gar Mı Da Yağmış Şu Yaylanı Düzüne 3. Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı 4. Meşelidir Enginde Dağlar Meşeli
4/4'lük	<ol style="list-style-type: none"> 5. A Kızım Sana Potin Alayım Mı? 6. Ak Belenden De Aşağı Zeytin Tarlası 7. Antalya'nın Gülleri 8. Aşamadım Hacı Hasan Belini 9. Aşa'nın Elinde Makas Kınalar 10. Aşanın Evinde 11. Atina Zeybeği 12. Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye

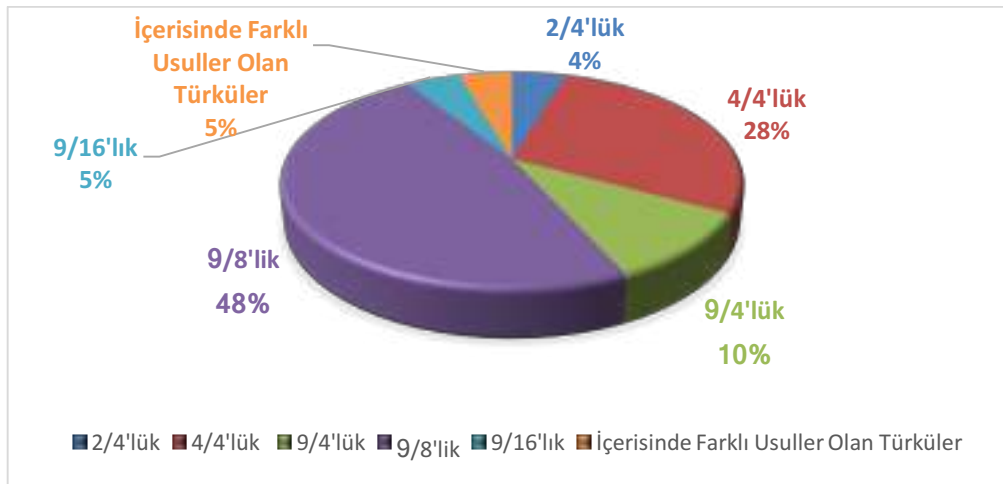
	<p>13. Cezayir'in Yüksek Olur Evleri</p> <p>14. Cigaramı İnce Sar</p> <p>15. Çekemedim Akça Kızın Göçünü</p> <p>16. Çöğre Ağacında Biter Mi Korum</p> <p>17. Dinar Yolu</p> <p>18. Kaleden İndim Düze</p> <p>19. Kalkan İle Kapı Taşın Arası</p> <p>20. Kara Kabak Kökeni</p> <p>21. Kaya Dibi</p> <p>22. Komşunu Adı</p> <p>23. Menevşeli</p> <p>24. Ötmede Dugguk</p> <p>25. Şu Maşat'ın Beleni</p> <p>26. Şu Maşat'ın Kızları</p> <p>27. Yaylılarda Olur Geyik Teknesi</p>
9/4'lük	<p>1. Altındadır Kapısının Eşiği</p> <p>2. Antalya Ağır Zeybek</p> <p>3. Antalya Zeybeği- 1</p> <p>4. Ak Çeşmeden Sular İçtin Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği)</p> <p>5. Badem Ağacı Zeybeği</p> <p>6. Bozova Zeybeği</p> <p>7. Bugün Hava Pusarik (Bas Bas Zeybeği)</p> <p>8. Çaya Vardım Çaylarım</p> <p>9. Korkuteli'li Halit Efe Zeybeği</p>
9/8'lik	<p>1. Al Devesi Mor Köşekli</p> <p>2. Alanya Hacıbekri Zeybeği</p> <p>3. Alanya Has Bahçe Zeybeği</p> <p>4. Antalya'nın Mor Üzüümü</p> <p>5. Ardıç Arasından Gelir</p>

	<ol style="list-style-type: none">6. Bahçemizin Gülleri7. Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü)8. Birini Yavrum Birini9. Budarım Bağlar Budarım10. Cepkenimi Al İsterim11. Çay Başına Bostan Ektim12. Çek Gemici Gemileri13. Erenler Yaylasında14. Estirir Oğlan Estirir15. Ev Yaptırdım Dabandan16. Evlerinin Önü İğde Dalları17. Fesliyenin Bir Budağı Mavidir18. Gidiyorum Yaylaya19. Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü20. Hapishane Zeybeği21. Hasanım22. Hopyelli Yalelli23. Kadın Zeybeği – Oyun Havası24. Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla25. Kızılıklar Çiçek Açtı26. Kızın Adı Dudu27. Kumluca Barut Dumanı28. Kumluca Cepken Zeybeği29. Kumluca Kadım Oyunu30. Oba Zeybeği31. Osman Efem İnip Gelir İnişten32. Osman'ımın Tesbihi33. Samah34. Serik Serenler35. Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen
--	---

	36. Şu Karşıdan Yar Geliyor 37. Taştan Taşa Gezerim 38. Tek Zeybek 39. Testi Doldurdum Çaydan 40. Toronların Altı Dere 41. Yayla Düzü (Sektirme) 42. Zandalya Getirin
9/16'lık	1. Adelle'nin Köprüsü Taştan 2. Anamas'ın Gedikleri 3. Bahçalarda Mor Meni 4. Derenin Başındayım
İçerisinde farklı usuller olan türküler	1. Adilemin Üç Boncuklu Hasırı 2. Antalya Zeybeği 3. Çay Benim Çeşme Benim 4. Gökte Yıldız Yüzaltmış

Tablo-2 incelendiğinde Antalya yöresi Türk Halk müziği ezgilerinde 2/4'lük, 4/4'lük, 9/4'lük, 9/8'lik ve 9/16'lık usullerin kullanıldıkları görülmektedir.

Grafik- 2. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Usul Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinde kullanılan usullere ilişkin Grafik 2 incelendiğinde; %48'lik oranla 9/8'lik usul, %28'lik oranla 4/4'lük usul, %10'luk

oranla 9/4'lük usul, %5'lik oranla 9/16'lık usul, %4'lük oranla 2/4'lük usul ve %5'lik oranla içerisinde farklı usul yapılarından oluşan usul dağılımı görülmektedir. Bu usullerden ise yüzde 48'lik oranla 9/8'lik usul yapısının çoğunlukta olduğunu görmekteyiz.

Teke ve Zeybek müzik kültüründe 9 zamanlı usul yapısının, yöre türkülerinde kullanıldığı bilinmektedir. Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinde 9 zamanlı usul yapısının %63'lük oranla kullanıldığı Grafik-2'de görülmektedir. Dolayısıyla Teke ve Zeybek müzik kültürünün, Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinde etkili olduğu söylenebilir.

4.5. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.5.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Karşılaşılan Makamlar

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin makam dağılımı Tablo 3'de yer almaktadır.

Tablo- 3. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Karşılaşılan Makamlar

Makam Adı	Türkü Adı
Çargâh Makamı	1. Hasanım 2. Kumluca Kadın Oyunu
Buselik Makamı	1. Adelle'nin Köprüsü Taştan 2. Bahçemizin Gülleri
Kürdi Makamı	1. Çek Gemici Gemileri 2. Çöğre Ağacında Biter Mi Korum 3. Derenin Başındayım 4. Kalkan İle Kapı Taşın Arası

<p style="text-align: center;">Rast Makamı</p>	<p>1. Kızın Adı Dudu</p>
<p style="text-align: center;">Uşşak Makamı</p>	<p>1. Aşanın Evinde 2. Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü) 3. Cepkenimi Al İsterim 4. Çay Başına Bostan Ektim 5. Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü 6. Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı 7. Şu Maşat'ın Beleni</p>
<p style="text-align: center;">Hicaz Ailesi</p>	<p style="text-align: center;">Hicaz Makamı</p> <p>1. Evlerinin Önü İğde Dalları 2. Gökte Yıldız Yüzetmiş 3. Testi Doldurdum Çaydan</p>
	<p style="text-align: center;">Hicaz Uzzal Makamı</p> <p>1. Ak Çeşmeden Sular İçtin Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği) 2. Antalya'nın Gülleri Var 3. Bozova Zeybeği 4. Ev Yaptırdım Dabandan 5. Gidiyorum Yaylaya 6. Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen 7. Yaylılarda Olur Geyik Teknesi</p>

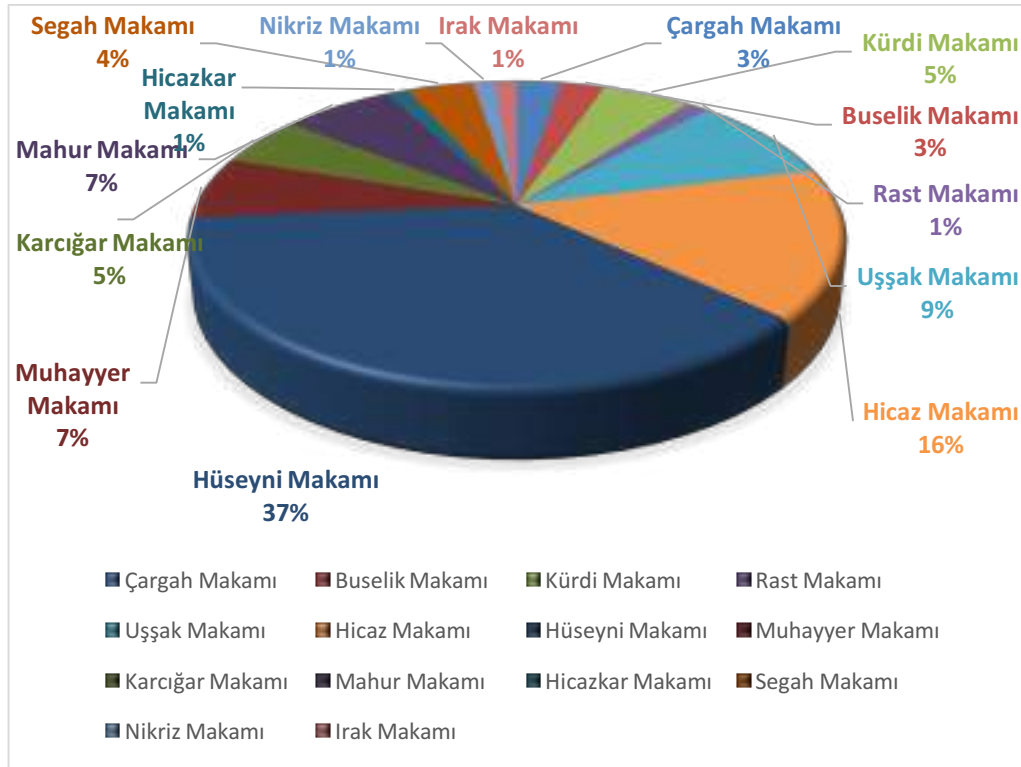
	<p style="text-align: center;">Hicaz Humayun Makamı</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Korkuteli’li Halit Efe Zeybeği 2. Oba Zeybeği
<p>Hüseyni Makamı</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adilemin Üç Boncuklu Hasırı 2. Ak Belenden De Aşağı Zeytin Tarlası 3. Al Devesi Mor Köşekli 4. Alanya Hacıbekri Zeybeği 5. Anamas’ın Gedikleri 6. Antalya’nın Mor Üzüümü 7. Aşamadım Hacı Hasan Belini 8. Badem Ağacı Zeybeği 9. Bahçalarda Mor Meni 10. Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye 11. Birini Yavrum Birini 12. Budarım Bağlar Budarım 13. Cezayir’in Yüksek Olur Evleri 14. Estirir Oğlan Estirir 15. Fesliyenin Bir Budağı Mavidir 16. Gar Mı Da YağmıŞ Şu Yaylanı Düzüne 17. Hapishane Zeybeği 18. Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla 19. Komşunu Adı 20. Osman Efem İnip Gelir İnişten 21. Osman’ımın Tesbihi 22. Ötmede Dugguk 23. Samah

	<p>24. Serik Serenler</p> <p>25. Şu Maşat'ın Kızları</p> <p>26. Tek Zeybek</p> <p>27. Toronların Alt Yanı Dere</p> <p>28. Yayla Düzü (Sektirme)</p>
Muhayyer Makamı	<p>1. Çay Benim Çeşme Benim</p> <p>2. Kaleden İndim Düze</p> <p>3. Kara Kabak Kökeni</p> <p>4. Kızılıklar Çiçek Açtı</p> <p>5. Meşelidir Enginde Dağlar Meşeli</p>
Karcıgar Makamı	<p>1. A Kızım Sana Potin Alayım Mı?</p> <p>2. Erenler Yaylasında</p> <p>3. Kumluca Cepken Zeybeği</p> <p>4. Zandalya Getirin</p>
Mahur Makamı	<p>1. Antalya Ağır Zeybek</p> <p>2. Atina Zeybeği</p> <p>3. Bugün Hava Pusarik</p> <p>4. Çekemedim Akça Kızın Göçünü</p> <p>5. Dinar Yolu</p>
Hicazkar Makamı	<p>1. Altındadır Kapısının Eşiği</p>
Segâh Makamı	<p>1. Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası)</p>

	2. Cigaramı İnce Sar 3. Çaya Vardım Çaylarım
Nikriz Makamı	1. Şu Karşıdan Yar Geliyor
Irak Makamı	1. Antalya Zeybeği- 2

Tablo 3 incelendiğinde 86 adet Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin 15 adet makam ile örtüştüğü görülmektedir. Bunlar; çargâh, buselik, kürdi, rast, uşşak, hicaz ailesinden hicaz, hicaz hümayun ve hicaz uzzal, hüseyni, muhayyer, karcığâr, mahur, hicazkar, segâh ve nikriz makamlarıdır. Türküler söz konusu makamlara bire bir bağlı kalmayıp kendilerine özgü seyretmektedirler. Bazı türküler ise makamın bütün seslerinde değil birkaç sesinde seyretmektedir.

Grafik- 3. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinde Karşılaşılan Makamlar Dağılımı

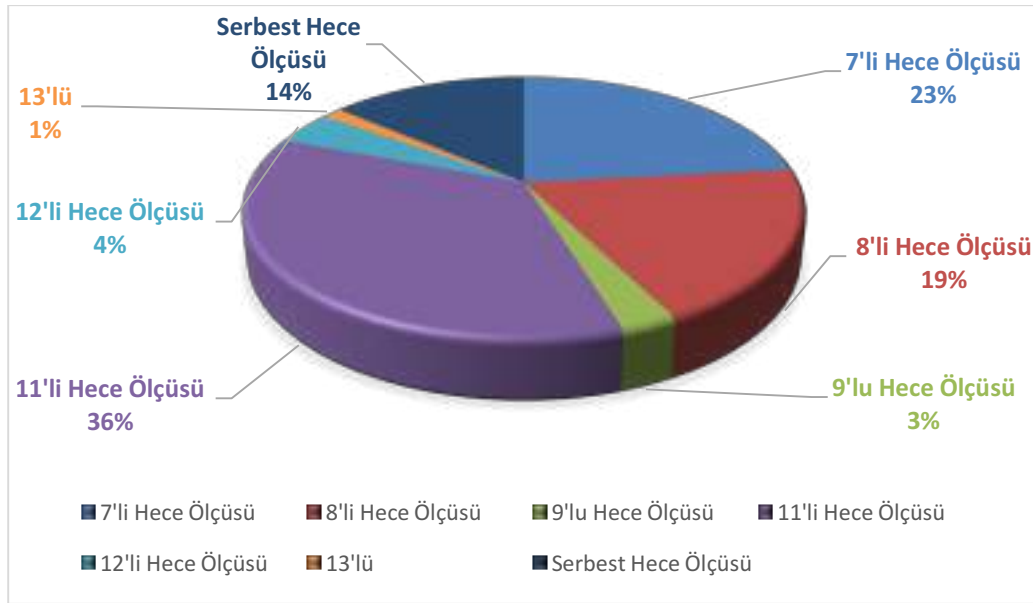
Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin makamlarına ilişkin Grafik 3 incelendiğinde; %37'lik oranla hüseyini makamı, %16'lık oranla hicaz makamı, %9'luk oranla uşşak makamı, %7'lik oranla mahur ve muhayyer makamı, %5'lik oranla karcıgar ve kürdi makamı, %4'lük oranla segâh makamı, %3'lük oranla çargâh ve buselik makamı ve %1'lik oranla rast, hicazkar, nikriz ve Irak makamı olarak dağılımın gerçekleştiği görülmektedir. Bu makamlardan ise en çok hüseyini makamının çoğunlukta olduğunu görmekteyiz.

4.6. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.6.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Hece Ölçülerine Göre Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin hece ölçülerine göre dağılımı Grafik-4'de yer almaktadır.

Grafik- 4. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Hece Ölçülerine Göre Dağılımı

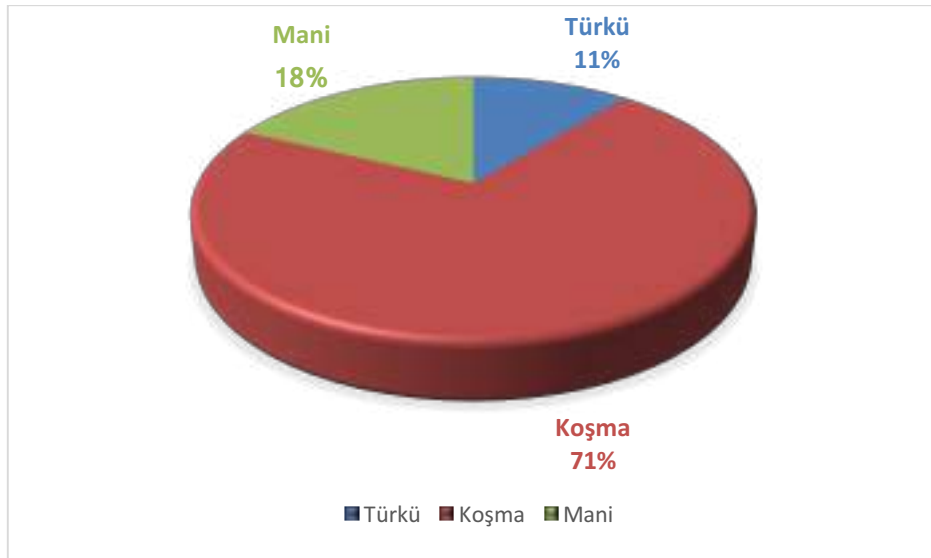
Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin hece ölçülerine göre dağılım grafiği Grafik-4 incelendiğinde; 86 türküde yapılan bu tasnife göre Antalya türkülerinin %36'lık oranla 11'li hece ölçüsü, %23'lük oranla 7'li hece ölçüsü,

%19'luk oranla 8'li hece ölçüsü, %14'lük oranla serbest hece ölçüsü, %4'lük oranla 12'li hece ölçüsü, %3'lük oranla 9'lu hece ölçüsü ve %1'lik oranla 13'lü hece ölçüsünün kullandığı görülmektedir.

4.6.2 Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin nazım şekillerine göre dağılımı Grafik-5'de yer almaktadır.

Grafik- 5. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Nazım Şekillerine Göre Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin nazım şekillerine göre dağılım grafiği Grafik-5 incelendiğinde; 86 türküde yapılan bu tasnife göre Antalya türkülerinin %71'lik oranla koşma, %18'lik oranla mâni, %11'lik oranla türkü nazım şekli kullandığı görülmektedir.

4.6.3 Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Konularına Göre ve Sözlü-Sözsüz Dağılımları

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin konularına göre dağılımı Tablo-4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Konularına Göre ve Sözlü-Sözsüz Dağılımı

Türkü Adı	Konular						Sözlü	Sözsüz	Uzun Hava	Kırık Hava
	Sevgi	Yiğitlik	Dilek İstek	Dert Keder	Doğa	Gurbet				
A Kızım Sana Potin Alayım Mı?			X				X			X
Adelle'nin Köprüsü Taştan	X		X				X			X
Adile'min Üç Boncuklu Hasır	X		X	X			X			X
Akbelenden Aşağı Zeytin Tarlası	X						X			X
Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği)		X					X			X
Al Devesi Mor Köşekli	X			X			X			X
Alanya Hacıbekri Zeybeği								X		X
Alanya Has Bahçe Zeybeği								X		X
Altındadır Kapısının Eşiği	X			X			X			X

Anamas'ın Gedikleri	X						X			X
Antalya Ağır Zeybek								X		X
Antalya Zeybeği-1								X		X
Antalya Zeybeği-2								X		X
Antalya'nın Gülleri	X						X			X
Antalya'nın Mor Üzüümü	X						X			X
Ardıç Arasından Gelir							X			X
Aşamadım Hacı Hasan Belini				X			X			X
Aşa'nın Elinde Makas Kınalar	X						X			X
Aşa'nın Evinde	X						X			X
Atina Zeybeği			X				X			X
Badem Ağacı Zeybeği			X				X			X
Bahçalarda Mor Meni	X						X			X
Bahçemizin Gülleri	X						X			X
Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsü)		X					X			X

Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye	X						X			X
Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası)	X						X			X
Birini Yavrum Birini	X						X			X
Bozova Zeybeği		X					X			X
Budarium Bağlar Budarium	X						X			X
Bugün Hava Pusarik	X				X		X			X
Çay Başına Bostan Ektim	X						X			X
Çay Benim Çeşme Benim	X						X			X
Çaya Vardım Çaylarım					X		X			X
Çek Gemici Gemileri	X						X			X
Çekemedim Akça Kızın Göçünü	X						X			X
Cepkenimi Al İsterim	X		X				X			X
Cezayir'in Yüksek Olur Evleri	X						X			X
Cıgaramı İnce Sar	X			X			X			X
Çöğre Ağacında Biter Mi Korum				X			X			X

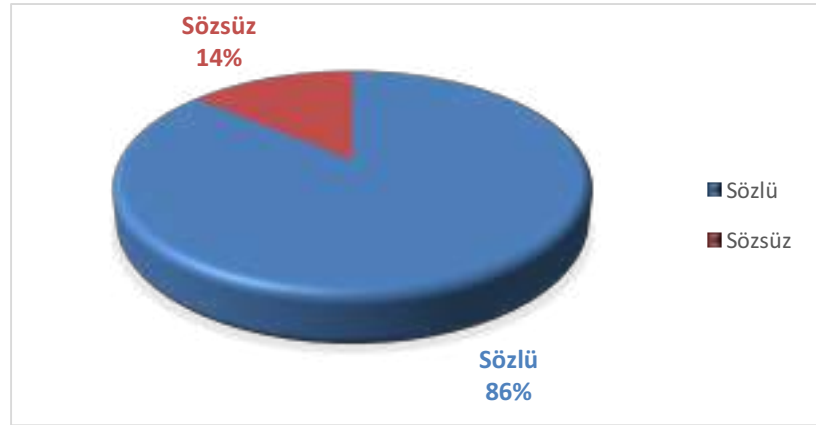
Kaleden İndim Düze				X			X			X
Kalkan İle Kapı Taşın Arası				X			X			X
Kara Kabak Kökene	X			X			X			X
Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla				X			X			X
Kaya Dibi	X						X			X
Kızılıklar Çiçek Açtı	X						X			X
Kızın Adı Dudu	X						X			X
Komşunun Adı					X	X				X
Korkuteli'li Halit Efe Zeybeği								X		X
Kumluca Barut Dumanı								X		X
Kumluca Cepken Zeybeği								X		X
Kumluca Kadın Oyunu								X		X
Menevşeli	X						X			X
Meşelidir Enginde Dağlar Meşeli						X	X			X
Oba Zeybeği								X		X
Osman Efem İnip Gelir İnişten		X					X			X
Osman'ımın Tespahi		X					X			X
Ötmede Dugguk				X			X			X

Samah						X	X			X
Serik Serenler		X					X		X	X
Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen		X					X			X
Şu Karşıdan Yar Geliyor	X						X			X
Şu Maşatın Beleni	X						X			X
Şu Maşatın Kızları	X						X			X
Taştan Taşa Gezerim	X		X				X			X
Tek Zeybek		X					X			X
Testi Doldurdum Çaydan	X						X			X
Toronların Alt Yanı Dere	X						X			X
Yayla Düzü (Sektirme)	X		X				X			X
Yaylılarda Olur Geyik Teknesi				X			X			X
Zandalya Getirin				X			X			X

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin konularına göre ve sözlü-sözsüz dağılımları Tablo 4'e incelendiğinde; araştırmaya alınan 87 adet Antalya ezgilerinin sevgi, yiğitlik, dilek-istek, dert-keder, doğa ve gurbet konularının işlendiği görülmektedir.

Grafik 6. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Konularına Göre Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin konularına göre Grafik-6'te incelendiğinde; araştırmaya alınan ezgilerin %46'sının sevgi, %23'ü dert-keder, %12'sinin dilek-istek, %11'inin yiğitlik, %5 'inin doğa ve %3'ünün gurbet konularının işlendiği bulgusuna ulaşılmıştır.

Grafik 7. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Sözlü ve Sözsüz Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin sözlü ve sözsüz dağılımları Grafik-7 incelendiğinde; araştırmaya alınan ezgilerin %86'sının sözlü ve %14'ünün sözsüz olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca TRT repertuarına kayıtlı ezgilerin hepsinin sözlü olduğu görülmüştür.

4.7. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

4.7.1. Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Öğretim Kademesi, Seviye ve Yetenek Durumuna Göre Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzik eğitiminde kullanılabilirlik durumuna ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır.

Elde edilen bulgular ışığında Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin ilköğretim kademesindeki öğrenciler için ses genliği, üslup ve tavır özellikleri, edebi yapı ve içerik olarak ağır olduğu düşünülmektedir. Lise kademesindeki öğrenciler için ise bazı türkülerin notalarının basitleştirmek kaydıyla genel müzik eğitiminde ve güzel sanatlar liselerinde kullanılabilmesi öngörülmektedir. Genel anlamda Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin teknik özellikleri dikkate alındığında ülkemizin eğitim kurumlarından; üniversitelerin mesleki eğitim veren müzik bölümlerinde, güzel sanatlar fakültesi müzik bölümü ve çalgı ana sanat dalında ve devlet konservatuvarlarında kullanılmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Tablo 5- Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumu

Türkü Adı	Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik		
	İlköğretim	Ortaöğretim	Üniversite
A Kızım Sana Potin Alayım Mı?		X	
Adelle'nin Köprüsü Taştan		X	
Adile'min Üç Boncuklu Hasırı			X

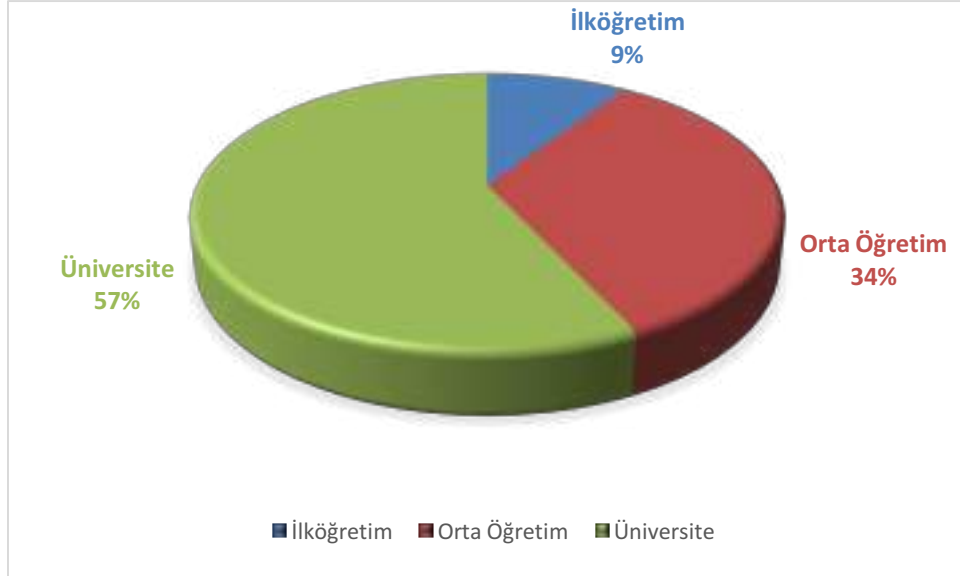
Akbelenden Aşağı Zeytin Tarlası			X
Ak Çeşmeden Sular İçtim Kanmadım (Sinanoğlu Zeybeği)			X
Al Devesi Mor Köşekli			X
Alanya Hacıbekri Zeybeği			X
Alanya Has Bahçe Zeybeği			X
Altındadır Kapısının Eşiği			X
Anamas'ın Gedikleri		X	
Antalya Ağır Zeybek			X
Antalya Zeybeği- 1			X
Antalya Zeybeği- 2			X
Antalya'nın Gülleri		X	
Antalya'nın Mor Üzümü		X	
Ardıç Arasından Gelir			X
Aşamadım Hacı Hasan Belini			X
Aşa'nın Elinde Makas Kınalar		X	
Aşa'nın Evinde		X	
Atina Zeybeği			X
Badem Ağacı Zeybeği			X
Bahçalarda Mor Meni	X		
Bahçemizin Gülleri	X		

Ben Beyimi Uyandırdım (Ramazan Türküsi)		X	
Bir Kilo Kestaneyi Aldım Elliye			X
Bir Taş Attım Darabaya (Oyun Havası)			X
Birini Yavrum Birini		X	
Bozova Zeybeği			X
Budarım Bağlar Budarım		X	
Bugün Hava Pusarik			X
Çay Başına Bostan Ektim			X
Çay Benim Çeşme Benim			X
Çaya Vardım Çaylarım			X
Çek Gemici Gemileri	X		
Çekemedim Akça Kızın Göçünü			X
Cepkenimi Al İsterim			X
Cezayir'in Yüksek Olur Evleri			X
Cıgaramı İnce Sar		X	
Çöğre Ağacında Biter Mi Korum			X
Derenin Başındayım		X	
Dinar Yolu			X
Erende Yaylasında			X
Estirir Oğlan Estirir		X	

Evlerinin Önü İğde Dalları			X
Ev Yaptırdım Dabandan		X	
Fesliğin Bir Budağı Mavidir			X
Gar Mı Da Yağmış Şu Yayla Düzüne			X
Gidiyorum Yaylaya		X	
Gine Ak Yokuşu Duman Bürüdü		X	
Gökte Yıldız Yüzetmiş			X
Hapishane Zeybeği			X
Hasanım	X		
Hayriye'ye Mendil Verdim Almadı	X		
Hoplelli Yalelli		X	
Kadın Zeybeği – Oyun Havası			X
Kaleden İndim Düze			X
Kalkan İle Kapı Taşın Arası			X
Kara Kabak Kökeni			X
Karşiki Yayla Ne Güzel Yayla			X
Kaya Dibi		X	
Kızılıklar Çiçek Açtı			X
Kızın Adı Dudu			X
Komşunun Adı		X	
Korkuteli'li Halit Efe Zeybeği			X

Kumluca Barut Dumani		X	
Kumluca Cepken Zeybeği			X
Kumluca Kadın Oyunu		X	
Meneşeli	X		
Meşelidir Enginde Dağlar Meşeli			X
Oba Zeybeği			X
Osman Efem İnip Gelir İnişten		X	
Osman'ımın Tespihi		X	
Ötmede Dugguk			X
Samah			X
Serik Serenler			X
Sinanoğlu Gule Yapar Daşilen		X	
Şu Karşıdan Yar Geliyor		X	
Şu Maşatın Beleni	X		
Şu Maşatın Kızları		X	
Taştan Taşa Gezerim	X		
Tek Zeybek			X
Testi Doldurdum Çaydan			X
Toronların Alt Yanı Dere		X	
Yayla Düzü (Sektirme)		X	
Yaylılarda Olur Geyik Teknesi		X	
Zandalya Getirin			X

Grafik- 8- Antalya Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumuna İlişkin Dağılımı

Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin müzik eğitiminde kullanılabilirlik durumuna ilişkin dağılım grafiği Grafik-8 incelendiğinde; yöre ezgilerinin ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite kademelerinde kullanılabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan incelemeler ışığında 86 adet Antalya ezgilerinin %57'lik oranla üniversite kademesine, %34'lük oranla ortaöğretim kademesine ve %9'luk oranla ilköğretim kademesine uygun olabileceği öngörülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Antalya ilinin 86 adet türküsünün müzikal ve edebi analizi yapılmış bu amaçla tarama modeli ve betimleme tekniklerinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler ışığında yöre ezgilerinin müzik eğitim kademelerinde kullanılabilirlik durumları yorumlanmıştır. Bölgenin tarihsel gelişimi sosyo-ekonomik yapısı, halk oyunlarının karakteristik yapısı ve yörede kullanılan Türk halk müziği çalgıları açıklanarak, komşusu olan Muğla, Denizli, Burdur ve Isparta illeri ile etkileşimin aşikâr olduğu ve Teke Bölgesi'nin temel taşlarından biri olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler ışığında sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin Teke yöresi ve Zeybek müzik kültüründen beslendiği ve bu kültürlerin bir parçası olduğu,
- İncelemeye alınan 86 adet Antalya türkülerinde en dar 5'li, en geniş 12'li ses aralığına sahip olduğu,
- Yöre türkülerinde usul yapısı olarak 9 zamanlı türkülerin ağırlıkta olduğu, 86 tane türkünün 55 tanesinin 9 zamanlı olduğu görülmüştür. Bu bağlamda Teke yöresi ve Zeybek müzik kültür yapısının Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinde etkisi olduğu,
- Yörede türkülerinde 15 adet makam kullanıldığı görülmüştür. Bunlardan hüseyni makamının diğer makamlara göre oranı oldukça fazla (%37) olduğu,
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgileri edebi açıdan incelendiğinde, sözlü yapının genellikle 7'li ve 11'li hece ölçülerinde oluştuğu tespit edilmiş, yöre türkülerinde koşma, mâni ve türkü yapıları işlendiği,
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinde işlenen konular; sevgi, yiğitlik, dilek-istek, dert-keder, doğa ve gurbet olarak belirlendiği,
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin ses genişlikleri, ritmik ve melodik yapısı incelendiğinde, ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite kademelerinde öğretiminin uygun olacağı,

- TRT repertuarında bulunan Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin tamamının sözlü olduğu,
- Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin hikayeleri ile ilgili yeterli kaynağa ulaşamadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.2.Öneriler

Antalya türkülerinde tespit edilen veriler ve yukarıda sıralanan sonuçlar ışığında şu öneriler sıralanabilir:

1- Bu çalışma Antalya yöresi Türk halk müziği ezgileri ile sınırlıdır. Benzer çalışmalar Denizli, Kütahya, Kerkük, Erzurum, Kırıkkale, Bursa, Kayseri, Şarkışla, Nevşehir, Hatay, Samsun ve Diyarbakır yörelerinde yapılmıştır. Türkiye'nin tüm yörelerine ait türkülerinin, bu yöntemle incelenerek, elde edilen sonuçların uzman kişilerden oluşturulacak bir çalışma grubu tarafından birleştirilerek, geleneksel Türk halk müziğinin müzikal dokusunun daha bilimsel temellere dayandırılması,

2- Yöre kültürünün tanınmasına katkı sağlaması bakımından TRT'ye ait kurumlar, sanatçılar ve akademisyenler tarafından Antalya yöresinde alan araştırmasının daha fazla yapılması,

3- TRT arşivine kayıtlı olmayıp halihazırda yaygın olarak kullanılan Türk halk müziği ezgilerinin TRT repertuarına aktarılması ve yeni türküler aktarılması,

4- Derlenen türküler kültürümüzün aktarılması ve yaşatılması amacıyla tescillenmeli, genel, özenen ve mesleki müzik eğitimin farklı basamaklarındaki derslerde kullanılmak üzere sınıflandırılması,

5- Antalya yöre sanatçılarına önem verilmeli, bu kaynak kişiler kaybolmadan derleme çalışmaları yapılması,

7- TRT repertuarında kayıtlı olmayan Antalya yöresi Türk halk müziği ezgilerinin büyük çoğunluk olarak kırık hava türünde olup, halk arasında söylenen ve oynanan türkülerdir. Bu ezgilerin kayıt altına alınması ve repertuarda arşivlenmesi,

8- Yapılan araştırmalar değerlendirilerek klasik Türk müziğindeki makam tanımları geleneksel Türk halk müziğini kapsayacak biçimde yeniden Őekillendirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

AÇAR, Yakup. (2014). TRT Türk Halk Müziği Repertuarında Bulunan Kına Türkülerinin, Makam Dizileri, Usul ve Güfte Yönünden Analizi, (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

AÇIN, Cafer. (1994). *Enstrüman Bilimi (Organoloji)*. İstanbul: Yeni Doğan Basım Evi.

AKBULUT, Yusuf. (1990) *Klasik Türk Müziği Şarkı Formunda Usûl-Aruz Vezni İlişkisi*, (Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi). Konya: Selçuklu Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü.

ATEŞ, Mehmet. (2008). *TRT Repertuarındaki Şarkıyla Yöresine Ait Türkülerin İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

BALBAY, Turgut. (2018). *Konya İli Karacadağ Yöresi Halk Müziği ve Ülkemiz Müzik Eğitimindeki Yeri*, (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

BEDEL, Mehmet. (2005). Teke Yöresi Nefesli Halk Çalgılarından Sipsi ve Kaval. 1. *Burdur Sempozyumu Bildirileri*. Cilt-2.

ARSLANOĞLU, İbrahim. (2010). *Sosyal Bilimlerde Metod ve Araştırma Teknikleri*, <http://w3.gazi.edu.tr/~iarслан/arastek.doc> adresinden 26.05.2018 tarihinde alınmıştır.

DEMİR, Zeynel (1999). *TRT Repertuarında Bulunan Denizli Türkülerinin Makam-Ayak, Tür ve Usul Yönünden İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DELEN, Hasan (2012). *TRT Repertuarında Bulunan Evc Makamı ve Misket Ayağındaki (Dizisindeki) Türkülerin Makamsal – Teknik Yönden İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DİLÇİN, Cem (2013). *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

EMNALAR, Atınç. (1998). *Türk Halk Müziği ve Nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

ERDAĞ, Necdet (2015). *TRT Repertuarında Bulunan Diyarbakır İline ait Kırık Hava Formundaki Türkülerin Makam Dizileri Açısından İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EROĞLU, Doğaç K. (2005) *TRT Repertuarındaki Kırıkkale Türkülerinin Ezgisel Yapı Makam-Ayak Nazım Türü ve Usul Yönünden İncelenmesine Yönelik Bir Çalışma*. (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

GÖK, Sevilay (2013). Antalya Yöresi Halk Türkülerinde Yer Alan Kültürel Motifler. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(4), 92-97.

GÜNDÜZ, Ahmet. (2011) *TRT Repertuarında Bulunan Hatay Türkülerinin Makamsal Özellikler Açısından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KAPTAN, Saim. (1995). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Rehber Yayınevi.

KARAGENÇ, Mahmut. (1999) *TRT Repertuarında Bulunan Kütahya Türkülerinin Makam-Ayak, Tür ve Usul Yönünden İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KARASAR, Niyazi. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.

KINIK, Mehmet. (2007). *Kayseri Türkülerinin Müziksel Tahlili*. (Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

OZANOĞLU, Tanju. (2011). *Kültür Bakanlığı Anadolu Halk Çalgıları 3 Vurmalı Çalgılar*. Cilt-3. Ankara: Hazal Yayıncılık.

ÖZDEK, Attila (2012). *Ulusal Müzik Eğitiminde Halk Müziğinin Yeri: Türkiye Azerbaycan Örneği*, (Doktora Tezi) Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ÖZER, Levent. (2015). *Samsun Yöresi Türk Halk Müziği Ezgilerinin Müzikal ve Edebi Yönünden İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ÖZTÜRK, Orhan. (2004) *TRT Repertuarındaki Kerkük Türkülerinin Tür ve Biçim Yönünden İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

PELİKOĞLU, Mehmet C. (1998) *Geleneksel Türk Halk Müziği Dizilerinin İsimlendirilmesinde Karşılaşılan Zorluklar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TATLIBAL, Başak. (2016) TRT Repertuarına Girmiş Azerbaycan Türkülerinin Müzikal Analizi, (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

TETİK Işık, Seher, Uslu, Recep. (2012). Türk Müziğinde Ağaç ve Çalgı Yapım Bibliyografyası. *Acta Turcica Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*. Yıl IV. Sayı 2-2.

ÖZER, Hasan. (2011). *Antalya Folkloru ve Halk Oyunları (1.Baskı)*. Antalya

ŞENEL, Ümit. (2009) *Nevşehir Yöresi Türkülerinin Melodik Yapı Bakımından Analizi*. (Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ŞENGÜL, Metin. (2004) *TRT Repertuarında Bulunan Erzurum Türkülerinin Makam-Ayak, Tür-Biçim ve Usul Yönünden İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

UMAR, Bilge. (1982) *Türkiye Halkının İlkçağ Tarihi I*. İzmir: Ege Üniv Basın-Yayın Yüksek Okulu Yay. 2-3

USANMAZ, Ç. Erdem. (2006) *Bursa' da Müzik Geleneği ve T.R.T Repertuvarındaki Bursa Türkülerinin Müzikal Analizi*. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

YENER, Sabri. (2006). *Liseler İçin Müzik Lise 1 Ders Kitabı*, İstanbul: Ilıcak Matbaacılık.

YUND, Kerim (1961). Türk Folklor Araştırmaları. *Silifke ve Türk Folklorunda Cezayir*, 6 (141), 2365-2366.

İNTERNET KAYNAKÇASI

<http://www.tdk.gov.tr>

ÖZ GEÇMİŞ

Fatih Evsen 1986 yılında Adana'nın Tufanbeyli ilçesinde doğdu. 8 yaşında iken babası Ahmet Evsen'in bağlama çalmasından etkilenip, cura bağlama ile bağlama çalmaya başlamış ve o günden sonra hiç elinden düşürmemiştir.

İlköğretim eğitimini Tufanbeyli İlkokulu'nda, ortaokul eğitimine Ertuğrul Gazi İlköğretim Okulu'nda, lise eğitimini ise Adana Enver Kurttepelî Lisesi'nde tamamlayan Fatih Evsen, 2003 yılında Çukurova Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fizik Bölümü'nü kazandı ve dördüncülük ile mezun oldu. Aynı yıllar içerisinde Çukurova Üniversitesinin Kültür Müdürlüğü'nün THM korosunda bir yıl solistlik, üç yıl da bağlama çalarak gönüllü katkıda bulunmuştur. İçinde bitmeyen müzik aşkıyla 2010 yılında Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Çalgı Ana Sanat Dalı özel yetenek sınavını birincilik ile kazandı ve bölüm birinciliği ile mezun oldu. Aynı yıllar içerisinde Kayseri Büyükşehir Konservatuarında THM korosuna icracı olarak girmiş; Emel Taşçıoğlu, Gülşen Kutlu, Bedia Akartürk, Nazlı Öksüz, Turgay Başyayla gibi birçok ses sanatçısına bağlamasıyla eşlik etmiştir.

2015'in şubat ayında Antalya Demre Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne Müzik Öğretmeni olarak atanmış ve aynı yılın yazında Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans eğitimine başlamıştır.

Halen Demre Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde Müzik Öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Görev Yaptığı Kurum: Demre Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi, Demre/Antalya

E-Posta : fatihevsen01@gmail.com